

No fun intended

- Et dybt seriøst diskursstudie om køn i dansk stand-up

Emil Styrbæk Møller
Søren Døssing Jensen

24-05-2017

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Kontekstbeskrivelse.....	3
Litteraturreview.....	4
Metode.....	7
Teoretisk fundament.....	10
Analyse.....	20
Ligestilling.....	20
Fremstillinger af mænd.....	34
Forhold/ægteskab.....	37
Køn og seksualitet.....	43
Jokes hvor køn ikke synes vigtigt.....	49
Konklusion.....	52
Diskussion.....	56
Litteraturliste.....	61

Indledning

I vores gymnasietid var det ikke ualmindeligt at høre sætninger som "Er det Hanne?" eller "Er du en lille missetat?" på gangene, sagt i et lyst opadgående tonefald, efterfulgt af skrål og latterkramper. Disse er begge referencer til Anders "Anden" Matthesens stand-up rutiner, løsrevet fra deres originale kontekst, men gennem genkendelsens kraft, stadig i stand til at vække stor affekt hos modtageren. Netop Anders Matthesen har været monumental i forhold til at sætte dansk stand-up på landkortet, og cementere det som en del af dansk populærkultur. Men også andre komikere har nydt stor succes og har vundet indpas blandt befolkningen, såsom Mick Øgendahl, Rune Klan, Geo, Thomas Hartmann, Brian Mørk og Christian Fuhlendorff, for at nævne et par eksempler. Alle ved hvad stand-up er, alle har en mening om det, og kender mindst én komiker som de elsker eller afskyr. Stand-up er blevet folkeeje, og det har det været i mere end ti år. Dette bevidnes også af begyndelsen på det årlige velgørenheds-stand-up-show, Talegaver til Børn - der i 2009 skiftede navn til Comedy Aid. Grundet denne popularitet finder vi det relevant at undersøge genrens samfundsmæssige indflydelse.

Stand-up-formatet er imidlertid hentet til Danmark fra USA, hvor det har en noget mere broget historie end i Danmark. Blandt andet har genren været en del af en større værdidebat om ytringsfrihed og politisk korrekthed. Nogle komikere har oplevet sagsanlæg, og i det hele taget har det været et kontroversielt emne, hvad det egentlig er i orden, at en stand-up-komiker siger. Vi oplever, at denne debat oftest er motiveret af en uenighed om, hvorvidt komikere, og andre der laver provokerende jokes, forsømmer deres ansvar for ikke at såre mennesker, såsom voldtægtsofre – og hvorvidt det overhovedet er deres ansvar. Vi ønsker med dette speciale at medvirke til at nuancere debatten, ved at gøre opmærksom på et andet aspekt; jokesenes potentielle betydning for de stereotyper og holdninger der eksisterer i samfundet. I den forbindelse er vi fokuserede på stereotyper og holdninger omkring køn.

Interessen for køn udspringer af vores personlige overbevisninger om, at der ikke er kønslig ligestilling i vores samfund, og om at der bør være det. Denne overbevisning er i høj grad farvet af vores feministiske og socialkonstruktivistiske udgangspunkt, der tilsiger at sproget skaber og fastholder subtile magtstrukturer og -relationer i samfundet. Dette ideologiske udgangspunkt bestræber vi os (naturligvis) på at tilsidesætte i vores behandling af empirien.

Hvorvidt jokesene har betydning, og hvilken, for skabelse og bevarelse af stereotyper i samfundet, er et spørgsmål, vi vil forholde os diskuterende til i rapportens diskussionsafsnit. Inden vi gør dette, vil det være relevant at belyse, hvad det så er for en diskurs der via stand-uppen, potentielt, påvirker samfundet. Derfor er vi kommet frem til følgende problemformulering:

Hvad karakteriserer diskusiveringen af køn i dansk stand-up?

Kontekstbeskrivelse

Vi vil i dette afsnit forsøge at tilnærme os en definition på stand-up, og give bud på hvad der karakteriserer genren. Flere forskere har forsøgt at definere stand-up, heriblandt humorforskeren Oliver Double. Han skriver, at stand-up, udover at være sjovt, kan defineres ved følgende tre ting (Double, 2005, s. 19-20):

- Personlighed: en person er 'on display' foran et publikum. Personen kan både være en karakter eller en repræsentation/version af performerens person
- Direkte kommunikation: der er en direkte form for kommunikation mellem performerens og et publikum. Den består af en form for "samtale" bestående af jokes og latter (og til tider negative reaktioner)
- Det sker i nuet: dette medfører, at komikeren forventes at, når noget interessant sker i lokalet, inkludere det i sin optræden. Formår komikeren ikke at gøre det, vil han fremstå inkompetent.

Også sociologen Robert A. Stebbins har forsøgt at definere stand-up. Han skelner mellem Pure stand-up comedy og Variety comedy, hvor sidstnævnte består af et antal undergrene, herunder eksempelvis Team comedy, som også forefindes i vores empiri.

Ifølge Stebbins er stand-up i sin rene form karakteriseret ved (Stebbins, 1990, s. 3-5):

- Humoristisk dialog fremført foran et publikum, men sendes også på TV og kan ses og høres igennem forskellige medier
- Lært udenad på forhånd
- Men udtrykkes spontant, som hvis man snakkede til venner
- Ofte envejskommunikation, men der *kan* være dialog, selvom performerens ikke altid ønsker det
- Ofte suppleres det verbale indhold med eksempelvis kostumer, lyde, kropsbevægelser og mimik – men det verbale opfattes som det centrale i genren.

Stand-up som profession og felt har også udviklet sine egne fagspecifikke termer, heriblandt "set" som betyder komikers fulde optræden; "bit", som betyder en emnemæssigt afgrænset/selvstændig sektion af en komikers set (et "set" kan bestå af én eller flere "bits"); "setup", som "sætter" bestemte forventninger "op" hos publikum; og en "punchline" som bryder med disse forventninger, og (forhåbentlig) udløser latter (Dean, u.d.). Vi vil løbende benytte disse termer hvor vi finder det relevant i forbindelse med analysen.

Litteraturreview

Vores arbejde med denne rapport befinder sig i et fagligt spændingsfelt mellem forskning indenfor kommunikation/diskurs, humor/stand-up, samt køn/ligestilling. I det følgende vil vi præsentere litteratur relateret til vores anliggende. Der er tale om eksempler, og ikke en udtømmende "liste" over relevant litteratur, og i rapportens diskussionsafsnit bliver øvrige kilder præsenteret. Nogle af dem kan hjælpe os med at besvare vores undersøgelsesspørgsmål, hvor andre inddrages for at forklare, hvor vi er placerede iblandt alle forskningsfelterne, og dermed også hvorfor vi finder vores valgte anliggende relevant i relation til den forskning der er, og ikke er, bedrevet indtil nu.

Udover de kategorier, vi berører nedenfor, har vi identificeret følgende tre kategorier, som har været genstand for forskning:

- Studier af comedy og køn
- Diskursstudier indenfor comedy
- Diskursstudier indenfor køn

Den første af de tre kategorier har vi med, men blot i den forstand, at vi fokuserer på kvindelige komikere og køn, hvilket gør sig gældende for hovedparten af de studier, der fokuserer på stand-up og køn. Mere præcist fokuserer de ofte på kvindelige komikere, herunder hvad der karakteriserer disses stil og optræden som en mere eller mindre marginaliseret type komikere – mere om det lidt længere nede. Således er der i øvrigt heller ikke megen forskning der deler vores specifikke fokus.

Nogle af de studier af stand-up vi har inddraget er diskursstudier, der også har fokus på køn (og naturligvis comedy, qua deres fokus på stand-up), hvorfor vi ser dette som dækkende ift. at inddrage de to andre kategorier nævnt ovenfor.

Da vi indledte søgningen til vores litteraturreview oplevede vi ikke, at vi med én enkelt søgning kunne frembringe en liste med et til litteraturreviewet passende antal søgeresultater, hvor de fleste resultater var af (høj) relevans. (Dette forsøgte vi fx at gøre ved på Google Scholar at søge på 'stand-up gender' som ord der skulle være i titlen, og 'sex', 'roles', 'feminism' o.lign. som ord som mindst ét af skulle optræde hhv. titlen eller teksten.) Derfor valgte vi at udføre flere søgninger, frem for blot en, og foretage en vurdering af hvilke artikler der er af størst relevans for vores rapport.

Vi satte os et mål om at finde 6-10 forskningsartikler, som vi vurderede af høj relevans ift. vores problemstilling.

Disse artikler har vi opdelt i kategorier, som er sigende for de studier af stand-up og køn, vi har stiftet bekendtskab med.

Vi har ikke fundet studier, der har som hovedfokus at kortlægge kønsdiskursen i stand-up. Generelt har de studier, vi har fundet, et mere specifikt fokus end det.

Det er vores indtryk at mange studier af stand-up er amerikanske, hvilket kan hænge sammen med at stand-up som genre/format er opstået i og har en stærk historisk tilknytning til USA. Endvidere lader der til at være flere diskursstudier fokuseret på eksempelvis race end på køn, hvilket muligvis skyldes at race-spørgsmålet altid har været stort og betændt i USA. I og med at mange af studierne er amerikanske giver det derfor mening at der er et overvejende fokus på race i studierne af stand-up.

Studier af kvindelige stand-up-komikere

Flere studier beskæftiger sig med kvindelige stand-up-komikere, typisk i U.S.A. Denne interesse er ofte motiveret af, at kvinders position i samfundet generelt, ift. det at fortælle jokes, samt ift. det at være stand-up-komiker, er anderledes end mænds position.

Generelt om studier af kvindelige stand-upper kan vi argumentere for, at en del af deres værdi består i, at undersøge de forhold, der gør sig gældende for en specifik minoritet – men at de dermed dog ikke

undersøger den diskurs, der er mest dominerende i stand-up, og dermed formentlig har mest indflydelse i samfundet (da de fleste stand-upper er mænd). På den måde, ønsker vi at differentiere os. Vi vil kort inddrage eksempler på forskning fra denne kategori, af to grunde: både fordi det er vores indtryk at megen kønsfokuseret forskning indenfor stand-up hører under kategorien, og fordi de fleste komikere i vores empiri er mænd, hvorfor vi ser værdi i her at give et indblik i, i hvor høj grad og hvorledes stand-up-komikerens eget køn har indflydelse på måden komikeren taler om mænd og kvinder.

Allison Fraiberg argumenterede i 1994, at der ikke i høj nok grad er foretaget feministiske humorstudier, særligt indenfor stand-up, og udtrykker formålet med sin tekst, omhandlende feministiske humorstudier, således: "From the nexus connecting academic women's studies with mainstream women's comedy, I want to foreground the conditions that allow stand-up to be seen as an important component within the larger practices and strategies of women's studies." (Fraiberg, s. 316, 1994)

Siden Fraiberg skrev ovenstående, er der dog blevet forsket en del indenfor feltet. Som eksempel herpå kan nævnes en titel som *Performing Marginality* fra 1997, omhandlende hvordan kvindelige stand-up-komikere på scenen håndterer det, at de er en del af en minoritet – fx ved at skabe en 'offer-rolle' for dem selv (Gilbert, 1997).

Francisco Yus skriver, at i modsætning til mænd fokuserer kvindelige stand-up-komikere i deres shows ofte på "[...] issues of body care and beauty [...]" (Yus, 2002, s. 17). Endvidere skriver Yus, at kvindelige stand-up-komikere i deres shows, ligesom mandlige, ofte udtrykker sig med brug af kønsstereotyper (Yus, 2002, s. 17).

Ifølge disse kilder har komikerens eget køn altså en væsentlig betydning for, hvordan køn bliver talt om i stand-up-showet, og at det i høj grad skyldes at kvinder i denne sammenhæng er marginaliserede.

Studier af stand-up som en retorisk/overbevisende udtryksform

Man hører sommetider folk udtrykke at 'a joke is just a joke'. Dette perspektiv har nogle forskere søgt at modargumentere, ved at demonstrere hvordan jokes kan have retoriske træk og dermed potentielt bidrage til at bevare stereotyper. Dette er ikke hovedemnet i vores projekt, da vi mener at det er svært at påvise (især med vores kommunikationsfaglige baggrund – vi ser det i høj grad som et psykologisk, og måske også, samfundsrelateret spørgsmål), men alligevel ser vi det som relevant at inddrage sådanne studier i vores litteraturreview, da dette emne er vores motivation for at analysere kønsdiskursen i stand-up. Hvis nedenstående kilder har ret i deres påstand om at stand-up-komikeres jokes har kulturel indflydelse, mener vi, at det er relevant at vide, hvad der karakteriserer denne diskurs.

Francisco Yus (2002) argumenter i artiklen *Stand-up comedy and cultural spread*, for, at stand-up-komikere, via deres humoristiske monologer (som ikke helt er det samme som jokes), er betydningsfulde mht. overførsel, forstærkning og ændring af såkaldte 'cultural representations', hvilket vi forstår som de opfattelser, der eksisterer i samfundet.

Til at eksemplificere stand-up-komikernes indflydelse fokuserer artiklen på kønsroller i samfundet. Undersøgelsen indikerer, at i nogle tilfælde spreder kulturelle stereotyper (fx ift. kønsroller) sig, fordi en komiker gør brug af disse stereotyper, hvilket enten forstærker dem hos modtageren eller eliminerer ikke-stereotypiske opfattelser. Endvidere, hvis publikums egne overbevisninger er stereotypiske, kan det også være med til at forstærke dem. Han formulerer sig således: "However, challenging a cultural stereotype also means pointing out to the audience that it exists, which entails that a side effect of cultural challenges in stand-up comedy is the strengthening of parallel metarepresented cultural beliefs" (Yus, 2002, s. 18.) Yus hævder dermed, at i tilfælde hvor en stand-upper ikke udtrykker sig stereotyp ift. kønsroller, men derimod vælger at udfordre den stereotypiske måde at tænke på, sker der det, at de stereotypiske opfattelser der

eksisterer i modtageren aktiveres og forstærkes, fordi komikeren, når han forsøger at udfordre disse, samtidig er med til at vedligeholde dem i folks bevidsthed, ved at minde publikum om at disse stereotyper eksisterer.

Vi mener ikke, at man decideret kan bevise, at Yus' påstande er korrekte. Vi mener dog, at hans artikel kan have værdi i kraft af at den stiller sig kritisk overfor den opfattelse, som vi oplever som dominerende i samfundet: at humor er harmløst.

Andrea Greenbaum argumenterer for, at stand-up er retorisk i den forstand, at komikerne bl.a. benytter sig af principper fra Aristoteles og Isokrates, og at den er designet til at overbevise et publikum om et bestemt verdenssyn (Greenbaum, 1999). Antager man Greenbaums perspektiv har standup således b.a. kulturel magt, hvilket omtales i følgende citat: "[...] stand-up comedians construct their own rhetorical setting, positioning themselves as the authoritative voice on cultural dictums, social mores, and political agendas." (Greenbaum, 1999, s. 45) Dette bekræfter stand-up som et relevant genstandsfelt for undersøgelse, frem for blot at være underholdning.

Studier af stereotypiske kønsopfattelser

Det er ikke lykkedes os at finde studier, der har som hovedfokus at afdække diskursen omkring køn i stand-up (hvilket kan ses som tegn på at vores anliggende med denne rapport er relevant). Til gengæld vil vi igen inddrage Yus, som (med reference til nogle andre kilder), omtaler typiske stereotyper omkring kvinder (ikke specifikt ift. comedy og stand-up). Han fremsætter følgende liste:

"1. women use linguistic markers of politeness more frequently; 2. women use less unacceptable language (swearwords, taboo words...); 3. women have a cooperative attitude in their conversations; 4. women speak a lot (e.g. the stereotype of women's tendency to gossiping); and 5. there are female-specific conversational topics." (Yus, 2002, s. 17)

Rudman og Glick beskriver stereotyper om henholdsvis mænd og kvinder som følgende:

"Stereotypes of men stress agency (e.g., looking out for oneself, seeking to fulfill one's own goals, being task oriented), whereas stereotypes of women emphasize communality (e.g., having consideration for others, seeking connections, exhibiting empathy and understanding)." (Rudman & Glick, s. 82). De opsummerer det således: "In short, men are stereotyped as "bad but bold" and women as "wonderful but weak."" (Rudman & Glick, 2008, s. 82)

Disse teorier kan medvirke til at vi kan forholde os kritisk til vores egen forståelse af, hvilke stereotyper omkring køn der er udbredte i samfundet. Vi anser dog ikke ovennævnte litteratur om stereotyper som tilstrækkeligt omfattende i forhold til formålet, og vil derfor også drage på vores egen kulturelle forståelse.

Metode

Som empiri for vores undersøgelse har vi valgt underholdningsshowet Comedy Aid 2016. Comedy Aid er et show med et velgørende formål (Comedy Aid, u.d.), hvor et antal danske komikere optræder med hver deres materiale. Det, at der er flere stand-up-komikere i showet, ser vi som en fordel, idet det at studere flere komikere øger repræsentativiteten, og tillader os at besvare problemformuleringen mere nuanceret, end hvis vi havde valgt et show med én komiker. Samtidig vurderer vi, at Comedy Aid-showet har en passende varighed, ift. hvilken datamængde vi kan nå at behandle. Havde vi alternativt valgt at analysere for eksempel fem eller 10 forskellige populære shows, med én komiker i hvert show, kunne vi også besvare vores spørgsmål med udgangspunkt i, hvad vi ser som, et passende antal komikere, men havde haft en væsentligt større datamængde – som formentlig ville forhindre os i at lave en dybdegående, grundig analyse, indenfor den fastsatte tidsramme.

Udover dette, er et selektionskriterium for vores empirivalg popularitet. Comedy Aid er et populært show, hvor nogle af tidens mest populære stand-upper optræder (Comedy Aid, u.d.). Den høje popularitet er af betydning, fordi vi ønsker at undersøge den dominerende diskurs på området, og den når ud til (og potentielt påvirker) flest mennesker.

I antologien "The Oxford Handbook of Political Methodology" skriver John Gerring om caseudvælgelse til casestudie-analyser. Han indleder med følgende citat, som bl.a. definerer begrebet: "*Case-study analysis focuses on one or several cases that are expected to provide insights into a larger population. This presents the researcher with a formidable problem of case selection: Which cases should she or he choose?*" (Gerring, 2008, s. 645). Når Gerring taler om casestudier, omfatter det altså både studier med en enkelt case og studier med flere. Endvidere fortæller citatet, at selvom casestudier i forholdsvist lav grad er kvantitative, har de til formål at få indblik i en større population.

Gerring skriver at casestudier per definition består af et småt sample, og at tilfældig udvælgelse modsat ved kvantitative studier er problematisk, fordi der er en stor sandsynlighed for, at de cases der vælges, ikke er repræsentative for populationen. Gerring taler i den forbindelse om 9 teknikker til case selektion, som er: typical, diverse, extreme, deviant, influential, crucial, pathway, most-similar, og most-different. I det følgende vil vi argumentere for fordele og ulemper ved at vælge udvalgte af disse teknikker.

Vi har valgt at lade os inspirere af teknikken typical, som Gerring definerer som: "*Cases (1 or more) are typical examples of some cross-case relationship.*" (2008, s. 647). Når der står 'cross-case relationship', forstår vi det som noget, der synes at være sigende for populationen. Følger man dette princip (typical) korrekt, opnår man en høj grad af repræsentativitet, idet den typiske case per definition er repræsentativ.

Vi har i gruppen ydermere diskuteret relevansen af at anvende 'most-different' som udvælgelsesprincip, men har dog valgt ikke at gøre det. Ved dette princip er det centralt at forstå, at kun visse variabler/karakteristika for empirien er forskellige i de to principper. I vores undersøgelse kunne vi for eksempel vælge et show fra Brian Mørk og et show fra Sanne Søndergaard. Af ens variabler ville her være, at der i begge cases er tale om (populær) dansk standup, og evt. forhold som showets varighed. Af variable som ikke er ens, kan nævnes at afsenderne hhv. er mand og kvinde. Havde vi valgt at gøre brug af 'most-different'-princippet, ville det være med til at gøre os i stand til at sige noget om forskellen på diskursen i shows med hhv. mandlige og kvindelige komikere. Men da vi særligt er interesserede i at undersøge den del af den danske standup, der kan tænkes at være mest indflydelsesrig, er det en højere prioritet for os at arbejde efter et udvælgelsesprincip baseret på typiskhed. Det kunne tilmed være relevant at vælge et mere historisk-udviklings-perspektiv, men dette ville sige mindre om, hvad der er typisk og dermed indflydelsesrigt i en nutidig sammenhæng.

I analysen af vores empiri vil vi primært forholde os til de sagte ord (det verbale), og kun i begrænset grad måden ordene siges på (det nonverbale) samt publikums reaktioner. Beslutningen om kun i en begrænset grad at inddrage det nonverbale skyldes blandt andet at vi ønsker at fokusere på det

betydningsmæssige/semantiske indhold i stand-up. I arbejdet med empirien har vi observeret, at kropssprog ofte har en animerende funktion - det vil sige formmæssigt amplificerende effekt knyttet til leveringen men ikke til indholdet af det ytrede - eller en supplerende funktion - det vil sige hvor det allerede ytrede betydningsindhold illustreres. Således bidrager det nonverbale altså ikke til en anden fortolkning af det semantiske indhold end allerede indeholdt i det ytrede. I enkelte tilfælde kan det nonverbale dog have stor betydning, som hvis det står for sig uden at knytte sig til en ytring, og dermed konstituerer sin egen semantiske betydningsenhed. Eller hvis den opfattede betydning af det den nonverbale kommunikation afviger fra betydningen af den verbale, og dermed sandsynliggør en anden fortolkning, end den tolkning det verbale ville "lægge op til", for eksempel som sarkasme. I disse få enkelttilfælde tolker vi kropssproget og tonefaldet ud fra intuition og kontekst, heriblandt de ytringer de knyttes til, og de ytringer der leder op til. Vi kunne her have valgt at inddrage teori om henholdsvis kropssprog og tonefald. Dette har vi dog fravalgt af den årsag, at vi ikke mener at den relevans vi vurderer det nonverbale til at have, og den mængde forbindelser det optræder i, hvor vi vurderer det relevant, berettiger en større teoretisk bearbejdning af dette.

På tilsvarende vis er publikums reaktioner ikke i høj grad relevante i forhold til vores valgte problemformulering, men sommetider bruger vi dem dog til at afgøre, hvornår i en given joke folk griner, med henblik på at identificere hvad der gør den sjov, og hvad der kan udledes af dette. Endvidere fravælger vi at forholde os til mediemæssige aspekter af DVD-showet, som for eksempel klipning og kameravinkel, da vi ikke anser det for egen særegne mediemæssige enhed, med unikke karakteristika der er en undersøgelse værd, men snarere en som en gengivelse/repræsentation af en anden genre; live-showet. Den klipning og de kameravinkler der endelig er tilstede i materialet forsøger at emulere dette, ved at der sjældent til aldrig klippes i tid (for at emulere den umiddelbarhed som er en essentiel del af stand-up - se kontekstbeskrivelsen), komikerne ses som regel fra den samme vinkel hele vejen igennem, eventuelt med skift mellem forskellige grader af zoom, og hurtige reaction shots når folk griner. Under alle omstændigheder er dette ikke vores fokus eller noget vi er interesseret i, og har derfor fravalgt at kommentere dette aspekt af materialet.

Med ovenstående metodiske valg ser vi os selv som værende forholdsvist afsenderfokuserede (hvor vi med afsender mener stand-up-komikerne i showet). Valget om ikke at benytte for eksempel receptionsanalyse til at opnå forståelse af effekten på modtageren skyldes, at vi mener i høj grad at mangle kompetencerne til kvalificeret at pege på en sammenhæng mellem måden, en modtager ville udtale sig omkring forskellige spørgsmål angående oplevelsen af stand-uppen, og så den reelle effekt eller ikke-eksisterende effekt på modtagerens holdninger. Besvarelsen af et sådant spørgsmål mener vi bevæger sig ind på et psykologisk domæne, hvorfor vi ikke mener at kunne besvare det fyldestgørende ud fra vores kommunikationsfaglige baggrund. I stedet har vi valgt at forholde os diskuterende til den potentielle effekt af humor sidst i rapporten.

I analysen argumenterer vi talrige steder for, at en komiker med en joke refererer til en kendt stereotyp og et kendt narrativ. Her har vi valgt at bruge vores egen kulturelle forståelse, selvom vi i litteraturreviewet orienterede os i litteratur omkring stereotyper. Dette valgt er truffet ud fra en vurdering af, at der ikke findes kilder på området der er specifikke (med hensyn til hvilke stereotyper der er relevante i bestemte situationer) nok til at kunne bringe ligeså stor værdi som vores egen kulturelle forståelse. De kilder vi har fundet udtaler sig heller ikke omkring forhold og ægteskab, hvilket har vist sig et vigtigt emne i vores empiri. Det skal dog tilføjes, at vi i analysen generelt kun præsenterer muligheden for at en kendt stereotyp/et kendt narrativ aktiveres, og altså ikke påstår at det nødvendigvis forholder sig sådan som vi opfatter det.

Da vi i særlig grad er interesseret i den sproglige del af stand-up, har vi at transskribere showet (se bilag). I processen med at transskribere vores empiri har vi løbende foretaget en vurdering, hvor vi har fravalgt at

transskribere passager, som vi ikke anser for at være "kønnede", altså hvor vi ikke mener at kønnet er vigtigt. Dog har vi givet et resume af de jokes vi ikke har transskriberet, hvis vi ikke var helt sikre på at køn var irrelevant deri. Naturligvis indebærer dette en risiko for, at vi tager fejl, men denne risiko ville dog stadig være der, selvom vi havde transskriberet hele comedyshowet. Eksempler på hvad vi har undladt at transskribere, men i stedet resumeret, er Carsten Bang, som blandt andet taler om følgende to ting:

- "Siger at mænd der har cykelhjelm på ser dumme ud - men ikke umiddelbart med så meget fokus på kønnet."

- "Kiggede på raketter med sin bror - ikke umiddelbart fokus på køn"

Ved anekdoter som disse kan det sådan set godt tolkes, at køn er vigtigt, men det mener vi dog ikke at det er. Andre forskere ville måske have en anden vurdering, og derfor er det fordelagtigt at empirien er lettilgængelig for læseren af rapporten, der således har mulighed for at jævnføre comedyshowet og kritisere vores vurdering af de konkrete tilfælde.

Når vi er stødt på tvivlstilfælde, altså steder hvor vi har svært ved at vurdere om kønnet er vigtigt, har vi valgt at transskribere det. Eksempler på dette er følgende, fra Martin Nørgaard:

- "Nu våger jeg mig lige ud på tynd is her, men det er da mere udansk at hade julen end det er at tæve kvinder. Det skulle jeg da hilse og sige fra min farfar i hvert fald"

- "Så prøv at hør det her: 'De gifter sig med små børn'. Nå. I det mindste gifter de sig med dem før de boller dem, det er da mere end man kan sige om folk fra Tønder."

I første citat nævnes hans farfar, og det kan være svært at vurdere om det er væsentligt at det er hans farfar, frem for eksempelvis hans farmor. I andet citat bruges ordet 'folk', men man kan måske forestille sig at modtageren alligevel vil høre det som mænd. Derfor valgte vi at transskribere det, for en sikkerheds skyld, for senere at vurdere hvorvidt det var relevant at inddrage i analysen.

Efter færdiggørelsen af transskriptionen, og med vores teoretiske fundament helt på plads, har vi lavet en grovanalyse, hvor vi har vurderet hvilke elementer i transskriptionen der er relevante som genstand for analyse, og hvilke der ikke er. Her har vi holdt vores teoretiske fundament i baghovedet, og har analyseret alt, som vi mener at kunne sige noget relevant om med vores teoretiske værktøjer. Fordi alt kan have indflydelse, har vi også inddraget jokes i analysen, som uden nærmere refleksion kunne virke ubetydelige. Inden vi påbegyndte at transskribere anså vi det ikke for værende kompliceret, at afgøre hvornår noget skulle transskriberes og analyseres på, og havde blot tænkt os at transskribere det hver gang der blev talt om køn. Det viste sig dog, at det gør der næsten altid. Netop derfor, har vi fundet det relevant at foretage konkrete vurderinger af, hvad der er relevant at analysere dybdegående, og hvad der ikke er, allerede i forbindelse med transskriptionsprocessen.

Teoretisk fundament

Det er formålet med nærværende speciale at bidrage til at kortlægge og karakterisere kønsdiskursen indenfor dansk stand-up. Her finder vi det blandt andet interessant at undersøge, hvilke roller der konstrueres for kønnene i komikernes jokes. Til dette formål finder vi det nærliggende at benytte Membership Categorization Analysis (fremover betegnet MCA), der netop beskæftiger sig med, hvad der i tekst og tale knyttes sammen med benævnelsen af forskellige roller og grupperinger, såsom blandt andet køn.

Ifølge Elizabeth Stokoe, professor i social interaktion, har MCA som felt lidt af at være benyttet fragmenteret, sporadisk og usystematisk. I sin artikel *"Moving forward with membership categorization analysis: Methods for Systematic Analysis"* forsøger hun at samle de vigtigste begreber og metodiske tommelfingerregler indenfor feltet, heriblandt *kategori-bundne aktiviteter*, *kategori-bundne prædikater* og *kategori-aktivitets "puzzles"*. Kategori-bundne aktiviteter skal her forstås som handlinger eller aktiviteter, der forbindes med den implicitte eller eksplicitte benævnelse af en bestemt kategori. Et eksempel kunne være, "Kvinder (kategori) kan ikke køre bil (aktivitet)". Her er eksemplet generelt og dækker alle i kategorien, i dette tilfælde kvinder. Men specifikke eksempler kan også tale ind i en generel kulturel forventningsramme (qua vores socialkonstruktivistiske ståsted). Således kunne en udtalelse som "Min kæreste (kategori) kan ikke finde ud af at parallelparkere (aktivitet)". Her beror modtagelsen af budskabet på modtagerens forventninger til både afsender og budskab. Hvis en mand siger det, vil det ikke blive mødt med overraskelse, da modtageren i første omgang formoder at manden er heteroseksuel, da dette er normen, og kvinder ikke er gode til at køre bil. Var det derimod en kvinde, der kom med udtalelsen, ville modtageren sandsynligvis studse, da dette enten må bryde med forventningen om, at hun er heteroseksuel, ELLER at mænd generelt er bedre til at køre bil. Konsekvensen af dette forhold og de nævnte kulturelle konnotationer er også, at de fleste vil læse sætningen og forestille sig afsender og omtalte som henholdsvis mand og kvinde, selv når dette ikke er ekspliciteret nogen steder (Stokoe, 2012).

Kategori-bundne prædikater er mere egenskaber eller kvaliteter, positive eller negative, der forbindes med en kategori. De vil ofte, hvis ikke udelukkende, optræde som tillægsord. Disse kan optræde eksplicit - "Han er så stædig. En typisk mand!" - eller implicit - "Jeg har sagt han skal få det tjekket, men han nægter at gå til lægen. Typisk mænd!". Her er det altså egentlig en kategori-bunden aktivitet, der dog kan siges at insinuere et bestemt prædikat (Stokoe, 2012).

Kategori-aktivitets "puzzles" er sammensætninger mellem kategorier og aktiviteter eller prædikater der forekommer paradoksale eller modsætningsfyldte. Det vil altså sige at de aktiviteter eller prædikater der kommer til udtryk afviger fra den stereotype opfattelse af kategorien. Stokoe bruger eksempler som "mandlige sygeplejersker" eller "kvindelige chauffører" til at illustrere dette. Folk finder ofte disse "puzzles" komiske og underholdende, da de forekommer modsætningsfyldte og strider mod normen (Stokoe, 2012).

Noget af dette, såsom de kan kategori-bundne prædikater, kan siges at være beslægtet med den kendte Norman Faircloughs tre typer antagelser, som han hævder kan optræde i en tekst, den eneste forskel måske værende at de pågældende antagelser indenfor MCA nødvendigvis er knyttet til kategorier og benævnelsen af disse, mens de, som de anvendes af Fairclough, kan omhandle alt. Fairclough skelner mellem tre typer antagelser: eksistentielle, propositionelle og værdiantagelser. Den første omhandler antagelser om, hvad der eksisterer som fænomener eller kategoriseringer (at "fænomenaliserer" noget ved at navngive det, såsom med "ligestilling" eller "innovation", kunne være eksempler på dette). Propositionelle antagelser omhandler hvad noget ER, eller hvilke egenskaber der er tilknyttet til det, f.eks. "Ligestilling er kampen for at give mænd og kvinder lige muligheder og vilkår" eller alternativt "Såkaldt

”ligestilling” er et skalkeskjul for en gradvis udryddelse og nedprioritering af mænds rettigheder”. Værdiantagelser er alt, hvad der kan siges at tillægge bestemte værdier eller prædikater, positive eller negative, til en ting, en proces, et fænomen eller en kategorisering. Eksempler kunne være ”Ligestilling er en kamp for frihed og lighed” eller ”Ligestilling er en trussel mod moderne maskulinitet” (Fairclough, 2003). Sammenligner vi med MCA, kan det siges at være meget lig de førnævnte kategori-bundne prædikater. Eksempler kunne her være: ”Han er sløset og doven. En typisk mand” eller ”Hun er virkelig manipulerende. Men du ved jo hvordan kvinder er”. Bemærk at disse nemt kan omskrives til kategori-bundne aktiviteter, og stadig vække stort set de samme konnotationer. Det første eksempel kunne således lyde: ”Han rydder aldrig op. En typisk mand.” mens det andet kunne lyde ”Hun leger med dine følelser. Du ved hvordan kvinder er.”

For at sige noget om kategoriernes agens, eller mangel på samme, som den kommer til udtryk, vil vi også inddrage transitivitet. Transitivitet omhandler hvor vidt en sætning er aktiv eller passiv, det vil sige om den der udfører en given handling – den såkaldte ”agent” i sætningen - også er grundled for verbet i sætningen, eller derimod er genstandsled, eller måske ligefrem er skrevet ud af sætningen, således at man som modtager kun står tilbage med viden om hvad eller hvem handlingen er ”gået ud over”, men ikke hvem der er ansvarlig for den, så at sige (Fairclough, 1989). Dette har selvsagt stor indflydelse på, hvilket indtryk modtageren efterlades med.

Som en del af analysen af kategorier, stereotyper og fremstillingen af grupper finder vi det yderligere relevant at inddrage teori om retoriske strategier der typisk anvendes som ideologisk styringsredskaber. Til dette formål har vi valgt at inddrage sociologen John B. Thompsons ideologikritiske strategier. Thompson skriver følgende, angående ideologisk forskning: ”To study ideology is to study the ways in which meaning serves to establish and sustain relations of domination.” (Thompson, 1990, s. 56) Ved at forsøge at identificere (ikke nødvendigvis tilsigtet eller strategisk) brug af disse strategier, låner vi således metoder fra en kritisk tilgang.

Figuren nedenfor viser fem overordnede strategier, som Thompson har identificeret, hvilke tilsammen har 13 understrategier. Thompson gør opmærksom på at han muligvis ikke har identificeret alle måder, ideologi kan komme til udtryk og udøve indflydelse. Han nævner også at den viste figur kun er et eksempel på, hvilke strategier der kan hænge sammen med hvilke ’modes’, og at alle tænkelige kombinationer er mulige. En yderligere pointe fra Thompson er, selv når disse strategier kan identificeres i en bestemt empiri, betyder det ikke *nødvendigvis* at kommunikationen indeholder en ideologi. Strategierne er udtryk for eksempler på, hvordan det *kan* se ud/lyde, når ideologi udøves – men en grundig analyse, hvor konteksten, herunder relevante grupper og deres interne magtforhold, inddrages, er nødvendig (Thompson, 1990).

Modes of operation of ideology

<i>General modes</i>	<i>Some typical strategies of symbolic construction</i>
Legitimation	Rationalization Universalization Narrativization
Dissimulation	Displacement Euphemization Trope (e.g. synecdoche, metonymy, metaphor)
Unification	Standardization Symbolization of unity
Fragmentation	Differentiation Expurgation of the other
Reification	Naturalization Eternalization Nominalization/passivization

(Thompson, 1990, s. 60)

Nedenfor vil vi kortfattet gennemgå strategierne:

Legitimation: dominansforhold præsenteres som legitime, retfærdige og støtteværdige.

Rationalization: argumentationskæde der søger at forsvare eller retfærdiggøre bestemte sociale relationer og institutioner og dermed overbevise kommunikationsmodtager om at de er støtteværdige.

Universalization: sociale relationer eller institutioner fremstilles som om, de er i alles interesse, selv om de kun tjener én gruppes interesser

Narrativization: historier genfortælles på både officiel vis samt af individer i deres hverdag, så de fremstår som en del af en tidløs og værdsat tradition. Blandt andet nævner Thompson det at grine på andres bekostning som noget, der kan medvirke til at bevare magtstrukturer. Når man fortæller og lytter til historier (herunder jokes), kan man blive draget ind i en symbolsk proces, og er potentielt med til at skabe og bevare dominansrelationer.

Dissimulation: dominansforhold der skjules, benægtes eller tilsløres.

Displacement: en term som normalt refererer til et bestemt objekt eller individ bruges til at referere til et andet, hvorved de enten positive eller negative betydninger overføres til det objekt eller individ, der refereres til.

Euphemization: handlinger, institutioner og sociale relationer beskrives eller omskrives, så de fremkalder en positiv forståelse af dem. Eksempelvis: at gå i krig = at sikre fred, eller beskytte landet. Eller: fyringer i virksomheden: fremtidssikring af virksomhedens økonomi

Trope: billedlig brug af sprog og symbolske former. Herunder hører følgende tre:

Synecdoche: semantisk sammensmeltning af del og helhed. Et ord, der står for en del af noget, bruges om helheden – og omvendt. Eksempelvis: Amerikanerne, russerne, som bruges til at tale om en bestemt regering eller gruppe.

Metonymy: noget (fx en virksomhed) forbindes (fx via en reklame) med et symbol, selvom der ikke nødvendigvis er en relation mellem de to – ofte uden eksplicit at påstå at der er en relation. Eksempel: Caroline Wozniacki, der i reklamer repræsenterer et forsikringsselskab.

Metafor: noget gøres levende og stemningsfyldt ved at referere til noget med et ord, som ikke bogstaveligt betegner det, der refereres til. Thompson giver eksemplet, at udtrykket 'the Iron Lady', brugt om tidligere premiereminister, Margaret Thatcher, får hende til at lyde umenneskeligt målbevidst og bestemt.

Unification: et antal individer fremstilles *gennem symboler* som værende en homogen helhed, på trods af at der kan argumenteres for at være væsentlige forskelle imellem dem.

Standardization: forskellige symbolske former gøres til et samlet, måske officielt, "sprog" – i bred betydning. Thompson skriver således: "Symbolic forms are adapted to a standard framework which is promoted as the shared and acceptable basis of symbolic exchange." (s. 64) Et eksempel herpå er forenede

stater/lande, hvor myndighederne promoverer et bestemt sprog som det fælles og accepterede sprog. Dette kan blandt andet bidrage til at skabe oplevelsen af en kollektiv identitet.

Symbolization of unity: konstruktion af symboler på et fællesskab, fælles identitet og identifikation, spredt ud gennem en eller flere grupper. Fx flag, emblemer, eller en bestemt person der ofte genfortælles historier om, fx en virksomheds grundlægger, som så bliver symbol på virksomheden. Det kan også være virksomheders logoer.

Disse symboler kan findes hos både nationer, organisationer og andre sociale grupper, og kommer i øvrigt ofte til udtryk sammen med narrativisering.

Fragmentation: fragmentering af individer og grupper, som kan være en trussel ift. at bevare nuværende magtstrukturer.

Differentiation: forskelle, distinktioner og delinger mellem individer og grupper *fremhæves*, med den potentielle effekt, at disse bliver mere fragmenterede

Expurgation of the other: nogen fremstilles som værende onde, farlige eller lignende, og der opfordres (eksplicit) til at gøre modstand mod, eller ekskludere, dem. Eksempel: Naziernes portrættering af jøderne under Anden Verdenskrig

Reification: noget forholdsvist nyligt opstået i samfundets historie fremstilles som var det permanent, naturligt eller uafhængigt af tid, selvom de er (delvist) socialt skabte.

Naturalization: noget socialt og historisk skabt italesættes som en naturlig hændelse eller som et uundgåeligt resultat af naturskabte forhold. Eksempel: uligestilling mellem mænd og kvinder fremstilles som et resultat af biologiske forskelle mellem mænd og kvinder.

Eternalization: en lignende strategi, hvor social-historiske fænomener fratages denne karakter og fremstilles som om, det altid har været sådan – som var det permanent og uændret. Der kan være tale om vaner, traditioner og institutioner, der er så gamle, at viden om deres historiske kontekst er gået tabt, og som det kan være svært at forestille sig vil stoppe i fremtiden. De rodfæstes i kulturen gennem gentagen brug af 'symbolic forms'.

Nominalization and passivization: kommunikationsafsender retter modtagers fokus mod bestemte elementer frem for andre, eksempelvis ved at agenter og agentur udelades.

Nominalization er når sætninger eller dele af dem, beskrivelser af nogens handlinger og de involverede agenter, gøres til navneord, som hvis man siger 'the banning of imports' frem for 'the Prime Minister has decided to ban imports'.

Passivization er når verber indlejres i passiv form, som hvis man siger 'the suspect is being investigated' frem for 'police officers are investigating the suspect'. (Thompson, 1990)

Udover diskursteori finder vi det også interessant at inkludere humorteori, med henblik på at vurdere hvad der gør jokes sjove, og i hvor høj grad dette for eksempel kan tilskrives stereotyper om opbygningen af jokes, med henblik på at undersøge hvad der karakteriserer den måde, jokes om køn er konstrueret på. Til dette formål har vi udvalgt den generelle verbale humorteori (General Theory of Verbal Humor), videreudviklet af de to kendte humor-teoretikere og lingvister Victor Raskin og Salvatore Attardo fra Raskins egen script-baserede semantiske humorteori (Script-based Semantic Theory of Humor). Den fremsætter at humor og jokes kan konceptualiseres som bestående af bestemte valg truffet indenfor seks såkaldte "vidensressourcer" (eller "knowledge resources").

De 6 vidensressourcer er hhv.:

1. **Script opposition:** to modsatrettede scripts - det vil sige sæt af konnotationer, og dermed forventninger, der forbindes med bestemte ord eller formuleringer - der fremkaldes af en tekst, enten samtidig eller på forskellige tidspunkter, således at forventningerne fremkaldt af det første script brydes af det andet
2. **Logisk mekanisme:** den mekanisme, der forbinder de to modstridende scripts i en joke, det være sig i form af et ordspil, nonsens-logik, metaforer, analogier el.lign.
3. **Situation:** kontekst; de objekter, aktiviteter, rekvisitter og personer, der indgår i en joke
4. **Target:** "målet" for joken; den, dem eller det, som joken "går ud over", om det så er komikeren selv, en bestemt person (offentlig (politiker) eller privat (kæresten)), en bestemt gruppe (såsom kvinder eller jøder) eller en bestemt ting eller et bestemt koncept (såsom feminisme eller vandrestave). Attardo og Raskin fremhæver at denne dimension ikke altid behøver at være til stede i en joke
5. **Narrativ strategi:** den genre/det narrative format, som joken leveres i. Er det en oneliner/klassisk joke hvor setup og punchline fylder én sætning hver? En anekdote? En gåde? Eller noget helt fjerde?
6. **Sprog:** den specifikke tekst/formulering af joken, og "placeringen af de funktionelle elementer" (Attardo, 1994)

Af disse er vi mest interesserede i "situation" og "target", da vi er mere interesserede i at karakterisere det semantiske indhold i komikernes jokes, end vi er i selve formen. Derudover finder vi de andre vidensressourcer mindre veldefinerede og operationaliserbare end disse to. Vi finder det blandt andet interessant at undersøge, i hvor høj grad kvinder optræder som "rekvisitter" eller "statister" i en joke (det vil sige som mere eller mindre tilfældigt/arbitrært udvalgte dele af jokens "situation", uden at de gøres til genstand for hån eller latterliggørelse som sådan) i forhold til hvor ofte de optræder som "targets". Udover

dimensionerne "situation" og "target" vil vi også i visse tilfælde benytte dimensionen "script opposition" som forklaringsmodel for hvad der gør en joke sjov.

Overordnet kan humorteorier indordnes under tre overordnede kategorier. Script-based Semantic Theory of Humor, hvorfra tesen om "script opposition" originalt stammer, kan siges at tilslutte sig det sæt af overordnede humorteorier der betegnes som inkongruens-teori. De to andre er henholdsvis overlegenhedsteori (på engelsk kendt som superiority theory) og forløsningsteori (på engelsk relief theory). Disse vil vi i nogle tilfælde benytte som overordnede forklaringsmodeller for jokes, hvorfor vi kort vil beskrive dem her.

Forløsningsteori blev først formuleret af Freud, og påstår, at latter er en kropslig mekanisme hvorigennem kroppen regulerer/afgiver nervøs energi og psykologiske spændinger. Ifølge teorien er humors primære funktion at overkomme og bearbejde sociokulturelle hæmninger/tabuer, og undertrykte/tabubelagte lyster/behov. (Buijzen & Valkenburg, 2004)

Overlegenhedsteori kan spores tilbage til Platon og Artistoteles, og hævder at humor kan tilskrives en følelse af overlegenhed over andre. Dette forklarer slapstick og andre "ondsindede" former for humor, hvor fejl og mangler fremhæves (Buijzen & Patti M. Valkenburg, 2004).

Udfra inkongruens-teori hævdes det, at humor opstår udfra overraskelse og brud på forventningen. Når noget er inkongruent med normativ logik og indlærte mønstre griner vi, tilskriver teorien. Absurditet og nonsens-humor forklares bedre af denne teori, end af andre (Buijzen & Valkenburg, 2004).

Hver af disse teorier startede ud med at hævde at være en universel teori der forklarede al humor. Indenfor nyere tid er der dog mere eller mindre opstået konsensus blandt humorteoretikere om, at ingen af disse teorier kan betragtes som universelle, men at de hver især forklarer unikke aspekter af humor, og derfor kan fungere komplementært (Buijzen & Valkenburg, 2004).

Som sagt kan Script-based Semantic Theory of Humor (som General Theory of Verbal Humor udspringer af) kategoriseres som en inkongruens-teori. Det samme kan en nyere teori kaldet Benign Violation Theory, selvom den også kan siges at tage højde for aspekter af overlegenheds- og forløsningsteori. Teorien bygger videre på lingvisten Tom Veatchs arbejde, og hævder at noget skal opfylde tre betingelser for at kunne betragtes som sjovt:

1. Noget betragtes som en overskridelse
2. Noget betragtes som godartet
3. Disse modstridende opfattelser næres samtidig hos modtageren

Således kan humor ud fra teorien forklares som opfattelsen af et dialektisk forhold i en given situation. Overskridelse skal her forstås i meget bred forstand, og inkluderer alt fra fysiske og psykiske trusler, til brud på sociale, kulturelle, lingvistiske, logiske eller moralske normer. Således hævder teorien at kunne forklare alt fra ordspil - der er et brud på en sproglig/logisk norm, der samtidig bliver godartet fordi den kan forstås ud fra en alternativ logik - til når man griner af at blive kildet - hvilket (det hævdes) emulerer et angreb, og dermed en fysisk trussel, men samtidig ikke er det.

Hvad der gør en overskridelse godartet kan diskuteres, men teorien fremhæver tre måder hvorpå en overskridelse samtidig kan betragtes som godartet:

1. Tilstedeværelsen af en alternativ norm, der antyder at situationen er acceptabel (som ved ordspil, hvor sætningen giver mening ud fra en anden logik end sædvanlig)
2. Lav tilslutning til den overskredne norm
3. Psykologisk afstand fra den overskredne norm (det være sig i tid, i rum, socialt, kulturelt, etc.). Dette forklarer blandt andet mekanismen beskrevet i den populære amerikanske talemåde: "Tragedy plus time equals comedy" (Mcgraw & Warren, 2010)

Vi finder benign violation theory relevant som supplerende forklaringsmodel, fordi vi mener stereotyper i flere sammenhænge kan konstituere eller indgå i godartede overskridelser (eller "benign violations"), og at det givetvis er relevant hvorvidt stereotyper betragtes som godartede generelt (hvilket indikerer en lav tilslutning til den overskredne norm) eller "gøres" godartede gennem andre midler, såsom distancering i en eller anden form.

Slutteligt finder vi det relevant at inddrage humorstil som kategoriseringsredskab ift. komikernes jokes. Der findes mange uformelle måder at kategorisere forskellige humortyper på, heriblandt "dead-pan", "slapstick", "toilethumor", "insult comedy", "nonsens", med mere. Her finder vi det dog hensigtsmæssigt at kategorisere på baggrund af en socialpsykologisk vinkel på humors funktion. Psykologerne Rod Martin og Patricia Davis har fremsat, at der eksisterer fire "humor styles", som hver især er udtryk for forskellige måder at benytte humor på, baseret på to variabler: hvor ego-centreret vs. socialt orienteret humoren er, og hvor god- vs. ondartet den kan siges at være. På baggrund af disse opstiller de fire "humor styles", som folks humor kan placere sig primært indenfor:

1. **Affiliativ humor:** Humor benyttet som socialt redskab til at skabe og fastholde god stemning, tillid, sammenhold, eller måske ligefrem attraktion. Denne type humor er som regel godartet, og ikke rettet mod nogen, men let drilleri kan også betragtes affiliativt, såfremt det er godartet og møntet på at pleje relationen.
2. **Aggressiv humor:** Aggressiv humor omfatter sarkasme, fornærmelser, hån, tilsvining; alt hvad der kan siges at have et "offer". Som nævnt kan affiliativ humor også indeholde elementer af dette, hvor man driller andre med noget, og der derfor er nogen det går ud over, så at sige. Forskellen går på om dette forekommer godartet, og gøres for relationens skyld, eller i højere grad forekommer

ondartet, og anvendes som en form for selvhævdelse eller dominerende akt. Dette KAN være svært at observere, og der kan forekomme grænsetilfælde, da det måske skal betragtes som et spektrum, snarere end en klar opdeling. Typisk vil de fleste forstå det gennem en hverdagslogisk skelnen mellem at grine AF folk, og at grine MED dem. Det hænger typisk sammen med en tendens til ikke at tage højde for eller tilskrive vigtighed til, at det man siger kan såre nogen. Racistisk og sexistisk humor falder ind under denne kategori.

- 3. Selv-udslettende humor:** Selv-udslettende humor er karakteriseret ved at gøre nar af sig selv for at fremstå sjov og selvironisk og opnå andres anerkendelse. Den er beslægtet med den affiliative humor, og folk med den affiliative humorstil vil som regel også anvende elementer af/enkeltstående eksempler på selvironisk humor. Det er, når det bliver omsiggribende, at det kan blive problematisk og være symptom på konfliktskyhed, lavt selvværd, benægtelse af negative følelser med mere. Selvudslettende humor kan betegnes som modsætningen til aggressiv humor; i stedet for at pleje egoet på bekostning af andre, søges anerkendelse her fra andre på bekostning af én selv. (Martin, Puhlik-Doris, Larsen, Grey & Weir, 2003)

Der er også den selv-forbedrende/-ophøjende humor. Den handler om at benytte humor som et selv-terapeutisk redskab, blandt andet humørregulerende, for eksempel når man står overfor udfordringer og svære situationer. Galgenhumor er et eksempel på denne type humor. Da denne type humor ikke i samme udstrækning som de andre er performativ, endsiges behøver noget publikum, mener vi ikke at den er relevant at inkludere ift. klassifikationen af stand-up, der per definition er performativt.

Som beskrevet kan det være en udfordring at observere klar forskel på, hvilken type humor der er i spil på et givent tidspunkt. Vi mener dog i grove træk at kunne observere dette baseret på den tidligere beskrevne teori, General Theory of Verbal Humor, ved at identificere om en joke har et target, og i så fald hvilket. Hvis en joke ikke har et target, mener vi, at det er sandsynligt at den er et eksempel på den affiliative humor. Er target komikeren selv, er det et eksempel på den selv-udslettende humorstil, mens andre targets, især spydige angreb på grupper eller enkeltpersoner, er eksempler på den aggressive humorstil.

Teorien er originalt et psykoanalytisk redskab til at bestemme folks primære humorstil baseret på spørgeskemaer. Da vi her har tilpasset teorien til en anden kontekst, vælger vi også at ændre nogle af betegnelserne en smule, navnlig den selv-udslettende humorstil. Dette skyldes at denne betegner en overvældende/omsiggribende brug af selvironisk/-nedsættende humor. Således kan enkeltstående joke ikke betegnes som selvudslettende, da selvudslettende i sig selv er et mål for hyppig brug af selvironisk humor. Vi bruger derfor betegnelsen selv-ironisk som en mindre ladet betegnelse for de jokes, hvor komikeren selv er target.

Afslutningsvis skal det siges at alt dette benyttes ud fra et socialkonstruktivistisk perspektiv om at sproget, og den måde vi gengiver virkeligheden, både er konstrueret af og konstruerende for den måde vi opfatter verden, den måde vi indretter os på, den måde vi agerer i verden, og den måde vi opfatter og behandler andre (Collin, 2003). Ud fra dette perspektiv er humor et af de virkemidler, og stand-up en af de arenaer, hvor virkeligheden på en og samme tid repræsenteres og formes. At det der siges med humor har vægt er dog omdiskuteret, idet det er en alment kendt social regel, at hvad der siges med humor ikke skal tillægges vægt, men derimod skal "tages med et gran salt". Om dette er ensbetydende med at humor så heller ikke har magt eller indflydelse, og dermed om det kan fungere "formende" og "medskabende" for vores sociale

virkelighed(sopfattelse), vil blive behandlet i diskussionen. I første omgang vil vi nu fokusere på, hvordan virkeligheden repræsenteres i dansk stand-up.

Analyse

Ved brug af det analyseapparat vi har opstillet i det foregående afsnit, vil vi nu kaste os ud i at forsøge at karakterise diskursiveringen af køn, som det kommer til udtryk i dansk stand-up - i al dets mangfoldighed og nuancer - med udgangspunkt i Comedy Aid 2016.

Det første vi lægger mærke til er selvfølgelig de komikere, der dedikerer hele deres sets til emnet køn. Der er to sets i alt, eller tre komikere, da det ene set består af to komikere (hvilket er lettere atypisk for genren - se kontekstbeskrivelsen), Adam og Noah. Adam og Noah spiller stereotypiske karikaturer af indvandrere, komplet med den etnolekt der forbindes med disse, populært kaldet "perkerdansk" (Adam & Noah, u.d.). Dette tilføjer selvfølgelig et ironisk lag til alt, hvad der udtrykkes, da man ikke ved om det sagte er udtryk for karakterens eller personens holdning, og dermed ikke ved om det er intenderet som en indirekte kritik af noget, der eksplicit bifaldes, eller omvendt en indirekte anerkendelse af noget der eksplicit fordømmes. Dette er dog ikke unikt, da det altid er en teoretisk, ja ligefrem sandsynlig, mulighed, at en komikers ytrede holdninger er påtaget for komisk effekt, og enten intenderes modtaget ironisk eller useriøst. Her ønsker vi dog hverken at koncentrere os om hvad komikeren mon har ment (vi vil dog drøfte mulige tolkninger, der berører dette), eller hvilken effekt det måtte have på modtagerens holdning. I stedet vil vi fokusere på det eksplicit og implicit ytrede, samt den kulturelle kontekst der impliceres ift. hvorfor givne jokes og emner er sjove. En diskussion af intention og effekt, samt de eventuelle implikationer af vores resultater, vil blive diskuteret i afsnittet: "Diskussion"

Af formidlingssmæssige årsager har vi valgt at opdele analysen efter emner som vi vurderer fremtræder i empirien i forbindelse med diskursiveringen af køn, startende med emnet "ligestilling".

Ligestilling

De to sets der beskæftiger sig eksklusivt med køn, beskæftiger sig også med ligestilling. Efter at have snakket lidt om "den danske mand" (hvilket vil blive dækket nærmere senere i analysen), beskriver Adam og Noah senere i deres set:

Noah: (holder hånden ud med håndfladen mod publikum) *"Nåh. Prøv at hør. Det er svært at snakke om den danske mand uden at snakke om den danske kvinde. (laver løftet pegefinger) Og den danske kvinde skal man fandme have respekt for"*

Adam: *"Jaer"* (mens han peger på publikum)

Noah: *"For hun har fandme kæmpet for tingene"*

Kvindeligt publikumsmedlem udbryder et anerkendende "Wooh!"

Noah: (gestikulerer med håndfladen nedad mod pågældende og siger lidt henkastet) *"Slap af. Vent"*

Noah: *"Hun har kæmpet for... hvad hedder det der... ligestilling. (med alvorlig mine begynder han at tælle på fingrene) Hun har kæmpet for retten til at stemme, retten til at have karriere"*

Adam: (bryder ind) *"Retten til at grille"*

Noah: (kigger lidt på Adam og tilføjer) *"Retten til at grille. (med løftet pegefinger) Hun har kæmpet for så mange ting som man kan finde stor ære i at kæmpe for"*

Adam: *"Jaehaer"*

Her anvender Noah synecdoche i form af "den danske kvinde" og efterfølgende det personlige stedord "hun" til at referere til (alle) danske kvinder som gruppe. Dermed harmoniseres alle danske kvinder bogstavelig talt til en homogen enhed rent sprogligt. Når Noah siger "*den danske kvinde skal man fandme have respekt for*" knyttes prædikatet "respektabel" til kategorien "den danske kvinde" og dermed også en positiv værdiantagelse. Dette begrundes med den kategoribundne aktivitet "*for hun har fandme kæmpet for tingene*". Der gives eksempler på hvilke 'ting', såsom ligestilling og stemmeret, og retten til at arbejde, og opsummeres med at "*man kan finde stor ære*" i at kæmpe for disse ting. Dermed knyttes der en værdiantagelse til disse ting i form af, at de er noble og ærefulde, og dermed positive, sager at kæmpe for. Værdiantagelsen er således egentlig knyttet til sagerne, og kun overført til kategorien i kraft at kvinderne bliver fremstillet, som at de har kæmpet for disse. Vi siger "fremstillet", fordi Noah gør synecdochen "den danske kvinde" til agent for alle de handlinger, han omtaler gennem det personlige stedord "hun", der refererer tilbage til "den danske kvinde": "*Hun har kæmpet for... hvad hedder det der... ligestilling. Hun har kæmpet for retten til at stemme, retten til at have karriere [...] Hun har kæmpet for så mange ting som man kan finde stor ære i at kæmpe for*". Disse er alle aktive sætninger, og i alle disse udsagn er "den danske kvinde" agent for handlingen "har kæmpet for...". Da "den danske kvinde" dækker over danske kvinder generelt, kommer der altså en propositionel antagelse om, at alle eller hovedparten af danske kvinder aktivt har kæmpet aktivt for tingenes tilstand som den er i dag. Således placeres der også et ansvar for denne på kategorien "kvinder".

Vi mener således at kategorien bliver harmoniseret og stillet i et positivt lys på denne baggrund. Dette underbygges af, at et kvindeligt publikumsmedlem udbryder "*Wooh!*", hvilket tolkes som et udbrud af anerkendelse over, at en kategori hun identificerer sig med, bliver fremstillet positivt.

Selvom det umiddelbart fremstår positivt, er der stadig tale om en generalisering. Derudover er der også andre aspekter af det sagte, der peger i en anden retning. Dette ses blandt i Adams indskydelse: "*Retten til at grille!*". Dette er en af de ting, publikum griner af, og vi mener at dette kan have flere forklaringer. For det første er der etableret et script omkring ting, der er værd at kæmpe for, som er ærefulde og respektable, vigtige samfundsmæssige ændringer gennem de sidste 100 år. Retten til at grille falder sandsynligvis ikke indenfor nogens script af denne type. Den betragtes som uvæsentlig, ligegyldig og tages for givet, da det sandsynligvis ikke er en "ret" som nogen nogensinde har måttet kæmpe for at tilegne sig. Således opstår der en inkongruens ved inklusionen af denne, der skaber den komiske effekt.

En anden årsag til at udsagnet kan betragtes som sjovt kunne være, at det kan betragtes som et category-activity puzzle. At grille forbindes som aktivitet typisk med mænd, og betragtes som en prototypisk mandlig aktivitet. At forbinde den med kategorien kvinder kan således forekomme konfliktfyldt, hvilket kan være endnu en årsag til den komiske effekt. Udfra denne tolkning ville udsagnet bidrage til at insinuere, at det kvinder egentlig har kæmpet for ved at kæmpe for alle disse ting, er retten til at være (ligesom) mænd. Umiddelbart kan dette ses som en bagatellisering af kvindekamp og ligestilling, en tolkning underbygget af at Noah siger: "*Hun har kæmpet for... hvad hedder det der... ligestilling.*" Dette fremstår bagatelliserende og skaber en inkongruens i forhold til, at han tilsyneladende ikke kan huske noget, som han selv betegner som noget, der er stor ære i at kæmpe.

Alternativt kan joken tolkes som selvironisk, da Adam kan fremstå ignorant ved at sige noget så åbenlyst forkert. Denne tolkning underbygges af, at Noah kigger på Adam på en måde, der kan tolkes som bebrejdende eller uforstående. Det skal understreges at disse tolkninger ikke er inkompatible. Joken kan have sin underholdningsværdi udfra den første, den anden eller den tredje; dem allesammen samtidig; eller en hvilken som helst kombination af dem.

Det er svært at sige, om joken har et target. Umiddelbart lader det til at være affiliativ humor, med et strejf af selvironisk humor, da Adam siger "Retten til at grille". Således kan han siges at være et target for i hvert fald det udsagn.

Et praj om at denne positive fremstilling af kategorien kvinder har andre formål, end blot at hylde dem, kommer i form af Noahs svar til det begejstrede kvindelige publikumsmedlem i form af *"Slap af. Vent."*. Dette antyder, at det er del af en større kontekst, og at der er ting i vente, der ikke nødvendigvis er positive for hendes kategori. Bit'en fortsætter:

Noah: (skærer en skeptisk grimasse) *"Men hvad kæmper den danske kvinde for nu i anno 2016? (spiler øjnene op) Free the nipple!"* (kigger stonefaced ud på publikum)

Adam: (rynker øjenbrynene og kigger på Noah) *"Hvad er det, bro?"*

Noah: (vender sig mod Adam) *"Bro, det er retten til at poste billeder på facebook med bare bryster"*

Adam: (fniser og vifter med hånden med to fingre pegende ind mod halsen) *"Hihi, nice!"*

Med sit skeptiske tonefald og ansigtsudtryk indikerer Noah, at den aktivitet der knyttes til kategorien "den danske kvinde" - at hun (læs: de) kæmper for "Free the nipple" - gennem svaret på hans eget retoriske spørgsmål, bestemt ikke er tilknyttet de samme værdiantagelser (ærefuldt og respektabelt) som de ting han ellers har stillet op er. Dermed frafalder de positive kategori-bundne prædikater fra tidligere altså også, og kategoriens værdi er nu istedet bundet til hvordan "Free the nipple" karakteriseres.

Adam spørger efterfølgende hvad "Free the nipple" er. Vi tolker dette som et greb til at forklare hvad udtrykket "Free the nipple" dækker over, da dette ikke nødvendigvis er almen viden, og joken ikke nødvendigvis ville fungere uden denne viden. Adam fungerer således her som talerør for publikums tanker. Det kunne dog også tolkes som blot en undskyldning for at give anledning til Adams svar på Noahs forklaring (*"Hihi, nice!"*), som folk finder sjovt. Udfra inkongruens-teori kan det sjove måske forklares ud fra uoverensstemmelsen mellem grunden til Adams begejstring, og den formodede motivation for at kæmpe for denne ret; den første seksualiserer bryster, mens den anden er en kamp for at afseksualisere og aftabuisere bryster. Udfra benign-violation theory kan det forklares som sjovt udfra den betragtning, at det kan forekomme lidt upassende, og samtidig forholdsvis uskyldigt. Samtidig mener vi, at noget af humoren kan tilskrives, at der spilles på et stereotypet kategori-bundet prædikat, nemlig den sexfikserede mand.

Ligesom før er "den danske kvinde" (der, som nævnt, er en generaliserende synecdoche og dækker over hele eller hovedparten af kategorien "danske kvinder") agent for handlingen "kæmper for". Dermed tilskrives hele kategorien ansvar - og fremstilles som at spille en aktiv rolle i - at kæmpe for *"retten til at poste billeder på facebook med bare bryster"*. Derudover optræder der også en propositionel antagelse i form af forklaringen af hvad det er. Denne forklaring er ikke nødvendigvis forkert, men kan betragtes som misvisende, da "Free the nipple" også dækker over retten til at være topløs i offentligheden, og en generel afseksualisering og aftabuisering af bryster (Free the Nipple (campaign), u.d.).

Bit'en fortsætter:

Noah: *"Ærligt, hvad er det for noget? Hvor mange kvinder herinde lige nu sidder og føler sig ekstremt forurettet (lukker øjnene og lægger hånden på brystet) og tilbageholdt på deres kvindelighed over at de ikke må sidde og pege ligeud i luften?"* (peger ligefrem med fingeren fra brystet)

Adam: (griner) *"Bro, nogle af dem peger nedad"* (peger nedad)

Noah: (lidt henkastet mens folk griner) *"Ja ja. Jeg kan se det på lang afstand"*

Noahs forurettede tonefald indikerer, at spørgsmålet er retorisk, og at han forventer at svaret på hans (retoriske) spørgsmål er få til ingen. Dermed bliver der knyttet en propositionel antagelse til kategorien om, at "kvinder ikke føler sig forurettet over ikke at måtte vise bryster i offentligheden". Sammenstillet med den tidligere kategori-bundne aktivitet "kæmper for retten til poste billeder på facebook med bare bryster" fremstår det altså som om kategorien "den danske kvinde" kæmper for noget, der dybest set ikke betyder noget for hende. På denne måde bagatelliseres "Free the nipple" som ulogisk og ligegyldigt. Man kan diskutere om dette spiller ind i en overordnet stereotyp om, at kvinder er irrationelle.

Formuleringen lyder dog ikke at kvinder "føler sig ekstremt forurettet" over ikke at måtte være topløse i offentligheden, men i stedet: "over at de ikke må sidde og pege ligeud i luften". Denne formulering (samt de medfølgende kropslige fakter) griner folk af, muligvis fordi det er en lettere uflatterende metafor for bryster, der refererer til den retning brystvorter typisk vender imod, der samtidig distancerer sig fra at omtale en tabuiseret kropsdel direkte. Dette mener vi konstituerer en *benign violation*, fordi det betragtes som en overskridelse, men samtidig godartet, da den er distanceret fra det omtalte gennem brug af en metafor. I princippet mener vi at den blotte omtale af lettere tabuiserede emner som kønsdele kan forekomme komisk, netop fordi det er tabuiseret, men samtidig ikke nok til at man ikke MÅ tale om det. Metaforen gør det dog ekstra distanceret, men kan samtidig danne nogle ekstra overskridende konnotationer. Man kan argumentere for at "pegende bryster" konnoterer stive brystvorter, der blandt er forbundet med seksuel opstemmelse hos kvinder. På denne måde kan det diskuteres hvorvidt metaforen implicit er med til at seksualisere bryster yderligere, hvilket kunne bidrage til graden af tabuisering og fornemmet "overskridelse", og dermed underholdningsværdien.

En anden forklaring på folks latter kunne dog være at hans illustration af bryster/"at pege lige ud i luften" på egen krop betragtes som et category-activity puzzle, i kraft af at han er en mand.

Tolkningen af at joken er seksualiserende og trivialiserende kunne dog understøttes af Adams efterfølgende kommentar: "Bro, nogle af dem peger nedad", sagt mens han griner hånligt. Vi tolker at (kvinder med) hængende bryster her er target, og at der er tale om den aggressive humorstil. I princippet kan flere af teorierne om hvorfor vi griner gøre sig gældende her: overlegenhedsteori, da der grines af folk med bryster der "peger nedad"; forløsning gennem nervøs latter hos dem der føler sig ramt eller finder det upassende; benign-violation theory hvis man finder det upassende at han siger det, men samtidig egentlig er enig. Vi tolker det i alle fald som en nedgørende joke på baggrund af det toneleje, den bliver fremført i. Dette antyder en negativ værdiantagelse knyttet til kategorien "kvinder med hængende bryster". Da Adam tidligere sagde at bare bryster var "nice", må man formode at værdiantagelsen knytter sig til graden af subjektiv attraktivitet, og at han dermed seksualiserer bryster. Om denne seksualisering og disse værdiantagelser kan overføres på kategorien "kvinder" generelt kan diskuteres.

Det er i øvrigt værd at bemærke formuleringen "tilbageholdt på deres kvindelighed". Dette antyder en propositionel antagelse om at "Free the nipple" handler om retten til at udvise adfærd særligt knyttet til kønsidentitet, snarere end om lige rettigheder for alle; at aktiviteten "at have bare bryster i offentligheden" skulle være en særlig kategori-bundet aktivitet der er vigtig for "kvinde"-kategoriens udfoldelse af kollektiv identitetsfølelse.

Bit'en fortsætter:

Noah: "Sådan noget kæmper vi ikke for. Vi kæmper ikke for retten for at poste billeder på facebook (går tilbage på scenen, hvor der er trappetrin opad, og hæver benet op på det første trin) hvor vi står sådan her, i speedos, med en behåret nos' hængende ude (han peger ned i sit skridt, og former en skål/kurv med sin hånd for at illustrere en testikel). #freethenuts" (laver kaninører med fingrene og ryster dem lidt)

Adam: (kigger på Noah) "Haha, ja. Eller Free Willy" (vrider sig vendt mod publikum, som om han har en hulahop ring på, med en knyttet næve i vejret)

Her bruges det personlige stedord "vi" til at referere til kategorien "mænd". Med "sådan noget" må man formode, at han mener "retten til at vise bryster på Facebook *eller noget tilsvarende*". Hvad han mener, er sammenligneligt med dette, uddyber han med sit efterfølgende eksempel. De værdi- og propositionelle antagelser sammenligningen lader til at udtrykke er: At det at blotte de mandlige kønsdele på Facebook er sammenligneligt med at blotte bryster i offentligheden; at tanken om det er absurd; og at ingen mænd nærer noget behov for at gøre, endsige kæmpe for retten til det. Da antagelsen er, at de to ting er sammenlignelige, bliver disse værdiantagelser altså knyttet til "Free the nipple", og, i forlængelse af det, kategorien "den danske kvinde". Man kan i øvrigt diskutere om Noah, ved at distancere kategorien "mænd" fra noget, han karakteriserer negativt, indirekte tillægger kategorien positive værdiantagelser og prædikater såsom "ikke ulogisk".

Hvad angår underholdningsværdien, kan den måske til dels findes i den måde, han poserer på, da det kan betragtes som atypisk adfærd for mænd, og dermed kan konstituere et category-activity puzzle. Det samme kan måske siges om speedos og stramtsiddende. Måske kan det derudover til dels betragtes som en selv-ironisk kommentar på hans udseende, da han ikke nødvendigvis virker slank og veltrænet, og derfor sandsynligvis ikke lever op til de konventionelle skønhedsidealiser for mænd der poserer på billeder. Denne tolkning understøttes af, at der senere laves en joke på Noahs bekostning omkring, at det er synligt at han er "lidt for glad for Nutella".

Overordnet kan vi sige, at Adam og Noah indtil videre har karakteriseret "Free the nipple" som åndssvagt og latterligt, og tilskrevet alle danske kvinder ansvar for at kæmpe for det anno 2016. Mænd bliver derimod fremstillet som fornuftige for ikke at kæmpe for noget så åndssvagt.

Efterfølgende skifter emnet væk fra "Free the nipple", og bliver mere overordnet:

Noah: (går tilbage til scenekanten og læner sig ud mod publikum med hævet håndflade) "Men prøv at hør: Lad os lige snakke lidt om det der "ligestilling" (han holder en lille pause før, og lægger tryk på ordet "ligestilling"). Fordi i mit hoved (han holder hånd ind mod brystet), ligestilling, betyder tingene er lige (han folder hånden foran sig i en 90 graders vinkel, med fingrene vandret). Altså, helt lige (lægger tryk på begge ord mens han spiler øjnene op). Ligeså lige som..."

Adam: "ligeud" (peger på publikum)

Noah: (kigger lidt på Adam, vender sig så mod publikum) "Ja. Men den danske kvinde har ikke kæmpet for ligestilling. Hun har kæmpet for overstilling" (han folder hånden igen, og hæver den mens han siger det)

De fortsætter:

Noah: "Prøv at hør: For der er nogle ting hvor i ikke har kæmpet særlig meget for det (holder håndflade mod publikum, kniber det ene øje og ryster lidt på hovedet mens han siger det). Lad os for eksempel - lad os tage et eksempel: Det danske politikorps. Der er der nogle adgangskrav. Kravene er at en mand skal være 1,72 høj (holder hånden op over hovedet på Adam), ligesom min bro, og en kvinde hun skal være 1,64 (sænker hånden ned til Adams øre). Er det lige?"

Adam: "Nej!"

Noah: "Nej, det tror jeg vist heller ikke! (ryster på hovedet imens)

Noah antyder her en propositionel antagelse om, at ligestilling betyder at "tingene" er "helt lige". Hvad dette betyder er uvist. Betyder det lige rettigheder? Muligheder? Krav? Vilkår? Betyder det lige

behandling? En mere lige fordeling af kønnene indenfor diverse opgaver og erhverv? De sidste spørgsmål kan sandsynligvis besvares af hans efterfølgende eksempel: Kønnene bliver ikke behandlet lige/efter de samme præmisser og underlagt de samme krav når det kommer til politiuddannelsen i Danmark. Med det retoriske spørgsmål "Er det lige?" som de efterfølgende selv besvarer med et udtrykkeligt "Nej" indikeres en propositionel antagelse om, at der i dette tilfælde i hvert fald ikke er tale om ligestilling.

Så langt så godt. Men hvad med kategorierne? I sætningen "den danske kvinde har ikke kæmpet for ligestilling. Hun har kæmpet for overstilling" kommer to kategori-bundne aktiviteter til udtryk. Man må formode, at der underforstået med første menes i moderne tid, da påstanden ellers ville gå stik imod, hvad de har sagt tidligere i set'et og brugt tid på at etablere. Da det tidligere af Adam af Noah er blevet forbundet med "stor ære" at kæmpe for ligestilling, kan man antage, at der ligger en negativ eller i hvert fald neutral værdiantagelse i ikke at gøre det. Den anden kategori-bundne aktivitet (at kæmpe for "overstilling") understøtter denne tolkning. Hvis ligestilling står for at "tingene er lige" mellem kønnene, må man antage at overstilling antyder fordelagtige vilkår i forhold til, måske ligefrem på bekostning af, andre end dem der kæmper for det. Denne kategori-bundne aktivitet er selvsagt ikke synderligt flatterende og konnoterer prædikater som "grådig" og "usolidarisk". Den aktive sætning ("Hun har kæmpet for overstilling") koblet med synecdochen "Den danske kvinde", som det personlige stedord "hun" viser tilbage til, forårsager at der kommunikeres en propositionel antagelse om at alle (eller hovedparten af) danske kvinder har kæmpet for, og spillet en aktiv rolle i at opnå, såkaldt "overstilling".

Hvad består denne overstilling så konkret i? Et eksempel er ifølge Noah at kravene til kvindelige politibetjente ikke er nær så høje som til mandlige. Er dette noget kvinder aktivt har kæmpet for? Ifølge Noah selv er det ikke. Som belæg for påstanden om at kvinder har kæmpet for overstilling siger han: "For der er nogle ting hvor i ikke har kæmpet særlig meget for det". Her bekræftes det i øvrigt at "den danske kvinde" repræsenterer alle danske kvinder, og alle kvinder dermed er repræsentant for kategorien, da han adresserer de kvindelige publikumsmedlemmer direkte med det personlige stedord "i". Den propositionelle antagelse der kommer til udtryk er, at ved ikke at kæmpe for ligestilling på de punkter hvor ubalancen har været til deres fordel, kæmper kvinder for overstilling. Med denne logik kunne mænd, eller alle for den sags skyld, i princippet være ansvarlige for den "overstilling" og ulighed som Noah beskriver. Men ved at kvinder er agenten for handlingen "kæmpet for overstilling" og "ikke har kæmpet særlig meget for det" ved "nogle ting" tilskrives de ansvaret (og skylden) for tingenes tilstand, og den ulighed Noah mener at observere.

Adam og Noah fortsætter:

Noah: "Og det giver jo heller ikke mening (strækker armen ud mod publikum, med håndfladen opad). Forestil jer i er en mørk gyde, og der kommer en KÆMPEstor mand (spænder armene foran sig). Han er sådan ordn'lig stor, sådan Hulk-stor."

Adam: "Århåh"

Noah: "Og nu skal i ikke tænke dansker-Hulk, i skal tænke Hulk der hvor vi kommer fra." (peger på sig selv)

Adam: "Åh åh"

Noah: "Han har virkelig problemer med temperamentet (vifter med hånden op imod sit hoved),

Adam: "Hihi, jaer"

De fortsætter med at uddybe mandens skræmmende udseende, overdrevet for komisk effekt, med samuraisværd, motorsav, bazooka og kagerulle i håret som tegn på at han er mentalt ustabil, og dermed ekstra farlig (understreget af Adam der siger "Kuk-kuk" mens han laver en cirkelbevægelse med fingeren pegende mod sit hoved). På denne måde narrativiseres politiets arbejde utrolig billedligt. Dette skaber implicit en propositionel antagelse om at sådanne situationer er repræsentative for den type arbejde politiet foretager sig.

Slutteligt siger de:

Noah: "Og han tonser hen imod jer sådan der: "Roarrrrgh"" (brøler, krummer sig sammen, spænder, og lægger ansigtet i vrede folder)

(pause)

Noah: "Hvem skal så komme jer til undsætning? (holder kortvarigt en finger frem, og fører den så om bag ryggen) *Johanne Schmidt-Nielsen i politiuniform?* (holder først en hånd (vandret) op til øret, så en knyttet næve foran sig i små cirkelbevægelser som om han løber) *Eller Stig Tøfting?* (kigger ned i jorden, bukker lidt sammen og spænder armene). *De er begge to (holder to fingre op) lige høje nok til at blive politimænd."*

Adam: "Hihi, jaer"

Her benyttes kendte personligheder, som publikum sandsynligvis har kendskab til, metonymt med deres respektive køn. Således bliver de konnotationer der vækkes til disse individuelle personer også indirekte knyttet til de kategorier de hver især repræsenterer. Hvis man blot kigger på deres respektive erhverv (i hvert fald dem de er kendt fra og på grund af, og primært forbindes med), kan vi se at Johanne Schmidt-Nielsen er kendt fra politik (et erhverv forbundet med tale og forhandling), mens Stig Tøfting er kendt fra fodbold (et meget fysisk erhverv). Derudover er Stig Tøfting kendt for at have været involveret i flere voldsepisoder (Stig Tøfting, u.d.), hvorfor folk måske forbinder ham med prædikater som "aggressiv", "intimiderende" og "temperamentsfuld". Johanne Schmidt-Nielsen derimod er primært kendt for at snakke, og at repræsentere et parti (Enhedslisten) der betragtes som stærkt socialistisk, og går ind for omfattende sociale reformer (Enhedslisten, u.d.). Måske forbindes hun indirekte med den omtalte kamp for ligestilling - eller "overstilling" som det benævnes her. Hvad hun ikke er synderligt kendt for, er aggression, fysisk udfoldelse eller stor råstyrke. Der bliver dermed konnoteret prædikater som "forhandlende" og "idealistisk" (måske "naiv" i nogles øjne) til kategorien "kvinde", mens der bliver konnoteret prædikater som "stærk", "aggressiv" og "intimiderende" på kategorien "mand", gennem deres respektive repræsentanter. Dette gøres dog ikke kun gennem valget af repræsentanter, men også nonverbalt mens de hver især præsenteres. Ved Johanne Schmidt-Nielsen konnoterer hans kropssprog nok mest af alt ivrigt men uerfarent løb, nærmest en smule barnagtigt. Fremfor alt konnoterer det prædikatet "uintimiderende", hvilket er modsat kropssproget ved Stig Tøfting, hvor Noah spænder armene for at gøre sig stor, hvilket konnoterer "styrke". For at det ikke skal være løgn, går Noah faktisk også op i toneleje ved sætningen "*Johanne Schmidt-Nielsen i politiuniform?*" mens han går ned i toneleje da han siger "*Eller Stig Tøfting?*" hvilket blot er med til at forstærke de etablerede konnotationer.

Dette er dog ikke det eneste sted disse konnotative kategori-bundne prædikater kommer til udtryk. Der indgår en anden mand som en del af jokens *situation* i eksemplet ovenfor, nemlig den hypotetiske "psykopatiske voldsmand", som vi vil vælge at betegne ham. De gør meget ud af at beskrive hans størrelse ("*Hulk-stor*"), hans udseende (de siger han har "scarface" og et hvidt øje) og hans mentale helbred (kagerulle i håret; Adam siger "Kuk-kuk") på en måde der får ham til at fremstå så intimiderende og skræmmende som muligt. Derudover knytter de prædikatet til ham "*har virkelig problemer med temperamentet*". Og slutteligt beskriver de ham med en masse våben, og fremstiller ham med et brøl, og

som om han løber uprovokeret mod folk, underforstået med den intention at gøre skade på dem. Altsammen noget der konnoterer "aggression".

Alle disse konnotationer og prædikater er præcis de samme, som man kan tilskrive Stig Tøfting og dermed kategorien "mand", som etableret tidligere. Ved at vælge to mænd til jokens situation (i teorien kunne en kvinde have været valgt til fordel for den "psykopatiske voldsmand") og knytte præcis de samme konnotationer til dem, kan det fremstå som at dette er (stereo)typiske kvaliteter for kategorien "mænd". Eller (måske mere sandsynligt) at de er eksklusivt forbundet med kategorien mænd. Dette understøttes af at Noah efterfølgende siger: *"Prøv at hør, der er ikke en kvinde i verden der kan hjælpe mig i den der situation"*.

Der kommer flere antagelser til udtryk i denne sætning. Ved at antyde at kvinder ikke kan hjælpe i den beskrevne situation, antydes det, at der skal andre kvaliteter til, end dem der konnoteres af Johanne Schmidt-Nielsen. Siden der kun tilbydes et alternativ af det foregående eksempel (i form af Stig Tøfting) antydes det, at det således er de kvaliteter der konnoteres af Stig Tøfting, nemlig styrke, aggression og intimidering (hvilket som sagt matcher de prædikater der konnoteres af "den psykopatiske voldsmand selv). Siden kvinder angiveligt ikke kan hjælpe ham i denne situation, antydes det at kvinder hverken besidder eller kan besidde disse kvaliteter; at styrke, aggression og intimidering eksklusivt er "mandens domæne", så at sige. Da situationen skal eksemplificere politiets arbejde, antydes det endda, at kvinder ikke kan gøre sig forhåbninger om at være politimænd overhovedet; at det er "a man's job", så at sige.

Konkret fortsætter bit'en:

Noah: *"Prøv at hør, der er ikke en kvinde i verden der kan hjælpe mig i den der situation"*

Adam: (alvorligt) *"Ne-øj"*

Noah: *"Jo, måske Inger Støjberg"*

Adam: (ser forvirret ud, kigger så over på Noah) *"Hvorfor hende, bro?"*

Noah: *"Bro, det er fordi: hende der, hun må kunne nogle tricks når hun kommer flyvende på den der kost, jo"*

Med den første sætning fremsættes en propositionel antagelse om, at kategorien "kvinder" ikke kan hjælpe "i den der situation", underforstået en situation der kræver råstyrke og aggression. Med kommentaren *"Jo, måske Inger Støjberg"* ændres den prototypiske repræsentant for kategorien fra Johanne Schmidt-Nielsen til Inger Støjberg, der, selvom hun også er politiker, i langt højere grad end Johanne Schmidt-Nielsen er kendt som en barsk og stålsat kvinde. Dette kan måske få hende til at forekomme intimiderende for nogen. Således ændres de kategori-bundne prædikater fra før sig lige pludselig med introduktionen af en ny repræsentant for kategorien.

Folk griner da Inger Støjberg nævnes. Om dette er fordi, hun i situationen konstituerer et category-activity puzzle, eller måske snarere fordi det er en ulogisk men forståelig påstand at hun skulle kunne håndtere en sådan situation, bare fordi hun er barsk, og dermed en godartet overskridelse af logik, er svært at vurdere. Ligeledes er vi usikre på, hvorfor hun sammenlignes med en heks, og hvad der gør det sjovt. En mulig tolkning er at mange betragter hende som en "heks" (eller lignende skældsord) på baggrund af de udlændinge- og integrationsstramninger, hun har stået i spidsen. På baggrund af den kategori Adam og Noahs karakterer skal forestille at være repræsentanter for (stereotype indvandrere), virker det nærliggende, at det er det, der påtales med denne sammenligning. Dette understøttes af deres efterfølgende udtalelser:

Adam: *"Jaer... men men (holder en finger op) bro: Tror du hun vil redde... dig?"* (peger på Noah, kigger så ud på publikum og ryster på hovedet)

(pause)

Noah: *"Der er ikke nogen kvinder der kan hjælpe mig i den der situation"* (ryster opgivende på hovedet)

Ved at lægge tryk på "dig" og pege på Noah, koblet med den kulturelle viden om Inger Støjberg, fremkaldes kategorien "indvandrer". Om underholdningsværdien af den efterfølgende genopsummering af Noahs indledende påstand kommer som en form for forløsning af nervøs energi, da den akavede pause brydes med ytringen af den logiske konklusion på implikationerne af Adams spørgsmål, eller om det kan betragtes som en benign violation at Adams spørgsmål besvares indirekte snarere end direkte, og dermed er en overtrædelse af normen, er uvist.

Bit'en fortsætter:

Noah: *"Der er ikke nogen kvinder der kan hjælpe mig i den der situation"* (ryster opgivende på hovedet)

Adam: *"Nej... med mindre det var en betonlebbe"*
(pause)

Noah: *"Nåh"* (holder håndfladen ud mod publikum med et stort smil på ansigtet)

Betonlebbe er slang for en lesbisk kvinde, der klæder, stiliserer sig og opfører sig maskulint. For eksempel er ordet "betonlebbe" forbundet med kort hår og styrke, karaktertræk der typisk er forbundet med kategorien "mænd". Således fremstår "betonlebbes" som category-activity puzzles, idet de både er kvinder, og samtidig betragtes som "unaturligt" maskuline. Dette antyder, at "kvinder" i sætningen *"Der er ikke nogen kvinder der kan hjælpe mig i den der situation"* ikke skal forstås bogstaveligt, men snarere som metaforisk udtryk for kategorien (som det ofte er tilfældet med kategorier). Sagt på en anden måde siger han, at "ingen rigtige kvinder" kan hjælpe ham i den beskrevne situation, det vil sige kvinder der udviser adfærd og kvaliteter konsistent med deres kategori-bundne aktiviteter og prædikater. Dette understøttes af, at Adam og Noah opfølger disse kommentarer således:

Noah: *"Men prøv at hør, det giver heller ikke mening. Mænd er stærkere end kvinder, det ved vi alle sammen godt"*

Adam: *"Jaer"*

Noah: *"Så giver det jo ikke mening hun skal være mindre end ham. Hun burde jo være højere end ham for at have mere styrke"*

Adam: *"Jaer, mindst 2 meter og 10 høj"*

Noah: (vender sig mod Adam) *"Okay, slap af en betonlebbe, bro"*

Adam: *"Haha, jaer, typen der har en diller"*

Her kommer et væld af propositionelle antagelser til udtryk: at "Mænd er stærkere end kvinder", tidligere antydet, men her ekspliciteret; at højde er forbundet med styrke ("*Hun burde jo være højere end ham for at have mere styrke*"); og at højde er forbundet med mandighed. Således fremkommer her kategori-bundne prædikater i form af "høj" og "lav", knyttet til henholdsvis kategorierne "mænd" og "kvinder". Dette

illustreres ved, at en høj kvinde af Noah bliver kategoriseret som en "betonlebbe", som, som etableret, dækker over en maskulin kvinde. Denne pointe understreges når Adam siger: *"Haha, jaer, typen der har en diller"*. Kvinder der er høje tilhører således ikke kategorien "kvinder". De er ikke "rigtige" kvinder, da de udviser kvaliteter, som forbindes med den mandlige kategori (højde - og dermed også styrke). Således er de snarere "mænd"; "typen der har en diller" (metaforisk). Dette leder tilbage til sætningen *"Der er ikke nogen kvinder der kan hjælpe mig i den der situation"*. Som sagt står det efterhånden klart, at denne ikke skal forstås bogstaveligt. Snarere kan det udledes af de ovenstående antagelser, at en kvinde der er egnet til politiet, ikke er en "rigtig" kvinde; en kvindeligt politimand er således et category-activity puzzle.

Selvom "Betonlebbe" er et category-activity puzzle, griner publikum ikke meget da Adam siger: *"Nej... med mindre det var en betonlebbe"*. Snarere er der en form for akavet pause. Udfra benign-violation theory kan det hævdes, at selvom "betonlebbe" er et category-activity puzzle, er det samtidig en for stor overskridelse i forhold til nutidens normer, selv når man tager højde for den underliggende distancering, der alle finder sted ved at de spiller karakterer, og derfor i teorien ikke behøver at stå på mål eller til ansvar for deres ytringer på samme måde, hvilket principielt tillader dem at slippe af sted med større overskridelse end ellers. "Betonlebbe" er som sagt et nedsættende term om bestemte "typer" af lesbiske kvinder, som opfattes som maskuline. Det stammer sandsynligvis fra en tid hvor man var mindre accepterende over for homoseksualitet end man er nu. Den manglende latter kan således opfattes som et tegn på at de kulturelle normer har ændret sig.

Måske fornemmer Noah dette, eller måske har de forudset denne reaktion på forhånd: han kigger lidt rundt, hæver øjenbrynene, og udbryder så: "Nåh" mens han holder håndfladen ud mod publikum med et stort smil på ansigtet. På denne måde anerkender han, at en overskridelse har fundet sted, og distancerer sig dermed fra den. Dette skaber forløsning, og tillader folk at grine, og den akavede pause afløses af latter.

Bit'en fortsætter nu med hvad der formodentlig må betragtes som et andet eksempel på såkaldt "overstilling":

Noah: (ryster lidt på hovedet og hæver så hånden) *"Nåh, lad os tage det næste farlige erhverv, for det er sjovt nok der hvor i ikke kæmper for, hvad hedder det, ligestilling: Militæret"*

Adam: *"Jaer"*

Noah: *"Der er ikke samme adgangskrav, og i er slet ikke tvunget til at tage i militæret, jo"*

Her tiltaler Noah kategorien kvinder direkte, ved at adressere de kvindelige publikumsmedlemmer gennem det personlige stedord "i". Med sætningen *"lad os tage det næste farlige erhverv, for det er sjovt nok der hvor i ikke kæmper for, hvad hedder det, ligestilling"* lader der til at komme at komme en antagelse til udtryk om, at kategorien "den danske kvinde" ikke kæmper for ligestilling i de tilfælde, hvor det er farligt for dem. Formuleringen *"sjovt nok"* antyder endda en smule bebrejdelse, måske endda en vurdering af at handlingen (eller mangel på samme) er hyklerisk, da det antyder, at kvinder normalvis kæmper for ligestilling, men ikke når det ikke er til egen fordel, som også tidligere er etableret som en antagelse, der er tilstede i set'et. Således forbinder vi den kategori-bundne aktivitet "ikke at kæmpe for ligestilling i militæret" med en negativ værdiantagelse. Handlingen er forbundet til det personlige stedord "i", som det udfra konteksten fremgår refererer til "den danske kvinde", idet Noah siger *"og i er slet ikke tvunget til at tage i militæret, jo"*. Vi vurderer derfor at "den danske kvinde" er target i denne sammenhæng. Ved at forbinde kategorien "den danske kvinde" med handlingen "kæmper ikke for ligestilling i militæret" i den aktive del sætning *"for det er sjovt nok der hvor i ikke kæmper for, hvad hedder det, ligestilling"*, fremhæver Noah netop denne kategoris ansvar og skyld for uligheden i de krav militæret stiller, ved at fokuseres på deres passivitet i forhold til dette, til fordel for andre kategoriers.

Det skal i øvrigt siges, at det her kunne fremstå som om Noah bagatelliserer ligestilling ligesom tidligere, ved at sige "hvad hedder det" før da, som om han skal lede efter ordene. I modsætning til før laver han dog her et par talefejl, der også sandsynliggør den tolkning, at han simpelthen taber tråden.

Adam spørger efterfølgende ind til Noahs afsluttende påstand:

Adam: "N... bro, er vi tvunget til at tage i militæret?"

Noah: "Ja"

Adam: "Er du sikker?"

Noah: "Ja"

Adam: "Skal jeg i militæret?" (peger på sig selv)

Noah: (kigger lidt på Adam) "Jeg tror godt de kan se du er ikke militærtypen"

Adam: "Nej det er godt fordi jeg har også travlt"

Der bliver her lavet en joke af Noah på Adams bekostning, da han på baggrund af sit spinkle ydre bliver vurderet til ikke at være egnet til militæret. Dette kan betragtes som et category-activity puzzle, da de lige har fremhævet mænds styrke og størrelse i forhold til kvinders. Man kan diskutere om joken er selvironisk eller aggressiv, alt efter om man ser komikerparret som en enhed eller to supplerende men separate enheder. I princippet kan det også ansues som begge dele: først aggressiv, da Noah gør nar ad Adam; og derefter selvironisk, da Adam redder sit ego ved at påstå, at han alligevel har for travlt til at være i militæret.

Efterfølgende afsluttes bit'en således:

Noah: "Jaer. Men prøv at hør. Når man er i militæret, så er man ude i felten, sådan der, så har man en oppakning på (knytter og hånden foran brystet og "hiver" ned, som i en rygsæk). Og jeres oppakning vejer slet ikke ligeså meget som vores. Og alligevel så får i den samme mængde mad som vi gør. I får samme feltration, som det hedder."

Adam: "Håh"

Noah: "Selvom vi forbrænder 2500 (femogtyvehundrede) kalorier om dagen (peger mod venstre), i forbrænder 1800 (attenhundrede) kalorier om dagen (peger mod højre). Og alligevel hedder det: stor oppakning, stor Nutella (laver en afgrænsning mellem hænderne på sin venstre side); lille oppakning (laver en mindre afgrænsning mellem hænderne), STOR NUTELLA!"

Adam: "Årh"

Noah: "Giv mig din fucking Nutella-dej(?)"

Adam: "Jaer, sgu'da, mand"

Noah: "Og nu er det ikke fordi jeg rigtig godt kan lide Nutella, det er bare fordi jeg går op i ligestilling. Det er derfor jeg bliver lidt vred lige nu"

Adam: (griner) "Bro, vi ved vist alle sammen godt at du er lidt glad for Nutella (Noah kigger ned af sig selv) Bro (mere alvorligt, peger), en krop lyver aldrig, vel?" (griner og imiterer en vom foran sig)

Her påpeger Noah en eksistentiel antagelse om en biologisk forskel på kategorien i forhold til forbrænding af energi. Ved at benytte en videnskabelig, biologisk diskurs, kan han argumentere for, at han her naturaliserer den propositionelle antagelse, der antydes om, at kvinder har brug for mindre mad end mænd. Han fremfører derudover nogle eksistentielle antagelser om kravene i militæret. Her er det igen interessant at lægge mærke til brugen af personlige stedord. Igen adresseres kvinderne i publikum direkte: "**jeres oppakning vejer slet ikke ligeså meget som vores. Og alligevel så får i den samme mængde mad som vi gør. I får samme feltration**". Dette citat udviser en tendens der er gennemgående for hele bit'en: personlige stedord som "vi", "os" og "vores" refererer konsistent til mænd, mens stedord som "i", "jer" og "jeres" refererer til "den danske kvinde". Ved at tiltale kategorien "den danske kvinde" direkte, mens de kigger på publikum, må man antage kvinderne i publikum betragtes som repræsentanter for denne kategori. Når de siger vi, står det også klart, at de refererer til mænd generelt, snarere end dem selv specifikt, da det er etableret, at de ikke er en del af militæret, men alligevel siger: "**jeres oppakning vejer slet ikke ligeså meget som vores. Og alligevel så får i den samme mængde mad som vi gør. I får samme feltration**". De bruger således et inkluderende "vi" til at referere til hele kategorien "mand", og inkluderer dermed sig selv, og sandsynligvis også det mandlige publikum, i kategorien, selv når de prædikater de fremkalder omkring kategorien ikke stemmer overens med de prædikater, de fremkalder omkring sig selv. Der opstår således en "os-og-ger"-diskurs, og ved at tale *til* "den danske kvinde", og *på vegne af* mænd, gøres publikum til repræsentanter for deres respektive kategorier. Alt dette skaber en fragmentering mellem kønnene, både i forhold til publikum specifikt, og i forhold til den danske befolkning generelt.

Overordnet kan man sige om bit'en, at den ikke just falder ud til kvinders favør. Vi vurderer, at kvinder hovedsageligt er target igennem bit'en, selvom der også er nogle få tidspunkter hvor Adam og Noah gør grin med sig selv og hinanden. Danske kvinder fremstilles som en kategori, der kæmper for "overstilling" og for ligegyldige bagateller, og samtidig som hyklere der ikke kæmper for ligestilling på de punkter, hvor tingene kan siges at falde ud til deres fordel. Denne adfærd og ansvaret for den ulighed som de ikke kæmper for at udligne, tilskrives alle danske kvinder.

Derudover ser vi at "ligestilling" sættes i et både positivt og negativt lys. Ligestilling, og hvad det dækkede over før i tiden, tilknyttede positive værdiantagelser og fremstilles som respektabelt og ærefuldt. Ligestilling og kvindekamp, som det kommer til udtryk i dag derimod, forbindes med negative værdiantagelser som ligegyldigt og hyklerisk.

En anden komiker der snakker om køn og ligestilling er Christian Fuhlendorff. Efter at have snakket om forskellen på mænd og kvinder i forhold til parforhold og ægteskab (hvilket vil blive behandlet senere i analysen), udtaler han:

Hold kæft, hva', kvinder? (gestikulerer mod publikum med hånden) I har sgu aldrig haft det bedre end nu, hva'? Det har i godt nok ikke. Det er også derfor jeg tør at slå lidt på jer (kunstpause). I har aldrig haft det bedre, her i 2016. I har aldrig haft de muligheder, i har aldrig haft den frihed for selv at vælge, for at forme jeres eget liv, hvor er det stort (kunstpause): Hvor er det dejligt for jer. Jeg kan ikke forstå at i ikke bryder ud i klap. Jeg forstår det ikke. Tænk at leve i den tid. Ja, klap, forhelve (gestikulerer mod publikum, folk begynder at klappe) Giv mændene en hånd for det (folk begynder at grine), at vi har givet jer den lille gave (kunstpause).

Fuhlendorff bruger her en del tid på at udpensle den propositionelle antagelse, at kategorien "kvinder" har det bedre i dag end nogensinde. Det gør han med det ærinde at sætte punchlinen op, nemlig: *"Giv mændene en hånd for det, at vi har givet jer den lille gave"*. Folk begynder her at grine, fordi der er uoverensstemmelse mellem den propositionelle antagelse, der kommer til udtryk - at mænd har givet kvinder ligestilling - og den mere kulturelt vedtagne antagelse - at kvinder har kæmpet sig vej til ligestilling (som også er den, der kommer til udtryk i Adam og Noahs set). Derudover fremkommer der også en propositionel antagelse omkring, at ligestilling er noget, der gives til eller tages fra nogen, ikke bare noget der enten er mere eller mindre af. Denne antagelse fremkommer igen senere, da Fuhlendorff siger: *"jeg tror grunden til i har fået ligestilling, det er fordi mænd godt ved at vi altid kan tage den tilbage"*. Således fremstår ligestilling som noget der vedrører kvinder specifikt. I modsætning til ved Adam og Noah bliver mændene dog her tilskrevet ansvar for ligestillingen gennem den aktive konstruktion *"vi har givet jer den lille gave"*. Ved at gøre kategorien "kvinder" (her refereret gennem det personlige stedord "jer") til hensynslet for handlingen "at give den lille gave" (underforstået ligestilling), bliver de her fremstillet som passive modtagere af ligestilling, modsat aktive forkæmpere for det, som i Adam og Noahs set. De personlige stedord bruges her præcis ligesom i Adam og Noahs set til skabe en "os-og-ger" diskurs, der fragmenterer kønnene. Fuhlendorff inkluderer sig selv i kategorien, der er tilknyttet den kategori-bundne aktivitet *"har givet jer den lille gave"* og *"altid kan tage den tilbage"*. At "vi" henviser til ham og alle andre mænd, det vil sige hele kategorien, gøres endda eksplicit ved at "vi" henviser tilbage "mændene" i sætningen: *"Giv mændene en hånd for det, at vi har givet jer den lille gave"*, og igen til "mænd" i sætningen: *"det er fordi mænd godt ved at vi altid kan tage den tilbage"*.

Den kontroversielle påstand, at mænd skulle have "givet" kvinder ligestilling, er muligvis fremsat blot for komisk effekt. Ikke desto mindre rationaliseres den efterfølgende gennem en narrativisering:

(forvrænger sin stemme) *"Nej, kvindekamp"* (skærer en skeptisk grimasse) *Ehm, ja, virkelig? Kvindekamp?* (kunstpause) *I tog det? Gjorde i det? Der var ikke plads? Var det ikke det det handlede om?* (kunstpause) *Engang kunne én lønning* (kunstpause) *forsørge en hel familie* (kunstpause) *og spare op* (kunstpause). *I dag, med to lønninger* (kunstpause) *dør vi med gæld* (kunstpause). *Men det var godt i kom på arbejdsmarkedet* (kunstpause, folk griner). *Det er jo det kapitalistiske system der har snydt jer. Der har stået nogle mænd med monokler og lange skæg og sagt til hinanden: "Prøv at hør, jeg har en idé: Vi skal have kvinderne på arbejdsmarkedet"* (vender sig om) *"Lad nu være med at begynde med den der igen. Lad nu vær"* (vender sig om) *"Jo jo, jeg har en idé. Det vi gør, det er, vi får to på arbejdsmarkedet, men vi tager én lønning og giver... deler den mellem dem"* (fører hurtigt fingeren frem og tilbage mellem to punkter. Vender sig derefter om) *"Jamen det er der ikke nogen der hopper på"* (vender sig om, fniser) *"Hihi, jo"* (kunstpause, folk griner) *Og det er så dér vi er endt* (kunstpause).

Fuhlendorff fremsætter to propositionelle antagelser, da han siger: *"Engang kunne én lønning forsørge en hel familie og spare op. I dag, med to lønninger, dør vi med gæld"*. Disse fungerer også som setup for resten af joken, og joken forudsætter derfor at man godtager disse udsagn som sande. Dette er også grunden til, at folk griner, da han siger: *"Men det var godt i kom på arbejdsmarkedet"*. På baggrund af de foregående udsagn står det klart, at dette er ment sarkastisk. Vi mener sarkasme og ironi kan betegnes som en overskridelse af normen for, hvordan meninger og holdninger typisk udtrykkes, ved at udtrykke det modsatte af hvad der menes, og samtidig forsøge at gøre dette klart for modtageren. Denne tilsyneladende meningsløse, men samtidig harmløse, komplicering af kommunikationsprocessen mener vi konstituerer en benign violation. Da det står klart, at udsagnet betyder det modsatte af det eksplicit sagte, knyttes der altså en negativ værdiantagelse til den kategori-bundne aktivitet "at kvinder kom på arbejdsmarkedet". At udsagnet er ment sarkastisk understøttes også af det, der følger lige efter: *"Det er jo det kapitalistiske system der har snydt jer"*. Her besjæler Fuhlendorff "det kapitalistiske system" som en enhed der aktivt kan begå handlinger, såsom at snyde nogen. Bemærk hvordan "jer" igen er objekt for handlingen "snyde",

ligesom de også var de passive i sætningen “vi har givet jer den lille gave”. Der begynder her at tegne sig et mønster, hvor kategorien “kvinder” fremstår som uden agens og ansvar for egen situation. Dette understøttes af at Fuhlendorff efterfølgende uddyber den antagelse, der kommer til udtryk i sætningen “Det er jo det kapitalistiske system der har snydt jer” med en narrativisering, hvor mænd med monokler agerer metonym for “det kapitalistiske system”. Dermed knyttes kategorien “mænd” og konceptet kapitalisme også sammen.

Fuhlendorff skifter efterfølgende spor:

Men det er en fantastisk tid. Jeg kan faktisk ikke forstå at det ikke går jer bedre. Nu når samfundet... jamen jeg kan ikke forstå i ikke har vundet, fordi vi ligesom har lavet hele samfundet om til jeres spilleregler (kunstpause). Prøv at tænk over det. Mandens superkraft - vores overlegne fysiske styrke - (kunstpause) som vi har optrænet igennem hundredetusind år (kunstpause) i jæger-samler-samfundet, da i gik derhjemme, manden gik ud og jagede; han gik rundt sammen med de andre mænd; så en elg; sagde (laver gutturale lyde med munden og fagter med hænderne hvor han peger og former et gevir ovenpå hovedet med hånden); så løb de over: (knæklyd, mens han acter at han drejer halsen om på elgen); kom hjem til konen og så sagde (imiterer lyden af at noget tungt rammer jorden, mens han med hænderne imiterer at han smider noget tungt fra sig. Laver en dyb triumferende “yeah”-lyd): det må vi ikke bruge længere. Hvorimod den evne i har trænet igennem hundredetusind år må man godt bruge: (imiterer tale, men med irriterende lyde i stedet. Folk griner) Hvordan fanden kan i ikke vinde? (kunstpause)

Her kommer et væld af antagelser til udtryk. Gennem Fuhlendorffs narrativisering kommer kategori-bundne prædikater og aktiviteter til udtryk, som stemmer overens med stereotyperne for mænd og kvinder (se litteratur-review), nemlig at kategorien “mænd” er stærke, mens kategorien “kvinder” snakker meget. Fuhlendorff naturaliserer og eternaliserer disse prædikater og den kønsmæssige forskel ved at fremstille det i et evolutions-historisk perspektiv og fremstille dem som værende til stede gennem hele eller store dele af menneskehedens historie, blandt andet gennem sætninger som “Mandens superkraft - vores overlegne fysiske styrke - som vi har optrænet igennem hundredetusind år i jæger-samler-samfundet, da i gik derhjemme, manden gik ud og jagede”. Derudover kommer der en propositionel antagelse til udtryk om, at samfundet påskønner verbal udfoldelse, mens det fordømmer fysisk udfoldelse og udvisning af styrke, især i form af vold. Da det sidste knyttes til kategorien “mænd”, fremstilles denne som offer i det moderne samfund. Dette understøttes også af de spilmetaforer der knyttes til samfundet indledningsvis: “jeg kan ikke forstå i ikke har **vundet**, fordi vi ligesom har lavet hele samfundet om til jeres **spilleregler**”. Gennem disse metaforer antydes en propositionel antagelse om, at “ligestilling” snarere er en kamp mellem kønnene; et spil, med vindere og tabere. Ifølge Fuhlendorff har kategorien “kvinder” ikke vundet dette “spil” (hvad en sådan sejr indebærer forbliver uklart). Det står dog klart ud fra eksemplet og narrativet, at de “har taget føringen” i det moderne samfund, på bekostning af kategorien “mænd”. Således skabes en yderligere fragmentering mellem kønnene.

Bit'en fortsætter:

Og vi er s... og jeg tror grunden til i har fået ligestilling, det er fordi mænd godt ved at vi altid kan tage den tilbage (kunstpause). Jaer, jaer. Lad os nu bare være ærlige. Lad os indse det. Hvis mænd havde lyst herinde lige nu, så kunne vi jo slå alle kvinderne ihjel. Det kunne der. Og det skræmmende er: der ville ikke dø én eneste mand (griner lidt hånlige). Det er simpelthen så vildt (kunstpause). Vi ville bare stå bagefter med et forklaringsproblem. Altså der er... hov, vent lige (peger på publikum), nu kan jeg se der er nogle mænd der begynder at sidde og kigge rundt. Det er ikke noget jeg... det er ikke noget vi skal... altså det er ikke noget jeg foreslår det her (kunstpause) Kan godt se nogen tænker: “Nåh, nu får jeg fandme ram på dig, skat” (kunstpause).

Her ser vi igen hvordan "ligestilling" fremstilles som en størrrelse der kan gives og tages; som noget kategorien "kvinder" specifikt har fået foræret, og dermed indirekte også noget som kun vedrører dem og kommer dem til gode. Fuhlendorff refererer i passagen den fysiske overlegenhed, der, op til nu, er blevet forbundet med kategorien "mand", ved at fremsætte en propositionel antagelse om, at mænd til hver en tid kunne "slå alle kvinderne ihjel", og dermed udnytte denne fysiske overlegenhed til at slippe ud af den offerrolle han har malet op for dem.

Hele passagen fremstår således som en stor *benign violation*, idet den kun fremsætter en hypotese om, at en moralsk overskridelse (at slå alle kvinder ihjel) i teorien er mulig, men foreslår ikke overskridelsen selv, hvilket han ekspliciterer til sidst for ekstra komisk effekt.

Overordnet kan man sige at der skabes en fragmentering mellem gennem brugen af personlige stedord, ved at der skabes en "os-og-jer"-diskurs, ligesom ved Adam og Noah. Ligesom Adam og Noah taler Christian Fuhlendorff også om ligestilling, og ligesom Adam og Noah fremstiller han ligestilling som noget der kun er til gavn for kvinder, ja ligefrem på bekostning af mænd; at mænd er "ofre" for ligestillingen, og at denne uligevægt er forbundet med biologiske forskelle, navnlig "styrke". Modsat Adam og Noah fremstilles i langt højere grad som passive og hjælpeløse, ved at kontekstualisere dem som "modtagere" af ligestilling, samt at de sjældnere udgør grundledet for aktive verber. Dette står i kontrast til Adam og Noah, der fremstiller kvinder som hyklere, der aktivt fravælger at kæmpe for ligestilling når det ikke gavner dem selv. Begge sets har dog til fælles, at de har kvinder som target. Dette indrømmer Christian Fuhlendorff også eksplicit, da han siger: "*Hold kæft, hva', kvinder? I har sgu aldrig haft det bedre end nu, hva'? Det har i godt nok ikke. Det er også derfor jeg tør at slå lidt på jer*"

Fremstillinger af mænd

I det følgende transskript taler Adam og Noah om danske mænd.

Noah: "*Vi laver noget klogskab. Vi laver lige noget klogskab til jer.*"

Adam: "*Hundrede*"

Noah: "*Vores sidste turné, ik' ogs', der snakkede vi om den danske mand. (de fniser begge) Den danske "mand" (sagt i kor, i overdrevent sarkastisk tonefald, mens de begge hæver fingrene og laver citationstegn). Hihi. Ærligt, det er svært at kalde jer for mænd (gestikulerer mod publikum), når der findes fucking krisecentre for mænd (går op i et højt toneleje, bukker sig forover og gestikulerer med armen ud til siden). (de griner begge, Noah i et højt lyst grin)*"

Noah: "*Den danske mand får tæsk af sin kone*" (han gestikulerer først til den ene side af publikum, så til den anden)

(de bøjer sig begge forover af grin. Noah tager sig til låret, hæver derefter armen og vinker afvisende til publikum mens han stadig kigger ned i gulvet, før han endelig rejser sig op)

Noah: (grinende) "*Sådan er det ikke der hvor vi kommer fra*"

Adam: (pludselig alvorligt) "*Nej*"

Noah: (smiler forlegent) "*... nåh. Men det er svært at snakke om den danske mand*"

Vi vil argumentere for, at der ved brugen af begrebet 'den danske mand' fremkommer en eksistentiel antagelse om, at der eksisterer en homogen kultur blandt danske mænd. Ved brugen af dette udtryk, som jo i sin grammatiske form er bestemt, og ental, italesættes danske mænd som et fænomen, og kommer til at fremstå mere konkret og håndgribeligt, end ved at sige eksempelvis 'nogle danske mænd'. Man kan i den forbindelse sige, at der sker en tilsløring (dissimulation) af, hvem der egentlig tales om (en andel af danske mænd), og betegne udtrykket 'den danske mand' som en synecdoche. Endvidere kan man argumentere for, at det er en propositionel antagelse, at danske mænd er en homogen gruppe.

I forbindelse med ovenstående kan vi tilmed identificere brug af strategien harmonisering; alle danske mænd fremstilles som værende homogene, og symbolet herpå bliver begrebet 'den danske mand'.

I kraft af fremstillingen af alle danske mænd som en homogen gruppe sker der på samme tid en fragmentering, nærmere bestemt differentiering, af danske mænd. Denne gøres endnu tydeligere, når Noah siger: "Sådan er det ikke der hvor vi kommer fra", hvor danske mænd eksplicit sammenlignes med andre kulturer eller nationaliteter. Her ses også en propositionel antagelse om at den danske mand er mindre maskulin end mænd fra der hvor Noah og Adam kommer fra. Angående værdiantagelser ift. denne sætning, er det dog en sandsynlig tolkning, at de ender op med at udtrykke, at tilstanden ikke er bedre, der hvor de kommer fra; at det heller ikke er godt, hvis mænd slår deres koner.

Når Noah siger "det er svært at kalde jer for mænd når der findes fucking krisecentre for mænd", insinueres der et kategori-bundet prædikat til kategorien "mænd", som krisecentre står i kontrast til. Vi vurderer dette prædikat til at være styrke, da krisecentre blandt andet forbindes med svaghed og sårbarhed. Dermed ses også en propositionel antagelse omkring, hvad der er den ideelle betydning af ordet 'mand'. Vi ser også en propositionel antagelse om, at det at der findes krisecentre for mænd, er et udtryk for en lav grad af maskulinitet hos danske mænd. Der fremkommer også en værdiantagelse om, at det er negativt at være en svag mand.

Når Noah efterfølgende grinende siger "Den danske mand får tæsk af sin kone" udtrykkes et category-activity puzzle, og humoren opstår i de kontraster joken indeholder; en svag/underkuet/voldsramt *mand* (normalvis forbundet med maskulinitet og styrke) der ikke kan tage vare på sig selv.

Derudover ligger der givetvis en ekstra dimension i, at det er konen, der gør det. Idet kvinder typisk klassificeres som svage og ikke aggressive, betragtes det som ekstra ynkeligt. Der fremkaldes således stereotype konnotationer om begge kategorier (mænd og kvinder) i joken, og muligvis en værdiantagelse om, at det er mere negativt og pinligt, hvis en mand får tæsk af sin kone, end hvis han får tæsk generelt (eksempelvis af en anden mand).

Som med alle andre jokes i showet kan den faktiske intention og effekt ikke fastlægges med vores valgte teorier. Men med disse teorier, må joken karakteriseres som en, der fremstiller danske mænd negativt og generaliserende: som en svag, homogen gruppe, der ikke lever op til idealet for den maskuline (og måske også stereotype?) mand. Og som en gruppe, der, sammenlignet med mænd fra visse andre lande og kulturer, er svage – muligvis fordi de, efter Noah og Adams mening, har "købt så meget ind" i en værdi om, at mænd ikke bør være stillet højere end kvinder, at det er endt med at de har ladet sig undertrykke. Således kan det tænkes, at der kommer en værdiantagelse til udtryk om, at udviklingen i stillingen mellem kønnene har taget overhånd, herunder at mænd ikke bør være undertrykte af kvinder, hvilket måske også kan underbygges af Adam og Noahs jokes om generelle negative karaktering af ligestilling etableret tidligere i analysen.

En anden komiker i showet, der taler om mænd – nærmere bestemt måske kontrasten mellem den klassiske (eller stereotyp) maskuline mand, og mænd, som afviger herfra, er Jonas Mogensen med hans joke om hans ageren i en slåskamp i en bowlinghal:

"Jeg har også sådan lidt en ide om man skal kunne beskytte sine børn hvis man får sådan nogen. Og jeg har aldrig været oppe at slås. Jeg tror godt jeg ka'. Jeg har sådan en lille ide om hvis det virkelig spidser til så kan jeg godt. Jeg tror de fleste mænd har et overdrevet ego hvad det angår. Sådan en lille stemme oppe i

baghovedet der siger: 'hvis de to derovre de ude på ballade. Så gør jeg så'n og så'n og så'n. Så benytter jeg flyvespark-teknikken selvom jeg aldrig har øvet den'.

Jeg har engang været tæt på at komme op at slås. I en bowlinghal. Jeg ved ikke engang hvad man kommer op at slås over i en bowlinghal. Der sker det jeg er ude og bowle sammen med en gruppe kammerater, der er en anden gruppe kammerater på banen ved siden af, jeg er oppe for at skyde, jeg laver fandme en spare. Da jeg vender mig om så de to grupper begyndt at slås med hinanden. Der ingen der lægger mærke til min spare på nuværende tidspunkt. Ramte endda kun banden én gang. Og så – jeg ved ikke om i nogensinde har været en del af en gruppe der begynder at slås med en anden gruppe. Det altså en lidt speciel situation, det gælder om lige at scanne den anden gruppe for at finde ud af hvem af dem der heller ikke vil slås. Jeg kan ligeså godt være ærlig jeg gik efter ham med brillerne. Men jeg kunne jo ikke vide det altså det kunne jo være han var den aller farligste. Det kunne være han havde sådan et fuldstændigt vanvittigt move hvor han lige tager brillerne af og så prikker øjnene ud med stilkene. Så jeg var nødt til at gå ud fra han også ville slås, så jeg gik hen til ham sådan lidt i troen om han gerne ville slås, så tog jeg lidt hårdt fat i kraven på ham, så tog han også lidt hårdt fat i min krave, så kunne vi begge to godt mærke, det var der ikke rigtigt nogen af os der havde lyst til. Så det endte med at mens alle andre de slås så krammede vi.”

Når Jonas siger “Jeg har også sådan lidt en ide om man skal kunne beskytte sine børn hvis man får sådan nogen. Og jeg har aldrig været oppe at slås” er det måske værd at bemærke, at han siger ‘man’ frem for at gøre det “kønnet”, ved at sige mænd. Man kunne dog godt alligevel være tilbøjelig til at høre det som ‘mand’, og måske er det, det han mener.

Om det at slås siger han: “Jeg har sådan en lille ide om hvis det virkelig spidser til så kan jeg godt. Jeg tror de fleste mænd har et overdrevet ego hvad det angår”. Dette viser for det første, at han inkluderer sig selv i gruppen af disse mænd. Endvidere viser det, at han skaber differentiering mellem mænd og kvinder, ved at italesætte/postulere en forskel på dem i forhold til det at slås. Han siger ikke direkte at kvinder ikke har samme egenskab, men fremhæver dog udelukkende mændenes relation til egenskaben.

Endvidere er det interessant, at han siger ‘de fleste mænd’ frem for bare at sige mænd, idet han dermed ikke inkluderer alle mænd i gruppen, og derfor generaliserer, men i en mindre grad, end han alternativt kunne have valgt at gøre. Han knytter kategorien ‘de fleste mænd’ sammen med prædikatet ‘at have et overdrevet ego i forhold til at slås’. Når han taler om mænds overdrevne ego i forhold til det at slås, kan man argumentere for at han indirekte knytter kategorien sammen med stolthed (i hvert fald in situ; slåskamp).

Sætningen “Da jeg vender mig om så de to grupper begyndt at slås med hinanden” skaber en sammenkobling af kategorien mænd og det at slås (i grupper). Dette kan formentlig siges ikke at være i uoverensstemmelse med nogle stereotyper, og er derfor nok ikke inkonsistent i forhold til publikums forventninger.

Når han siger “Der ingen der lægger mærke til min spare på nuværende tidspunkt. Ramte endda kun banden én gang” omhandler det ikke køn direkte, men kan siges igen at referere til et narrativ omkring komisk, mandlig stolthed. Endvidere kan det opfattes som endnu en joke fra Jonas af selvironisk karakter, idet han fremhæver at han spiller med “børnebander”, og at han er stolt over en ellers meget beskedne præstation. Når Jonas siger “Det altså en lidt speciel situation, det gælder om lige at scanne den anden gruppe for at finde ud af hvem af dem der heller ikke vil slås. Jeg kan ligeså godt være ærlig jeg gik efter ham med brillerne”, fremgår en propositionel antagelse om, at man kan identificere, hvilke mænd der er “typen”, der ikke vil slås – eksempelvis ved at finde en med briller. Man kan argumentere for, at kategorien ‘mænd med briller’ kobles sammen med prædikatet ikke-voldelig, og muligvis implicit prædikatet bange eller “tøsedreng”/ikke klassisk mandig.

Endvidere knyttes kategorien mand sammen med aktiviteten ‘at slås’ – men kategorien knyttes også, i form af Jonas og ham den anden med brillerne, sammen med prædikatet ikke at ville (turde?) slås. Dette bekræftes ved “så kunne vi begge to godt mærke, det var der ikke rigtigt nogen af os der havde lyst til. Så det endte med at mens alle andre de slås så krammede vi”. Her består det sjove blandt andet i en kontrast mellem aktiviteten at være tæt på at komme op at slås (stereotyp set maskulint) og aktiviteten at kramme (som kan argumenteres for at være en aktivitet, der bruges til at give og modtage omsorg, og derfor

værende overvejende feminin). Her kan man formentlig tale om inkonsistens i forhold til, hvilken adfærd der normalvis ville forventes af en mand i en sådan situation, og man kan således tale om et puzzle, der er sjovt på grund af modtagerens kendskab til visse stereotyper og modtagernes forventninger.

Generelt om Jonas Mogensens jokes om slåskamp kan vi sige, at han refererer til kendte stereotyper og forventninger i forhold til mænds karaktertræk og handlinger, og at han på selvironisk vis fremstiller sig selv som en mand, der ikke lever op til disse forventninger. Han fortæller dog også om en anden mand (ham han krammede), som ikke lever op til disse forventninger, og derfor kan man argumentere for at han skaber en form for anti-harmonisering eller fragmentering af kategorien 'mænd' idet han beskriver flere forskellige adfærdsmønstre og modstridende kategori-bundne aktiviteter indenfor kategorien. Værd at bemærke er dog, at han fortæller om at to 'grupper' af mænd slås med hinanden, hvilket vil sige mere end to personer. Derfor fremstår den stereotypiske adfærd som den mest almindelige, selvom han altså både nævner sig selv og en anden mand, som afvigende herfra.

Også Thomas Hartmann nævner kategorien "mænd", da han taler om et trick til at få billig champagne nytårsaftnen ved at blande billig hvidvin og sodastream, og siger i den forbindelse:

"Jeg har det tilsyneladende med champagne som mænd fra Amager har det med piger. Jo billigere desto bedre."

Her skabes hvad Thompson kalder en *differentiering*, ved at placere mænd fra Amager i en gruppe for sig selv, som altså har en anden smag i kvinder, end andre mænd har. I den forbindelse skabes der også en harmonisering af netop mænd fra Amager, som værende en homogen gruppe, når det kommer til smag i kvinder.

Endvidere refereres der til et velkendt/udbredt narrativ omkring billige kvinder, hvor de fleste mennesker formentlig forstår, at termen 'billig', når brugt om kvinder, betyder, at man er nem at komme til at have sex med (eller måske ligner eller opfører sig som en, der er det). Ligeså eksisterer der muligvis kendte narrativer omkring mænd fra Amager. Anvendelsen af disse kendte narrativer, kan være med til at gøre joken sjov, forudsat at modtageren kender dem.

Endvidere anvendes kategori-bundne prædikater, idet at kategorien 'mænd fra Amager' tilføjes prædikatet 'kan lide billige kvinder/piger'.

Det er måske værd at bemærke at Hartman i sætningen siger 'mænd' og 'piger', frem for at sige 'mænd' og 'kvinder', idet den valgte formulering ikke forekommer os at være den mest neutrale formulering man kunne vælge, hvilket kan have betydning for de konnotationer der optræder hos modtageren.

Vi mener, at denne joke kan betragtes som et eksempel på den aggressive humorstil, hvor en stor del af humoren/det sjove kan siges at bestå i, at vi griner af mænd fra Amager, som dermed er et target. Vi vil argumentere for, at for at kunne grine af et target, kræver det, at der på en eller anden måde er nævnt noget, som den der griner enten opfatter som negativt, eller er klar over, at nogen opfatter som noget negativt. I den forbindelse vil vi argumentere for, at der refereres til en værdiantagelse om, at det at være billig, for kvinders vedkommende, er negativt, og at det at være en mand, som kan lide billige kvinder, er negativt. Dermed siger joken muligvis ligeså meget om kvinder, som den siger om mænd fra Amager.

Forhold/ægteskab

Christian Fuhlendorff taler om forhold ogægteskab, på en måde som vi vil betegne som stereotyp:

"Jeg øøhhhh... *suk*... *prust* (lidt som en hest). Namen det her det er lidt hårdt for mig at sige. Jeg, jeg øhh (rømmer sig)... okay, nu kommer det (sagt lidt i staccato. Kigger ned i jorden imens). Jeg forstår kvinder

(vender sig om og kigger op og ud mod publikum) (kunstpause) Jeg har læst kvinder. Og jeg har læst hvad der står mellem linjerne. Ved i hvad der står mellem linjerne? Flere linjer (kunstpause, folk griner). Jeg forstår kvinder. Der er mange kvinder der siger: "Det handler ikke om det der udenpå, men det der er indeni". Og det forstår jeg. Jeg forstår det så meget at jeg selv dyrker det (kunstpause, kigger ud på publikum) Det gør jeg (kigger til den anden side i publikum). Jeg ser ikke skønhed (kunstpause). Der er mange der siger til mig: "Christian, du har en smuk kone" (kløer sig i siden af hovedet, trækker så vejret ind mens han trækker på skuldrende med håndfalden vendt opad foran sig) Jeg kan ikke selv se det (kunstpause, folk griner). Fordi - hør nu efter (peger på publikum), hør færdig hvad jeg siger - fordi jeg går op i hvad der er indeni (lægger tryk på hvert et ord, og "slår" samtidig ned med hånden foran sig, med hånden form som om han spillede klavér). (Kunstpause) Hvad der er indeni Karina. Og jeg så det på tredje date (samme håndbevægelse og tonalitet som før). (kunstpause, løfter så en pegefinger) Ja... det var en "kigge-ind-i-tissekone"-joke der var lige der. [...] Det var igen... øhh (klapper sig selv i skridtet mens han kigger på publikum. Folk griner). Ej, jeg forstår kvinder. Jeg forstår kvinder. Jeg vil godt komme med nogle ægteskabelige råd (kunstpause) til mændene herinde. Jeg er gift. Jeg kan lære jer nogle ting. Jeg giver et lykkeligt ægteskab. Det er meget simpelt: Gør alt hvad hun siger. Lø(j)st! Kvinder har ikke brug for mænds løsninger, det er i nødt til at forstå! Når kvinder kommer hjem fra en hård dag på barsel eller hvad de ellers laver (folk griner), så har kvinder brug for at fortælle om en oplevelse de har haft (kunstpause) rigtig mange gange i træk. Tit kender du allerede oplevelsen fordi de har sms'et undervejs. Og så har de ikke brug for dine løsninger (sagt hurtigt). De har brug for at du bekræfter dem i at den følelse de har omkring en given situation er den rigtige følelse. Du skal sige ting som: "Nåh", "Hva'?" "Neej" (spiler øjnene op og ser bekymret ud ved hvert udsagn) Sådan noget (kunstpause). Måske lige engang imellem smide en: "Jeg var da også blevet ked af det hvis Betina ikke ville låne mig en tampon", eller et eller andet (kunstpause, folk griner). Det er faktisk en lidt subtil joke, den der, hvis i lige tænker over den. Fordi at mænd bruger ikke tamponer (kunstpause). [...] Så vil nogen af jer sige: "Kvinder har da også brug for modstand". Og det har de da. Selvfølgelig, mænd. Selvfølgelig skal i da give dem modstand engang imellem. Men lad nu være med at gøre det med de vigtige ting. Lad nu være med at gøre det med: "Hvor skal vi bo?", "Skal vi have børn?", "Hvor skal vi hen på ferie?", "Skal vi se dine forældre?", alle de der ting. Men engang imellem, sæt da foden ned. Symbolsk. Og sig (stamper med foden): "I aften vil jeg satme have... p-pizza!". Så vil du opleve at hun kigger på dig og siger: "Nårrh, hvor sødt (kunstpause). Han er stadigvæk derinde (kunstpause). Men pizza det får han ikke." (folk griner og begynder at klappe). (Christian nikker)

Når Fuhlendorff siger: "*Namen det her det er lidt hårdt for mig at sige. Jeg, jeg øhh, okay, nu kommer det. Jeg forstår kvinder*" er det muligvis en reference til at enten mænd eller standupkomikere normalt giver udtryk for, at de ikke forstår kvinder, og måske at det er tabubelagt, at skille sig ud fra normen på dette punkt. I den forbindelse optræder måske kategorien 'mænd' sammen med prædikatet 'forstår ikke kvinder'. Endvidere udtrykker han ved samme udtalelse en propositionel antagelse om, at det er muligt for mænd at forstå kvinder. Han udtrykker også en propositionel antagelse om, at ægteskab ikke er nemt, men antager også, at der findes en løsning. Derudover kan man sige at han skriver sig ind i en narrativistisk tradition omkring italesættelsen af ægteskab, som noget der ikke er nemt, og forudsætter at publikum deler denne forståelse – da den er en forudsætning for at jokesene giver mening. I sætningen kan også identificeres et puzzle i forhold til mænd som kategori, som antydes normalt ikke at forstå kvinder. Når Fuhlendorff siger: "*Jeg har læst kvinder. Og jeg har læst hvad der står mellem linjerne. Ved i hvad der står mellem linjerne? Flere linjer.*", italesættes kvinder som en homogen gruppe af individer, anderledes og differentierede fra mænd, og sammenkobles som en kategori med prædikatet 'snakker meget'/'snakker meget uden at få formidlet et budskab'. På samme tid kan man argumentere for at mænd bliver givet prædikatet 'snakker mindre end kvinder' og måske 'synes kvinder snakker meget om ingenting' idet Fuhlendorff virker til at forvente at andre mænd, med hensyn til kvinder, har samme problemstilling som ham. Endvidere refererer udtalelsen til et velkendt narrativ om at kvinder, i mænds øjne, snakker meget.

Udtalelsen: "*Der er mange kvinder der siger: "Det handler ikke om det der udenpå, men det der er indeni"*" kobler kvinder sammen med aktiviteten at udtrykke at personlighed er vigtigere end udseende (når det kommer til kærlighedsforhold).

Når han fortsætter: *“Der er mange der siger til mig: “Christian, du har en smuk kone”. Jeg kan ikke selv se det. Fordi - hør nu efter, hør færdig hvad jeg siger - fordi jeg går op i hvad der er indeni. Hvad der er indeni Karina. Og jeg så det på tredje date. Ja... det var en “kigge-ind-i-tissekonen”-joke der var lige der”,* så vil vi argumentere for at han bryder med et etableret script, og måske har kvinder som target, idet han vender det de siger imod dem, ved med vilje at tage det for bogstaveligt. Til sidst ekspliciterer han sin joke ved at forklare den, men allerede idet han siger ‘tredje date’ vil mange nok forstå den, grundet et kendskab til et kendt narrativ om at nogle kvinder har regler for hvor mange dates der skal til for at de har sex med en mand. Samtidig sammenkobler han ved denne udtalelse også kategorien kvinder med prædikatet ‘seksuelle’ eller aktiviteten ‘har sex på tredje date’/’har sex med mænd de ikke er i et forhold med’.

Når Fuhlendorff siger: *“Jeg vil godt komme med nogle ægteskabelige råd til mændene herinde. Jeg er gift. Jeg kan lære jer nogle ting. Jeg giver et lykkeligt ægteskab”,* udtrykker han en propositionel antagelse om, at et lykkeligt ægteskab er muligt, samt om at det ikke er normen. Kategorien ‘ægtefolk’ kobles sammen med prædikatet ‘ofte/somme tider ikke lykkelige’.

Når Christian siger: *“Det er meget simpelt: Gør alt hvad hun siger. Lø(j)st! Kvinder har ikke brug for mænds løsninger, det er i nødt til at forstå!”,* taler han, overfladisk set, i en hård tone til mænd, men vi oplever dog alligevel at det er kvinderne der står for skud – er target. Kvinder kobles endvidere sammen med prædikatet; at de kun er lykkelige, når de får lov at bestemme, og samtidig udtrykkes en propositionel antagelse om dette. Derudover kan det nævnes at kategorien kvinder kobles sammen med aktiviteten ‘har ikke brug for mænds løsning’. Tolkes joken som værende sarkastisk, må dette også ses som en sarkastisk gengivelse at et klassisk og udbredt parforholdsråd – således kan man diskutere hvorvidt den omtalte kategori-bundne aktivitet egentlig er relevant. Med denne tolkning, som dog kan være svær at påvise med vores teoretiske værktøjer, sammenkobles kategorien ‘kvinder’ sandsynligvis med et negativt prædikat. Christian Fuhlendorff siger også: *“Når kvinder kommer hjem fra en hård dag på barsel eller hvad de ellers laver, så har kvinder brug for at fortælle om en oplevelse de har haft, rigtig mange gange i træk. Tit kender du allerede oplevelsen fordi de har sms’et undervejs.”* Her bagatelliseres barsel, og i det hele taget det kvinder laver, og der er en inkongruens mellem det valgte eksempel ‘barsel’ og ‘hård dag’. Den komiske effekt forstærkes af at barsel naturligvis ikke er noget man ‘kommer hjem fra’. Ved denne formulering italesættes barsel muligvis også som værende nemt ved at gøre opmærksom på, at det “bare” er noget man gør derhjemme, idet det at være hjemme her står i kontrast til at gå på et traditionelt arbejde, hvilket man typisk ikke gør derhjemme. Derudover udtrykkes det igen i citatet, at kvinder i et stort omfang ofte udfører aktiviteterne at snakke, og tilmed SMS’e, omkring deres oplevelser.

Ved sætningen: *“De har brug for at du bekræftiger dem i at den følelse de har omkring en given situation er den rigtige følelse”* må det ligge implicit, at kvinder ifølge Christian, af deres mand vil bekræftes i det omtalte, uanset om manden er enig eller ej. Derfor vil vi argumentere for at kvinder, i forbindelse med omtalte situationer, forbindes med prædikatet ‘vil ikke høre mænds ærlige mening’, hvilket må karakteriseres som en negativ fremstilling.

Når Fuhlendorff siger: *“Du skal sige ting som: “Nåh”, “Hva’?”, “Neej”. Sådan noget. Måske lige engang imellem smide en: “Jeg var da også blevet ked af det hvis Betina ikke ville låne mig en tampon”, eller et eller andet”,* understreges det givetvis, at manden bør erklære sig enig i det, hans kone siger – selv hvis det er noget, han ikke kan sætte sig ind i. Endvidere sammenkobles kategorien ‘mænd’ og prædikatet ‘forstår ikke kvinder’.

Når Christian Fuhlendorff siger: *“Selvfølgelig skal i da give dem modstand engang imellem. Men lad nu være med at gøre det med de vigtige ting. Lad nu være med at gøre det med: “Hvor skal vi bo?”, “Skal vi have børn?”, “Hvor skal vi hen på ferie?”, “Skal vi se dine forældre?”, alle de der ting. Men engang imellem, sæt da foden ned. Symbolsk. Og sig: “I aften vil jeg satme have... p-pizza!”. Så vil du opleve at hun kigger på dig og siger: “Nårrh, hvor sødt. Han er stadigvæk derinde. Men pizza det får han ikke.””,* har han formentlig igen kvinder som target (omvendt kan man argumentere for, at vi (også) griner af manden, som lader sig undertrykke), og understreger forbindelsen mellem kvinder og aktiviteten at bestemme over sin mand. Dette giver tilmed kvinder prædikatet bestemmende, kontrollerende eller lignende. Endvidere impliceres det, at manden kan gøre sin kone glad ved symbolsk at sætte sig imod hendes beslutninger. At han

‘stadigvæk er derinde’, må referere til enten, at det ifølge Christian får hende til at føle, at manden stadig er i stand til at opføre sig, som han gjorde tidligere i deres forhold, eller at “hans indre mand”, stadig er indeni ham, selvom han sjældent viser det. Sætningen ‘*Men pizza det får han ikke*’ bryder med det fastlagte script, idet man nok ville forvente, at konen i joken/aneddoten ville give manden lov at bestemme ved små anliggender.

Generelt kan Fuhlendorffs italesættelse af køn i forbindelse med ægteskab og/eller forhold karakteriseres som værende forholdsvist aggressiv og generaliserende (unification). Han fremhæver mange aspekter ved kvinder, som vi vil betegne som værende negative, og bruger eksempelvis ikke udtryk som ‘nogle kvinder’, i modsætning til eksempelvis Jonas Mogensen, der på et tidspunkt siger ‘de fleste mænd’ (behandles senere i analysen). Hartman udtaler sig kategorisk og generaliserende, uden brug af modalisering, og harmoniserer på den måde en stor kategori. Endvidere italesætter han mange forskelle (uden at fremhæve ligheder) mellem de to homogent fremstillede grupper, henholdsvis mænd og kvinder (differentiering). Han fremsætter en anbefaling til mænd om at acceptere at kvinder insisterer på at bestemme, og præsenterer dette som noget der kan give et lykkeligt ægteskab. Dermed anbefaler han også mænd at acceptere kønsforskelle i ægteskabet, og lade dem være styrende for deres adfærd og deres ægteskab.

Også Thomas Hartmann taler om ægteskab/forhold på en måde, som vi vil betegne som stereotyp. Hartman taler om aggressive bilister, og bruger kun mænd som eksempler. Derfor kan der argumenteres for, at køn spiller en rolle igennem hele hans show, idet han kobler kategorien ‘mænd’ sammen med prædikatet ‘aggressive i trafikken’, og altså ikke gør tilsvarende med kvinder. Men særligt følgende, finder vi relevant at analysere, dybdegående:

“Hvis der sidder sådan en mand og hidser sig op i en Fiat Punto. Det er nærmest sådan lidt hyggeligt ikke? Man sidder bare og tænker: ‘Nårh, det kært. Det er ligesom en af de der små hunde der hedder Flenser eller sådan noget. Nårh, holder konen dig i kort snor (UF)’ (toneleje som når man snakker med en baby).”

Her fremgår en differentiering af mænd ved at fremhæve den bil, en mand kører i, som værende betydningsfuld for, hvordan han fremstår. Dermed er der også en propositionel antagelse om, at der er en sammenhæng mellem den bil en mand kører i, og den måde han fremstår, samt måske den måde han er på. Man kan argumentere for at der ses en værdiantagelse i det at sige, at en aggressiv mand i en Fiat Punto er kær, idet dette nok må forstås som værende negativt. Ved at bruge ord som ‘hyggeligt’ og ‘kært’ om en mand i en Fiat Punto kan man tale om at han udtrykker sig med et category-activity puzzle, fordi man normalt ikke forbinder disse ord med en maskulin mand – og når en mand agerer aggressivt og måske vil slås, vil det i nogle sammenhænge blive opfattet som maskulin adfærd. Således kan man argumentere for, at Hartmann indirekte italesætter de omtalte mænd som ikke-maskuline.

En Fiat Punto, kørt af en mand, bliver brugt som et billedligt udtryk for en ikke-maskulin mand, som har en kone, der i høj grad træffer beslutningerne i hjemmet. ‘Små hunde’ bruges i øvrigt som et billedligt udtryk for det samme. Denne understrategi hører normalt under Thompsons overordnede strategi dissimulation, hvor dominansforhold skjules, benægtes eller tilsløres, men i dette tilfælde bliver denne understrategi nærmere brugt på en fragmenterende måde, hvor en gruppe fremstår negativt ved at gøre dem til target for en “aggressiv” joke.

Der kommer en propositionel antagelse til udtryk om, at der eksisterer en sammenhæng mellem et delvist materielt og/eller praktisk forhold – hvilken bil en mand kører i, og karakteren af den relation han har til sin kone. Endvidere kommer en antagelse til udtryk om, at den bil en mand kører i, via en “signalværdi”, har en social funktion idet den har indflydelse på, hvordan andre mænd opfatter, og måske behandler ham.

I øvrigt udtrykkes der en differentiering mellem mænd, der kører Fiat Punto og andre mænd, samt en homogenisering af denne "gruppe" af mænd.

Herefter taler Hartmann jokende om en mindre komisk og kær, men derimod nærmere skræmmende, type af mandlig billist:

"Ham man skal være bange for at pisse af i trafikken, det er ham der sidder i en sølvfarvet Citroën Berlingo. Han er vred i forvejen. Og man kan ikke forsvare sig imod ham. Hvis det endelig kommer til en fysisk konfrontation, hvis man ikke er særlig god til at slå, hvad er det sidste man altid får at vide, det er det der: i sidste instans, spark ham i nosserne'. Det kan jeg ikke, dem har hans kone."

Udover at mange af de ting vi har skrevet om forrige joke, også kan siges om denne joke, refereres der her til et velkendt metaforisk udtryk om, at en mands testikler er udtryk for hans maskulinitet og selvstændighed - og muligvis også at disse personlighedstræk kan overføres fra en mand til hans kone, eftersom det må være hende der har valgt at købe bilen, hvis det ikke er manden. Således refereres der muligvis ikke bare til afmaskuliniserede mænd, men måske også til kvinder, der er *unaturligt* maskuline (eftersom kvinder ikke har testikler). Disse kvinder kan således tænkes at være et yderligere target for joken.

En anden mulig tolkning er, at hun ikke overtager hans maskuline karaktertræk, men derimod blot kastrerer ham metaforisk, og altså fratager ham hans mandighed uden selv at blive mere mandig.

Vi anser det for betydningsfuldt, at Hartman fremhæver mænd, og ikke kvinder, når han skriver sig ind i en narrativ tradition omkring fænomenet 'road rage'.

Idet han antyder at aggressive mænd i en Fiat Punto er nogen, man/han ikke kan tage seriøst, udtrykkes der en værdiantagelse om det at være "under tøflen", som noget negativt.

Hvorvidt man vil opleve joken som sjov, afhænger blandt mange andre ting af, om man har kendskab til det narrativ han refererer til, nemlig mænd der er styrede af deres koner, og kendskab til fordomme om at en maskulin mand, der lever som han har lyst, ikke af egen vilje ville vælge at køre i en Fiat Punto.

Han refererer enten til et velkendt narrativ og dermed en velkendt diskurs omkring gifte mænd og kvinder, der skifter kønsroller, eller blot til mænd der ikke opfører sig maskulint i deres ægteskab/forhold – og herunder også en antagelse om, at dette er negativt.

Hartman skaber en fragmentering af kategorien/gruppen 'mænd', ved at opdele den i mindre dele, hvorved nogle af fragmenterne/grupperne forbindes med negative prædikater og aktiviteter.

En anden komiker der omtaler emnet parforhold. Vi vil her være lidt frække, og påstå, at Jonas Mogensens måde at tale om køn på afviger fra det, man måske ville være tilbøjelig til at forvente af et stand-up show, idet det ikke i høj grad fremstår stereotyp, og ikke nødvendigvis tager enten mænds eller kvinders parti. Jonas siger blandt andet:

"Der sker det jeg sidder hjemme i min stue sammen med min kone, og vi er egentlig bare stille sammen. Fordi – efter 12 års samliv så er stilheden ikke længere akavet. Den er nærmest påskønnet. Det er sådan lidt ligesom når man slukker en emhætte. Mens det lort kører er der ikke rigtigt nogen der hører det. Så snart man får taget livet af det: 'hold kæft det larmer det pis. Fandme godt vi fik taget livet af det.'"

Nogen blandt publikum vil formentlig finde joken sjov, fordi de kender til et stereotyp narrativ om, at kvinder snakker meget, eller fordi de selv har oplevet det. Jonas ekspliciterer dog ikke hans kone som target, men siger derimod 'sammen' to gange, og 'vi' to gange, eksempelvis ved "[...] og vi er egentlig bare stille sammen". Således tilskriver han aldrig ansvaret for stilheden (eller for en potentiel tidligere mangel på samme) nogen bestemt. Han siger blot, at det er rart at den er der og antyder med sin emhætte-metafor, at det ikke altid har været sådan. Han skaber ikke en differentiering af mænd og kvinder, har ikke

umiddelbart en person som target (men muligvis fænomenet samtale i (hans) ægteskab), og udtrykker sig dermed med en affiliativ humorstil.

En forklaring på hvorfor joken er sjov kan være dens narrativisering omkring fænomenet ægteskab sat i sammenligning med "startfase-dating", som der refereres til ved at sige at stilheden ikke længere er akavet. Der ses en værdiantagelse om at stilhed i ægteskabet er påskønnet. Vi kan identificere en sammenkobling af kategorien 'ægtefolk' og prædikatet værdsætter stilhed/ikke at snakke med hinanden. Alternativt kunne man argumentere for, at hans ytringer blot er udtryk for hans egne holdninger, og deraf sammenkoble kategorien 'mænd' med det nævnte prædikat.

Senere fortæller Jonas om, at han falder derhjemme:

"Jeg kan bare mærke min kones skuffelse igennem de her hynder – det var kræftedme ikke det hun havde regnet med efter 12 år. Nu har hun brugt 12 år på at ændre mig til det bedre, så sidder jeg fast mellem sofahynderne."

Det er her værd at bemærke er, at han ikke eksplicit taler om hans kones reaktion, men derimod siger at han igennem hynderne kunne mærke hans kones skuffelse. Eksplicit beskriver han altså kun sine egne forventninger til hans kones reaktion. Ikke desto mindre sker stadigvæk en sammenkobling af kone som kategori, og så skuffet (over mand).

I næste sætning sker en sammenkobling af 'kone' og aktiviteten 'at ændre på sin mand', hvorved også prædikater som 'krævende' eller lignende forbindes til koner. Alt dette italesættes dog på individplan, og ekspliciteres ikke som noget generelt.

Jonas fortsætter ved at tale om det at ændre på ens ægtefælle:

"Det kan jeg ligeså godt sige, jeg er et andet menneske i dag end da jeg mødte hende. Jeg kan lide grovpasta nu. Det anede jeg ikke engang eksisterede for 12 år siden. Jeg har også ændret på hende. Hun gad på et tidspunkt godt at flytte tilbage til landet. Jeg synes noget af det mest uhyggelige i verden det er at sove i et enligt hus på landet. Så den frygt har jeg da været nødt til lige at implementere i hende også. Så når vi sover hjemme ved hendes forældre, så sætter jeg mig lige op i sengen og siger: 'Hvad fanden var deet?' (råber) Det virker. Nu har vi en to-værelses."

Vi finder det interessant at diskutere, hvorvidt det er tilfældigt, at han vælger grovpasta som eksempel på en madvare, som han er begyndt at kunne lide efter, han har mødt sin kone. Joken kan tænkes at være sjov, fordi der eksisterer stereotyper omkring mænd og kvinder, som vedrører hvilke madvarer de kan lide, samt at kvinder generelt muligvis af mange opfattes som værende mere sundhedsbevidste end mænd. Her kan grovpasta eksempelvis ses som et sundere alternativ til "almindelig" pasta, og blive en metafor for kvinders sundhedsbevidsthed og deres forsøg på at påvirke manden på dette punkt. Man kan muligvis anse det, at en mand spiser/kan lide grovpasta for at være et category-activity puzzle.

En mulighed er også, at nogle griner af joken, fordi det kan virke som en bagatel, at han er begyndt at kunne lide grovpasta, hvorimod at han tillægger det en vis vigtighed ved at vælge det som (det eneste) eksempel.

Interessant er også, at han ikke eksplicit siger, at hans kone har fået ham til at spise grovpasta, men blot at han kan lide det nu, og ikke kunne lide det før. Han siger blot '[...] jeg er et andet menneske i dag [...]' og 'Jeg kan lide grovpasta nu.', hvilket altså indeholder ham selv som subjekt, efterfulgt af af et verbum. (Derefter siger han dog "Jeg har også ændret på hende", hvilket på grund af ordet 'også' kan bidrage til et indtryk af, at hun aktivt har ændret på ham.) I hans beskrivelse af den ændring, der er sket med ham selv, er der således ikke en aktør, som står som ansvarlig for handlingen. Således er der i Thompson'sk forstand tale om passivization.

Når Jonas nævner, at han også har ændret på sin kone, er det med til at gøre, at vi klassificerer hans show som værende et, der afviger forholdsvist meget fra stereotyper. Tidligere har han muligvis aktiveret kendskabet til en stereotyp hos modtageren ved at sige at han har ændret sig efter at han fandt sammen med sin kone, men han bekræfter altså ikke stereotyperne, nærmere tværtimod.

Man kan argumentere for, at det er relevant at han nævner, at han er bange for at sove i et enligt hus på landet, idet det ikke er klassisk/stereotypt mandigt at være bange for dette, hvorfor det ligesom visse andre af hans jokes kan bidrage til at han på selvironisk vis fremstiller sig selv som ikke ret mandig, og måske være et category-activity puzzle.

Idet han siger 'Så den frygt har jeg da været nødt til lige at implementere i hende også' kan det muligvis af nogen tolkes som om, hun er target for joken, og som en aggressiv joke, og at han hævner sig for det, hun har ændret ved ham. Vi ser dog mere belæg for at antage, at han har forsøgt at ændre på hende blot for at få hende til at stoppe med at ville bo på landet.

Derudover kan man diskutere om det er en stereotyp at kvinder skulle have let ved at blive bange/lade sig skræmme, som han portrætterer at udnytte når han implementerer frygten i hende.

I følgende ses et eksempel på, at Jonas Mogensen virker til at have både sig selv og hans kone som target på samme tid, i de samme situationer og anekdoter/jokes. Igen fremstår køn ikke som værende ligeså vigtigt som i visse andre komikers shows:

"Vi har ingen børn sammen min kone og jeg fordi, vi kan ikke engang blive enige om hvem der skal tage sig af klatten efter sex. Så tror jeg ikke en mutation af det det er nogen god ide. Det bliver altid sådan lidt pinligt barnligt derhjemme. Hun sidder og siger: 'Det dit lort'. (laver stemme om til at være mere feminin) 'Det var sgu dig der rørte det sidst' (hans eget svar - mørk stemme igen)"

Her kan årsagen til at han laver sin stemme om, når han imiterer sin kone, diskuteres. Det kunne potentielt antyde, at hun er target for joken, men det oplever vi dog ikke – blandt andet fordi han siger 'Det bliver altid sådan lidt pinligt barnligt derhjemme, hvilket må inkludere dem begge, og fordi vi tolker begge deres svar som værende barnlige'.

Generelt om det Jonas Mogensen siger om ham og sin kone og deres ægteskab, kan vi sige, at han ikke generaliserer, når han taler om medlemmer/individer i en kategori. Han benytter stereotyper ret inkonsekvent og uden et tydeligt mønster, og derfor kan det, at han benytter dem, tænkes blot at være udtryk for, at han beskriver ham selv og hans kone som de er, frem for at han forsøger at antyde, at nævnte adfærd/aktiviteter generelt er tilknyttet de to kønslige kategorier. Med andre ord vurderer vi det sandsynligt, at det er tilfældigt, når hans eller hans kones handlinger overlapper med, hvad der kulturelt betragtes som stereotyp.

Endvidere gør han generelt lige dele grin med ham og hans kone, på en måde der ikke virker aggressiv, men snarere lige dele selv-ironisk og kærligt drillende.

Køn og seksualitet

Dan Andersen taler om den populære film, 50 Shades of Grey, på en måde, hvor det kan være svært at identificere, hvem der er target:

"Jahr. 2017 ikk', det bliver et frækt år. Man kan mærke det lidt nu. Og især, specielt den 14. februar. Det bliver så frækt. For der er premiere på 50 Shades of Grey 2. Det er så frækt at lave en 2'er af det lort synes jeg. 'Amen prøv at hør der er ikke behov for det. Altså det giver ingen mening. Altså fordi det (stammer) handler. 1'eren det jo det der med at man har ham her Mr. Grey som er lidt af en rrrauw (siger som en kat mens han

slår ud med sine fingre, som var de katteklør), og så er der så Anastacia som er sådan en pige i starten af 20'erne og jomfru klart hun er (ironisk stemmeføring og mimik).
 Og så går, så går det meste af første akt går ud på at Mr. Grey han vil godt op i hende, men hun gider ikke rigtigt, og så øh køber han en bil til hende og så gider hun godt. (viser med gestik og mimik at han synes det er åndssvagt). Så vi (falder over ordene). (Utydeligt) da helt forkert ikke.
 Og så sidder de på det her tidspunkt og og forhandler om altså hvis de sidder ved et bord og forhandler om hvad han kan få lov at gøre ved hende. Og hun er så'n lidt øh (synger Medina-strofer og spiller guitar til): 'jeg er ikk' så god til kompromis for, før jeg mødte dig der var jeg jo alene'. Og han er så'n lidt: 'Men jeg da ligeglad jeg da ligeglad, det så'n jeg bedst kommer op i dig nu'. Og såh eh, så ser, så ser hun så det her rum han har, som hun ender med at få ret ondt i røven over senere ikk'. Og så lige til at starte med der hun så'n lidt (Medina igen): 'Det synd for dig, fuck hvor jeg da syn's det synd for dig'. Men så får hun de her gaver og nogle smykker og sådan noget og så hun lidt mere sådan (Medina igen): 'Jeg er måske lidt en stripper for dig, jeg stripper gerne hvis jeg får en bil'. Og så bliver han sådan lidt mere (Medina igen): 'Jeg vil lave en regnbue ud over dig'. Det første akt stort set ikk'. Og det (stammer, ryster på hovedet), det frygteligt."

I starten afviger Dan Andersen fra det script han etablerer, ved at tillægge ordet 'frækt' betydningen; at gøre noget der ikke er i orden, frem for; noget seksuelt, og måske positivt. Således er dem, der har lavet filmen, et target for joken. En alternativ tolkning er, at targetet kan være både dem der har lavet filmen og dem der kan lide filmen.

Ved at sige 'Det er så frækt at lave en 2'er af det lort synes jeg' kommer en værdiantagelse til udtryk i form af en negativ holdning til filmen som værende unødvendig eller værdiløs.

Idet Dan siger '[...] Anastacia som er sådan en pige i starten af 20'erne og jomfru klart hun er (ironisk stemmeføring og mimik)' fremkommer en propositionel antagelse om, at det er usandsynligt, at en (pige) på den alder er jomfru. Som sådan udtaler han sig kun om én pige, men vi mener at han indirekte generaliserer, idet han ikke har fortalt noget om hende tidligere i showet, hvorfor joken ikke virker til at være forbundet til hendes personlighed, men til enten hendes alder, køn, eller kombinationen af hendes alder og køn. Der sker således en sammenkobling af 'kvinder i starten af 20'erne' og prædikatet 'ikke jomfruer'. Én mulig tolkning er, at anse Anastacia for at være targetet for joken. Alternativt kan der argumenteres for, at det er filmen/dem der har lavet den, der er targetet for joken, og at der fremkommer en propositionel antagelse om, at det er for utroværdigt, at hun er jomfru, hvilket er konsistent med hans tidligere udtrykte negative holdning til joken.

Når Dan siger 'Og så går, så går det meste af første akt går ud på at Mr. Grey han vil godt op i hende, men hun gider ikke rigtigt, og så øh køber han en bil til hende og så gider hun godt. (viser med gestik og mimik at han synes, det er åndssvagt). Så vi (falder over ordene). (Utydeligt) da helt forkert ikke.', kan det også tolkes som om, Dan synes filmen er åndssvag. Alternativt kunne man argumentere for, at der sker en sammenkobling af kategorien kvinder og prædikatet 'tilbageholdende i forhold til at have sex' og kategorien 'mænd' og prædikatet 'offensive i forhold til at have sex'. Derudover kan kvinder kobles sammen med det at kunne overtales til at have sex, hvis man giver dem materielle goder, og mænd kan som kategori kobles sammen med det at være villig til at bestikke kvinder/få dem til at have sex ved at give dem materielle ting. Med denne tolkning kan der måske også ses nogle propositionelle antagelser om, hvordan det foregår når mænd og kvinder "hooker up". Vi mener dog, at der er begrænset belæg for denne tolkning, men finder det relevant at nævne. Vi mener således, at der er mest belæg for at tolke at det er filmen/dem der har lavet den, der er targetet. Denne tolkning kan muligvis også sandsynliggøres idet han siger: '[...] og så øh køber han en bil til hende og så gider hun godt. (viser med gestik og mimik at han synes det er åndssvagt). Så vi (falder over ordene). (Utydeligt) da helt forkert ikke'.

Når Dan siger 'Og så bliver han sådan lidt mere (Medina igen): 'Jeg vil lave en regnbue ud over dig'', kan der muligvis argumenteres for at der sker en sammenkobling af kategorien 'mænd' og så det at have bestemte former for seksuelle præferencer – hvis man forstår sådan en metafor.

Dan Andersen joker derefter omkring kvinders seksuelle præferencer – eller omkring filmen?:

“Og jeg var jo inde og se den her fordi jeg tænkte: ‘Jeg vil godt lære noget om piger.’ Altså jeg var inde og se den på premieren, jeg havde lige sådan en alene-hyggeaften, ikk’. Jeg fattede ingenting, jeg har ingenting lært, det jo bare to timer hvor han binder hende fast og kilder hende med en fjer, jeg ved altså det jo, det ikk’ det piger vil have i virkeligheden. Det har jeg da lært. Det var virkelig en akavet nat. (griner).”

I starten giver han udtryk for at han, inden han så filmen, forventede at lære noget om piger, ved at se den. Derefter forekommer der, hvad vi vil karakterisere som et category-activity puzzle, idet han forbinder det at se en film, som vi har indtryk af særligt er populær hos kvinder, med hyggeaften. Således fremstiller han sig selv, som en mand, der afviger fra stereotyperne om “a manly man”, og laver måske en sammenkobling af kategorien ‘mænd’ og prædikatet ‘feminine’.

Derefter siger han at han ikke ‘fattede’ filmen, og at han ikke lærte noget. Derefter, tolker vi, lader han som om, at han rent faktisk har kildet en pige med en fjer i to timer. I øvrigt bruger han formentlig det, at han kilder hende med en fjer, som en overdrivelse og metafor for, at filmen er kedelig (eftersom det ikke er rigtigt, at Mr. Grey kilder Anastacia med en fjer i to timer). Denne tolkning understøtter tolkningen, at filmen/dem der har lavet den, er target.

Ved at Dan lader som om, at han har kildet en pige med en fjer i to timer, laver han hvad man kan betegne som en selvironisk joke og kobler ham selv og dermed kategorien ‘mænd’ sammen med prædikatet ‘forstår ikke kvinder(når det kommer til sex)’. Dette kan også underbygges med, at han flere steder giver udtryk for ikke at forstå filmen (som vi ved, er blevet set af mange mennesker, især kvinder). Således kan han også selv tænkes at være target.

Derefter siger Dan følgende:

Og så, og så læste jeg (stammer) jeg læste i Woman, at den mest. (Stopper op og virker fornærmet over at publikum griner). Prøv at hør det lå der lige. Derhjemme. Fordi jeg har et abonnement. Det ligemeget for historien. Prøv at hør. Jeg læste i Woman fordi de havde kåret den mest sexede scene i filmen. Jeg tænkte (Stammer). De kan afsløre hemmeligheden, de kan afsløre. Og den mest sexede scene i filmen er hvor at øh Anastacia hun ligger inde i soveværelset, og øh, eller hun har sit eget soveværelse, fordi hun også laver søstjernen når hun sover tror jeg, jeg ved ikk’, han gider ikke være sammen med hende. Men hun ligger lige og spiser en morgentost (laver spise-bevægelser på en fjollet måde). Så kommer Mr. Grey ind. I bar overkrop. Siger ikke et ord (Utydeligt). Hopper op på sengen og kravler hen mod hende som sådan en lille mis (ser fjollet ud mens han laver kravlebevægelser med hænderne). Og så sker der det, drøn frække (råber lidt), at han lige tager en bid af hendes toast. Haps (laver bide-bevægelse på en fjollet måde). (gør noget med hænderne som måske skal forstås som en reference til at få en kraftig erektion, mens han siger en prustelyd). ‘Amen er det ikk’ frækt. Og det slet ikk’ hans toast, ‘amen han er, så.

Når han taler om sit abonnement på Woman, kan vi identificere et puzzle. Stilen forekommer os at være selvironisk (da vi antager at han kun lader som om, at han er fornærmet, og altså ikke reelt er det). Her kobles kategorien mænd igen sammen med feminine handlinger/egenskaber.

Når Dan siger ‘[...] så til sidst. Så overgiver hun sig. Så siger hun: ‘Okay. Okay Hr. Grå.’ Den er lidt dårligt oversat lige der ikk’. ‘Så bare gør det værste du kan finde på.’ Og efter 2 timer og 20 minutter ikk’, så sidder man bare og tænker: ‘Jaahr mand. Nu henter du det bilbatteri og saver hende midt over. Nu sker der noget mand. Bol hende til hun knækker, så gør et eller andet, altså jeg kan ikke, mer’ nu’ taler han ikke direkte om mænd, men fremstiller dog sig selv, som en mand (kategori), der synes at sexscenerne i filmen skal være meget vildere/at der skal være deciderede sexscener, frem for kun denne form for “forspil”. Man kan muligvis argumentere for, at han udtrykker en værdiantagelse om, at sex skal være vildere end det i filmen, at forspil skal være kortere eller lignende.

Derefter siger Dan:

'Så sker der det, at han finder sådan en lille buk frem. Sådan en lille fesen, de der man havde i idræt i Folkeren hvor man lige øh, hvor man lige altid slog løgene på kanten lige sådan øh, du ved. Nej jeg gjorde ikke jeg har ret små løg, men de andre gjorde ikk.'

Her fremstiller han sig selv negativt, på en selvironisk måde, idet det at have små løg kan betragtes som noget negativt. Ser man en mands testikler som en metafor for hans mandighed, og størrelsen på testiklerne som symbol på graden af denne mandighed, kan denne joke også tolkes som udtryk for, at han på selvironisk vis fremstiller sig selv som umandig.

Derefter fortsætter Dan – indledningsvist ved at citere Mr. Grey:

'Og så siger han sådan: 'Okay. Okay Anastacia. Så skal du lægge dig hen over den her buk. Og så slår jeg dig. Seks gange. Med det her bælte. Og du skal selv tælle med.' Ingen ved hvorfor, måske han dårlig til matematik, jeg ved det ikke, men i hvert fald. Altså den her scene er så lang. Altså det tager 25 minutter eller sådan noget hvor han bare står, altså du ved, og dasker til hende i slow motion sådan (viser det): 'One'. (Laver feminin stønne-lyd). Han gider ikke lave alle slag det tager simpelthen for lang tid ikk'. Og så. Og så lige pludselig. Så da der er gået seks slag så rejser hun sig op, med sådan en lille tåre i øjet (viser det med fingeren under øjet) og det der 'hvordan ku' du blik'. 'Goodbye Mr. Grey'. Og så der rulletekster og så den slut og man er sådan lidt: 'Hvaad. Neeerh. Det kan ikk' være det værste. Altså så må du hyre en til at hoppe på hende, du ka' ikk' det ka' du ikk''. Altså, hvad er det vi skal bruge 2'eren til, det det jeg mener. Altså hvad er det, så skal hun børste tænder og drikke appelsinjuice lige bagefter altså. 50 Shades of Skuffet.'

Det er muligvis relevant at bemærke den feminine stønne-lyd Dan laver i ovenstående stykke. Dette nonverbale element kan potentielt bidrage til at skabe en oplevelse af kønsforskel på de to filmkarakterer. (Naturligvis gengiver han blot filmens handling, men han fremhæver dog visse elementer frem for andre). Publikums oplevelse af kønsforskel på de to karakterer kan blive styrket af at Dan senere fremhæver situationen i filmen, hvor Anastacia begynder at græde, og ifølge Dan har et 'hvordan ku' du blik'. Dette kan koble kategorien 'kvinder' (eller alternativ 'kvinder i starten af 20'erne') sammen med prædikatet 'sensitiv' eller 'fornærmet', samt eventuelt give et indtryk af at denne kategoris seksuelle præferencer adskiller sig fra mænds.

I det følgende Dan parafraserer Mr. Grey for at sige følgende, mens han er i færd med at slå hende med bæltet – og Dan kommenterer på det:

"Og du skal selv tælle med.' Ingen ved hvorfor, måske han dårlig til matematik, jeg ved det ikke"

Her lader han formentlig igen som om, han ikke forstår de "frække" elementer i filmen, ved at lave denne joke, hvilket både kan understøtte en tolkning om at filmen er target, og om at han gør grin med sig selv ved at lade som om at han ikke forstår, hvorfor filmen kan opleves som fræk og spændende.

Derefter siger Dan:

'Og så der rulletekster og så den slut og man er sådan lidt: 'Hvaad. Neeerh. Det kan ikk' være det værste. Altså så må du hyre en til at hoppe på hende, du ka' ikk' det ka' du ikk''. Altså, hvad er det vi skal bruge 2'eren til, det det jeg mener. Altså hvad er det, så skal hun børste tænder og drikke appelsinjuice lige bagefter altså.'

Her sammenligner han det, som skal forestille at være seksuelt og frækt, med noget som ikke på den samme måde har tilknyttet seksuelle konnotationer (om ikke andet i hvert fald for færre mennesker, end det er tilfældet med en omgang slag med et bælte).

Det er vigtigt at understøtte at Dan Andersen ikke generaliserer, men blot fremhæver to "individer" (karaktererne fra filmen). Dette kan tænkes at have betydning for, hvilken effekt det har at nævne en kategori (såsom mænd, eller kvinder)

Noget man kan sige med ret stor sikkerhed, er at Dan flere steder differentierer sig selv fra dem, der finder filmen fræk og spændende, eller dem der har valgt at lave filmen, fordi han tilsyneladende finder den kedelig og urealistisk. Derudover fremstår manden og kvinden, han taler om ret forskellige, når det kommer til deres forhold til sex, hvilket dog ikke nødvendigvis skyldes deres køn. Endvidere kan man argumentere for, at han blot genfortæller det der sker i filmen.

Endvidere gør vi opmærksom på, at vi ikke nødvendigvis tilslutter os alle de nævnte tolkninger, eller forventer at disse tolkninger nødvendigvis er udtryk for, hvordan publikum oplever Dans show. Derimod er en vigtig pointe omkring Dan Andersens show, at det er et eksempel på, at det kan være svært at sige med ret stor sikkerhed, hvad der bør tolkes ud fra komikernes shows, herunder hvilke kategori-prædikater og antagelser der kommer til udtryk, og hvorvidt det overhovedet er relevant at/hvis de kommer til udtryk.

En anden komiker der snakker om køn og seksualitet er Christian Fuhlendorff. Mod slutningen af sit set, i forlængelse af at have snakket om ligestilling, siger han følgende:

"Jeg siger ikke det er let at være kvinde, jeg siger bare at jeg forstår jer (kunstpause). Jaer (kunstpause). Ej, det er ikke altid let. I oplever forfærdelige ting. Der er jo mænd der gramser på kvinder. Fremmede mænd der går (laver en klam lyd med munden mens han imiterer at han tager på noget) og tager jer på numsen og på brysterne. Hvor er det forfærdeligt. Fy for helvede! (kunstpause) Hvor er det ulækkert (kunstpause). Der er mænd på diskoteker der tager fremmede kvinder på brysterne (laver en slimet prutte-lyd mens han griber ud i luften). Ahr, hvor er det klamt. Han har ikke engang givet hende en drink endnu, altså hvad er det for noget (kunstpause, folk griner). Det har jeg altid synes var noget af det allerklammeste, indtil jeg en dag kom til at tænke over det; hvad hvis der er blevet fundet én knude sådan? (kunstpause, folk griner). Der er kommet en kvinde med lidt store bryster op ved baren og sagt: "Jeg skal have to drinks", der har stået en klam lægestuderende ved siden af ("klam stødder"-lyd, imiterer at han griber fat, prutte-lyd), hun har sagt: "Hvad fanden laver du, dit klamme svin?" (vender sig om, peger) "Hov, det der skal du altså have tjekket". Hun er gået til lægen; fået lavet en mammografi; de finder en knude; de fjerner den; hun overlever: var hun kommet to timer senere havde hun været død (kunstpause, folk griner lidt nervøst). Retfærdiggør det ikke al brystgramseri der nogen sinde har været? (kunstpause) Jeg synes. Men jeg er selvfølgelig heller ikke morder (kunstpause, kigger dømmende på folk, folk griner nervøst). Det jeg bare gerne vil frem til, det er at hvert år er der rigtig rigtig mange mænd der dør af testikelkræft, der kunne have været undgået (kunstpause, folk griner). Vi har brug for en hånd!"

Første punchline kommer her i form af sætningen: "Han har ikke engang givet hende en drink endnu, altså hvad er det for noget". Folk griner her fordi, alt hvad der siges op til da opstiller et script om, at han fordømmer den kategori-bundne aktivitet "at gramse på fremmede kvinders bryster" (formodentlig underforstået "uden samtykke"). Men med sætningen: "Han har ikke engang givet hende en drink endnu, altså hvad er det for noget" introduceres et alternativt script, der konnoterer etikette. Dette script rekontekstualiserer alt sagt op til da, og får det til at fremstå som om gramseris acceptabilitet er et spørgsmål om timing og kontekst, snarere end samtykke. Dermed bagatelliserer det gramseri i byen, hvilket kan betragtes som en overskridelse.

Christian Fuhlendorff fortsætter med sætningen: "Det har jeg altid synes var noget af det allerklammeste, indtil jeg en dag kom til at tænke over det; hvad hvis der er blevet fundet én knude sådan?". Han opfølger med et narrativerende eksempel på hvordan dette kunne se ud, og slutter af med at sige "Retfærdiggør det ikke al brystgramseri der nogen sinde har været?". Her præsenterer han altså et nytteetisk argument

der strider mod den kulturelt vedtagne værdiantagelse om at gramseri uden samtykke er negativt. Dette betragter vi som en benign violation. Essentielt skaber Christian Fuhlendorff her et ideologisk dilemma, og tvinger folk til at overveje en konflikt mellem to idealer: individets ret til at råde over egen krop kontra begrænsning af dødsfald. Dette understreger Fuhlendorff også selv, da han tilføjer: *“Jeg synes. Men jeg er selvfølgelig heller ikke morder”*. Folk griner lidt spredt og nervøst. Man kan diskutere om dette er tegn på, at overskridelsen er for stor, eller om latteren her bedst forklares ud fra relief theory - udløsningen af nervøs energi skabt gennem den pludselig etiske konflikt hos modtageren - og at denne type latter er fundamentalt anderledes end andre typer.

Den egentlige punchline kommer dog først efterfølgende: *“Det jeg bare gerne vil frem til, det er at hvert år er der rigtig rigtig mange mænd der dør af testikelkræft, der kunne have været undgået. Vi har brug for en hånd!”*. Alt op til da har fremkaldt et script omkring at redde liv. Dette handler denne udtalelse øjensynligt også om. Men ved at overføre det beskrevne scenarie på kategorien “mænd” fremkaldes også de relevante narrativer knyttet til denne kategori i denne sammenhæng. Et af disse er mænds ekstreme seksuelle appetit. Således matcher modviljen mod at blive berørt uden tilladelse, i det første script, ikke de forventninger, der fremkaldes til kategorien “mænd” i det nye script. Der er derfor ikke den samme ideologiske konflikt i modtagerens bevidsthed. Snarere fremstår de to motiver - at ville berøres, og at undgå dødsfald - supplerende. Ja, den nytteetiske begrundelse for at flere kvinder bør “tage mænd på testiklerne” fremstår nærmest som en undskyldning for det første motiv. Den supplerende punchline *“Vi har brug for en hånd!”* er selvfølgelig et ordspil, idet udtrykket “at have brug for en hånd” bruges om at have behov for hjælp, men også kan forstås bogstaveligt, og konnoterer dermed berøring mere billedligt. Dermed opstår der en overskridelse af gængse regler for sprogbrug og forståelse, som dog betragtes som harmløs og dermed godartet. Men på et dybere niveau betragtes det også som en overskridelse fordi den metaforiske betydning (“Vi har brug for hjælp til at opdage testikelkræft”) opfattes som at dække over noget andet, som kan betragtes som den mere bogstavelige betydning af sætningen (“Vi har lyst til berøring (af testiklerne)”).

Udover at sætte fokus på forskellen mellem kønnene hvad angår deres motivationer, sætter dette også indirekte fokus på uligheden i seksuel adfærd mellem kønnene i forhold til fænomenet og gramseri, hvem der oplever det (kategorien “kvinder”), hvem der udfører det (kategorien “mænd”), og hvordan de hver især reagerer på det, både i (den opfattede/fremstillede) virkelighed(en) og hypotetisk. Alt dette spiller ind i nogle overordnede narrativer om mandlig hyperseksualitet, kvindelig forargelse, kvinder som kræse, og mænd som for seksuelt frustrerede til at være det. Derudover fortsættes “os-og-ger”-diskursen fra tidligere, gennem brugen af de personlige stedord.

Carsten Bang kan også siges at snakke om seksualitet. Efter blandt andet at have fortalt, at han har 25 års jubilæum, og at han har besluttet at lave sine første jokes, fra starten af hans karriere, og brokker sig over at han ikke har fået et fint ur, som andre der har jubilæum på arbejdet får, siger Carsten Bang:

“Hvem tror I var den første i verden der spiste en hummer? Der må jo have været en der har stået med en hummer, kigget på den og tænkt: ‘Den æder jeg fandme’. Så er man mere end almindeligt sulten, er det ikke rigtig? Så var der en der sagde til mig: Hvem var så den første der gav et blow job? Og jeg var sådan lidt: ‘Det var ikke mig, i hvert fald’. Nej men det ved jeg, for jeg havde hørt om blow job før jeg gav et. Øhm. Så der var jeg helt sikker, ikk’.

Men så kom jeg til at tænke på: gad vide første gang man som dreng, gad vide hvor gammel man er når man hører om blow job, og man så tænker: ‘Nårh, det lyder okay’. Man må da have en, når man er ret ung så må man da tænke, nå, det er da noget mærkelig noget det der. Det da skræmmende ikke, jeg kan huske første gang nogen af mine venner, det var der i puberteten, nogen af mine venner kom hen til mig og sagde ‘håhåhåh, jeg er begyndt at få hår på pikken.’ Jeg kan huske jeg var vildt skræmt. Mit det var kun rundt om. Jeg havde slet ikke noget på pikken, hihi. Men det har jeg fået nu. Så det var dejligt. Og det varmer sku mere end at få et ur.”

Når han siger *“Nej men det ved jeg, for jeg havde hørt om blow job før jeg gav et. Øhm. Så der var jeg helt sikker, ikk”*, bryder han med det script, han har etableret, idet publikum formentlig ville forvente, at han, da han sagde *“Det var ikke mig, i hvert fald”*, mente at han ikke havde givet et blow job, og forvente at han sagde det for ikke at fremstå homoseksuel. Man tror således indledningsvist, at der kommer en værdiantagelse til udtryk om, at det er pinligt og negativt at give et blow job til en anden mand (i hvert fald når man er heteroseksuel), og joken er således blandt andet sjov, fordi man finder ud af, at det ikke er det, han mener. Idet han bagefter siger *“[...] jeg havde hørt om blow job før jeg gav et”*, kobler han kategorien ‘mand’ eller ‘heteroseksuel mand’ sammen med aktiviteten at give blow jobs, og udtrykker på den måde et afslappet og åbent forhold til dette. Vi vil derfor karakterisere dette som en joke, der er selvironisk, og som afviger fra stereotyper om “rigtige mænd”. Således kan man også tale om et puzzle, såfremt publikum forventer, at han tilhører kategorien ‘heteroseksuelle mænd’. Man kan i øvrigt forestille sig, at joken ikke ville fungere ligeså godt, hvis den blev fortalt af en kvindelig komiker, omhandlende oralsex på en anden kvinde, eftersom der ikke eksisterer den samme grad af tabu omkring sex mellem to kvinder, som der gør mellem to mænd.

Idet Carsten siger *“jeg kan huske første gang nogen af mine venner, det var der i puberteten, nogen af mine venner kom hen til mig og sagde ‘håhåhå, jeg er begyndt at få hår på pikken.’ Jeg kan huske jeg var vildt skræmt. Mit det var kun rundt om. Jeg havde slet ikke noget på pikken, hihi. Men det har jeg fået nu. Så det var dejligt”*, kan man diskutere, hvor meget det handler om køn, idet man kan sige, at det handler om oplevelsen af at være dreng i puberteten, men at piger i puberteten kan tænkes at have lignende oplevelser.

I princippet kan alt humoren dog, alternativt, ligge i ordspillet; den bevidste misforståelse/tagen-bogstaveligt af udtrykket "hår på pikken". Har man selv oplevet at have været uvidende og forvirret omkring den slags, kan det bidrage til at gøre joken relaterbar, og dermed sjovere, uanset om man er mand eller kvinde.

Der fremkaldes dog et bestemt narrativ og script af sætningen "håhåhå, jeg er begyndt at få hår på pikken", som kan referere til, at det er et statussymbol blandt teenagedrenge, og noget de blærer sig med. Måske gør dette det ekstra sjovt, når Carsten Bang, efter det er blevet tydeligt, at han har misforstået udtrykket, stolt proklamerer: "Men det har jeg fået nu".

Endvidere udviser han muligvis et afslappet forhold til det, at mænd med alderen begynder at få hår “sære” steder, når de bliver ældre, selvom det måske normalt ville regnes som noget negativt.

I Carsten Bangs jokes italesættes køn ikke direkte, men vi har valgt at tage ovenstående af hans jokes med i analysen, fordi hans eget køn virker til at være betydningsfuldt. Endvidere benytter han sig i høj grad af selvironi. En vigtig pointe er også at en af hans jokes potentielt kan tænkes primært at være sjov grundet ordspillet, og at man altså også skal være varsom med at være sikker på, at det handler om meget mere end det.

Jokes hvor køn ikke synes vigtigt

I det følgende afsnit vil vi gennemgå nogle jokes, hvori vi er i tvivl om, hvor vigtigt køn er. Dette har som formål at demonstrere, at det kan være svært at lave denne afgørelse. Derudover mener vi, at selv den forholdsvist neutrale måde køn italesættes i de følgende jokes, potentielt kan have betydning for de stereotyper der skabes og bevares i samfundet – mere om det i projektets diskussion.

Meget ofte bruges mænd og kvinder som statistiker i jokes. Derfor vurderer vi, at det ville være for omfattende at analysere alle jokes, hvor der er bare en lille mulighed for at køn har betydning. Af den grund har vi fravalgt noget af empirien, og anser indeværende afsnit som relevant, idet det giver læseren et indtryk af, hvad vi mener er “på grænsen” til at være relevant som genstand for analyse.

Mikkel Rask laver eksempelvis en joke om Red Barnet, hvor han bruger køn som *situation*, og siger at det lyder som om, at man vil redde et barn. Her vælger han en lille pige som eksempel, og siger at hun efterhånden må være blevet gammel, og at hun får gavn af alle de indsamlede penge helt alene. Her mener vi ikke køn er vigtigt, fordi vi ikke har kendskab til nogle relevante narrativer, der gør, at joken er mere sjov med anvendelsen af en pige/gammel dame som eksempel, end med anvendelsen af en dreng/gammel mand. Vi ser ingen tegn på at kønnet ikke er tilfældigt valgt. Således omtales der køn, men på en måde vi opfatter som neutral.

Senere taler Mikkel i en længere bit om det danske vejr, og laver her en throwaway kommentar der involverer køn. Han siger, at han godt kan lide det danske vejr, fordi det håndhæver janteloven, hvorefter han laver sin stemme om og øjensynligt spiller en smart fyr ved at sige: *"Hey damer, hva' så? Jeg har lige købt en åben sportsvogn"* og fortsætter *"Så står det danske vejr bare: "Smag på noget havl, bitch!"* Her kan man godt argumentere for, at køn spiller en væsentlig rolle, og at mænd eller bestemte typer af mænd forbindes med det at prøve på at score ved at blære sig med materielle ting og/eller rigdom. Vores argument for, at køn ikke virker til at være ret vigtigt er, at hovedemnet er det danske vejr. Vi mener dog ikke, at joken ville fungere (på samme måde) og være sjov (af de samme grunde), hvis der blev brugt en kvinde som eksempel, så i den forstand har køn altså betydning.

I en anden joke gør Mikkel Rask nar af at være racistisk pensionist i Danmark, og parodierer disse (mens han bukker sig sammen, hæver næven og kniber øjnene sammen): *"De kommer her og tager vores jobs og vores damer!"* og fortsætter *"To ting, Erling: Du har ikke haft et job i ti år. Og ingen tager din dame, det er absolut sikkert, der er ingen der tager din dame."* Man kan argumentere for, at det delvist handler om køn, men det kunne formentlig lige så godt handle om alder. Omdrejningspunktet er altså enten kategorien 'ældre mennesker' eller 'ældre mænd' (men ikke mænd generelt). Byttede man om på manden og damen i joken, ville den ikke være sjov af de samme årsager – måske fordi det ikke, stereotyp set, lyder som noget, en kvinde ville være lige så tilbøjelig til at sige, som en mand ville (måske mere det med at de tager vores damer/mænd/partnere, end det med at de tager vores jobs). Køn er således ikke helt uden betydning for humoren i joken, men mest af alt synes vi, at alder virker til at være vigtigt, og tolker "budskabet" med joken som værende, at ældre mennesker er dem, der har mindst grund til at have noget imod indvandrere, idet de hverken har et job eller en attraktiv partner.

Mikkel Rask laver også en joke om danske pensionister, der dyrker motion: *"Hvorfor hylder vi danske pensionister der dyrker motion? [...] Jeg så sådan en nyhed: "Pensionisten Gerda på 80 løber maraton" (Laver en sammenkrummet løbebevægelse med knirkelyde) Nej, hun falder langsomt!"*. Her vil vi argumentere for, at joken kunne have været ligeså sjov med en ældre mand som eksempel, og kender ikke til stereotyper eller narrativer omkring gamle mennesker og motion, som er særligt knyttede til køn. Derudover siger han netop 'danske pensionister', og inkluderer dermed begge køn, i hvert fald i den del af sætningen.

Også i Anders Fjelsteds set kan det være svært at definere betydningen af køn. Anders taler om storme og fortsætter således:

"Der er altid nogen der brokker sig over at man giver stormen et navn. Jeg synes faktisk det er værre, at der faktisk findes nogen, der giver deres søn navnet "Storm". Det er et meget populært drengenavn. Hvem, altså, hvem er det der vil opkalde sin søn efter en vejrtype (holder håndfladen vendt opad foran sig), som der ikke er nogen der bryder sig om (laver en "affejende" bevægelse foran sig)? Hvad handler det om? Du ved: "Ah men, min søn (begynder at flagre med armen), der er ikke nogen der kan lide ham; han hærger og raserer alle steder han kommer frem; han koster

samfundet en formue: (sætter armen i siden) jeg har tænkt mig han skulle hedde Storm (sagt i ekstra dybt tonefald, pause) "Nå, men hvad så hvis du havde fået en datter?" "Jaer, så havde jeg tænkt mig hun skulle hedde slud (trækker ordet ud, pause) Der kan godt blive lidt sjuppet dernede engang imellem ("flakser" lidt med fingrene, som om han drysset noget)"

Her kan man argumentere for, at den nævnte dreng kædes sammen med aggressivitet og den nævnte pige kædes sammen med noget seksuelt, mere præcist det at være "billig" (grundet ligheden mellem ordet 'slud' og 'slut', samt det at han siger, at der kan blive "sjakket dernede"). Her kan man argumentere for, at der refereres til stereotyper, og at joken ville opleves meget anderledes, hvis kønnene blev byttet om. Italesættelsen af disse stereotyper kan naturligvis også have betydning for produktion og genproduktion af stereotyper i samfundet. Dog er personerne i joken mere *situation*, end de er target, hvorfor vi har valgt denne placering i analysen til denne joke.

Brian Mørk er endnu en komiker, vi finder svær at placere i analysen. Han snakker om sit kropsbillede, og sammenligner sig negativt med Daniel Craig (blandt andet kendt fra James Bond-film), fordi Daniel Craig er 10 år ældre end Brian Mørk, men alligevel mere veltrænet end Brian, der har taget på. Dette handler ikke eksplicit om køn, mandlig identitet eller det at være mand. Men det ligger muligvis implicit, når man snakker om James Bond som "rollemodel" (som kan argumenteres for at være et, hvis ikke det, prototypiske eksempel på en rigtig mand), at det handler lidt om køn. Omvendt kan det også handle om det at være menneske, uanset køn, og de usikkerheder man kan føle. Man kan også se joken som en form for implicit anerkendelse af, at mænd også kan være optaget af/have mindreværdskomplekser over vores kroppe, hvilket således kan betegnes som et kategori-puzzle. Vi oplever joken som værende selvironisk, og ser et essentielt karakteristika ved joken som værende at Brian Mørk fremstiller sig selv som en, der ikke lever op til "den ideelle mand".

Slutteligt taler Martin Nørgaard blandt andet om flygtningedebatten, og siger her:

"Dem der vil have alle ind, de prøver bare at være søde jo. Hey, kom indenfor, sæt jer ned. Der er sat vand over til hummus og I kan bede i alle mulige retninger. De prøver bare at være søde på den der lidt naive måde, som hvis ens 4-årige datter peger på en hjemløs mand og siger: 'hvorfor kan han ikke sove på vores sofa, hihih'. 'Det fordi, det siger mor han ikke må.' Det kan man ikke blive rasende på"

Han bruger her en '4-årig datter' som eksempel, frem for at sige '4-årigt barn'. Denne kategori kobles sammen med det at forholde sig lidt naivt til noget, og det kan diskuteres hvorvidt kønnet er tilfældigt (blandt andet fordi det giver god mening at børn er naive), og hvilken effekt det kan tænkes at have. Et andet aspekt af joken, der kan være interessant er, at han foregiver at skyde skylden på datterens mor. Det vil nok være svært at argumentere for, at humoren kommer af et udbredt kendskab til et 'undertøflen'-narrativ – men det er dog en mulighed.

Derudover taler Nørgaard om, at nogen mennesker har et had til muslimer, og siger i den forbindelse: "Nu våger jeg mig lige ud på tynd is her, men det er da mere udansk at hade julen end det er at tæve kvinder. Det skulle jeg da hilse og sige fra min farfar i hvert fald".

Her er vi i specialegruppen i tvivl om, hvordan den joke overhovedet skal forstås, og hvad der gør den sjov. En tolkning kan være, at det er en påstand om, at der er en årelang tradition for, at danske mænd tæver kvinder, og en sammenkobling af kategorien 'ældre mænd' og aktiviteten 'at tæve kvinder'.

Konklusion

Vi stillede spørgsmålet 'Hvad karakteriserer diskusiveringen af køn i dansk standup?'

Til at besvare dette spørgsmål valgte vi Comedy Aid 2016 som empirisk materiale. Vi fandt ud af, at der kan identificeres nogle kønsrelaterede emner, der går igen; ligestilling i samfundet, forhold og ægteskab, forståelse (eller mangel på samme) for det andet køn, seksualitet, samt det at være (eller ikke være) "en rigtig mand".

Nogle komikere, såsom Adam og Noah samt Christian Fuhlendorff, har eksplicit køn som hovedemne i deres sets. Andre taler mere indirekte om køn i størstedelen af deres set – herunder Thomas Hartmann, Jonas Mogensen og Dan Andersen. Derudover laver nogle komikere sporadisk "throwaway-jokes" om køn. I nogle komikers sets konstaterede vi, at det er svært at vurdere, om køn er et vigtigt emne, herunder Dan Andersen og Carsten Bang. Og så var der også de jokes, hvor vi vurderer, at mænd og kvinder blot optræder som statister, uden at køn lader til at have nogen nævneværdig relevans, hverken eksplicit eller implicit. På denne baggrund endte vi med at inkludere 11 ud af 17 komikere i analysen, herunder både hele sets og fragmenter af sets.

Nogle komikers sets er særligt karakteriserede ved at mænd eller kvinder er target og "dem vi griner af", heriblandt Adam og Noah (hvor det dog er begge køn), Christian Fuhlendorff, og Thomas Hartmann. Andre sets bærer præg af, at komikeren hovedsageligt har sig selv som target og benytter selvironi, herunder Jonas Mogensen og Carsten Bang.

Nogle af komikerne anvender i høj grad velkendte kønstereotyper og narrativer, for eksempel Adam og Noah, Christian Fuhlendorff, og Thomas Hartmann, hvor andre afviger fra dem, eksempelvis Jonas Mogensen og Carsten Bang.

Nogle komikere, eksempelvis Adam og Noah, og Christian Fuhlendorff, harmoniserer store kategorier (henholdsvis mænd og kvinder), idet de kobler aktiviteter og antagelser sammen med en given gruppe. Andre komikere, eksempelvis Dan Andersen og Jonas Mogensen, taler oftest om bestemte mænd og kvinder.

Emnet ligestilling lader til at være populært i forbindelse med den eksplicite omtale af køn. Dette ser vi hos Adam og Noah og Christian Fuhlendorff.

Adam og Noah tilskriver kvinder ansvaret for at kæmpe for noget, der er åndssvagt og unødvendigt (såsom "overstilling"), hvor mænd fremstilles modsat. Kvinder fremstilles også som hyklere, der ikke kæmper for ligestilling på de punkter, hvor de har en fordel i at lade være.

Ovenstående aktiviteter og prædikater tilskrives alle danske kvinder.

Samlet set er det kvinder, der fremstilles mest negativt af Adam og Noah (når det kommer til emnet ligestilling). Vi vurderer, at kvinderne er target det meste af tiden, men at Adam og Noah dog på nogle få tidspunkter gør grin med sig selv og hinanden.

Ligestilling, og det der dækkede over før i tiden tilknyttede positive værdiantagelser såsom respektabelt og ærefuldt. Derimod tilknyttede der negative værdiantagelser som ligegyldigt og hyklerisk til nutidens kvindekamp for ligestilling.

Når Christian Fuhlendorff taler om ligestilling skabes en fragmentering og en "os-og-her"-diskurs mellem mænd og kvinder, på samme måde som ved Adam og Noah. Også ligesom Adam og Noah, fremstiller Fuhlendorff ligestilling som noget, der kun er til gavn for kvinder. Mænd italesættes som "taberen" i den "kamp". Biologiske forskelle, særligt styrke, italesættes som årsag til uligevægt mellem kønnene. I modsætning til Adam og Noah fremstiller Fuhlendorff kvinder som passive og hjælpeløse, ved at kontekstualisere dem som "modtagere" af ligestilling. Her adskiller Fuhlendorff sig fra Adam og Noah, der også fremstiller kvinder negativt som hyklere, men samtidig som havende agens.

Udover ligestilling snakker Christian Fuhlendorff også om et andet tilbagevendende emne i forbindelse med diskursivering af køn: forhold og ægteskab. Dette samme ser vi hos Thomas Hartmann og Jonas Mogensen.

Christian Fuhlendorffs italesættelse af ægteskab og forhold kan siges at være aggressiv, og mange steder stereotypisk. Han formulerer sig i høj grad harmoniserende om henholdsvis grupperne 'mænd' og 'kvinder'. Endvidere udtrykker han en del negative værdiantagelser omkring kvinder.

Derudover skaber han sprogligt en differentiering, idet han italesætter mange forskelle på de to køn, hvorimod han ikke fremhæver ligheder.

Han anbefaler mænd at lade kvinder bestemme og siger, at det giver et lykkeligt ægteskab. Heri ligger også en anbefaling om, at mændene lader kønsforskellene være styrende for deres adfærd og ægteskab.

Også Thomas Hartmann berører emnet ægteskab og forhold på en måde, som vi vil betegne som stereotyp. I hans jokes om aggressive bilister bruger han kun mænd som eksempler, hvorved man muligvis kan sige at han indirekte differentierer mænd og kvinder. Han kobler gifte mænd sammen med det at være "under tøflen".

Hartman skaber også en fragmentering af kategorien mænd, ved at udtrykke negative værdiantagelser i forhold til dem, der kører i bestemte biler og dermed er under tøflen.

Både Fuhlendorff og Hartmann taler om magtrelationen i et ægteskab/forhold, og drager på den velkendte og stereotypiske 'under-tøflen-diskurs'. Hos Fuhlendorff er det dog især kvinderne, der gøres grin med, hvorimod Hartman lader til især at gøre grin med mændene (men muligvis også kvinderne, i en mindre grad). Begge komikere italesætter henholdsvis mænd og kvinder generaliserende og de to køn som meget forskellige fra hinanden.

Jonas Mogensen omtaler også ægteskab/forhold, men adskiller sig fra Fuhlendorff og Hartman ved at være mindre stereotyp, mindre generaliserende, og mindre "partisk" i forhold til enten mænd eller kvinder. Jonas taler ikke eksplicit om kategorier ('mænd', 'kvinder'), men om individer; ham og hans kone (som jo dog, naturligvis, tilhører kategorierne, hvorfor prædikater og aktiviteter stadig tilføres, blot ikke på en generaliserende måde).

Vi identificerede potentiel brug af stereotyper, men vurderede den som så inkonsekvent, at den formentlig er tilfældig og utilsigtet.

Vi vil karakterise Mogensens stil som selvironisk og kærligt drillende, hvilket adskiller ham fra Fuhlendorff og Hartman, som udtrykker sig mere aggressivt.

Flere af komikerne snakker også om det mandlige køn, og det at være "en rigtig mand", heriblandt Adam og Noah, Jonas Mogensen samt Thomas Hartmann.

Adam og Noah taler om "den danske mand", og ved at bruge netop denne betegnelse for alle danske mænd fremstiller de gruppen som homogen – som en nation af svage mænd, så at sige. Danske mænd tilknyttes negative aktiviteter og prædikater i relation til ikke at leve op til idealet for den maskuline (og måske også stereotype?) mand. Der udtrykkes en antagelse om, at den danske mand er under sin kones "tøffel", og at dette altså er negativt.

Dette adskiller Jonas Mogensen sig en del fra, når han taler om en slåskamp i en bowlinghal. Hans joke/anekdote om slåskampen synes at handle om kontrasten mellem de to grupper af mænd, der kommer op at slås, og så ham selv og ham han krammer. Der ses her et modsætningsforhold mellem den klassiske (eller stereotyp) maskuline mand (tilknyttet aktiviteten 'at slås'), og mænd, som afviger herfra.

Vi argumenterede derfor for, at han skaber en anti-harmonisering af kategorien 'mænd', idet han beskriver flere forskellige adfærdsmønstre og modstridende kategori-bundne aktiviteter indenfor kategorien. Jonas Mogensen adskiller sig fra Adam og Noahs måde at fremstille mænd på, især fordi han generaliserer væsentligt mindre, og viser at der findes flere forskellige (typer) mænd. Derudover også ved at særligt han selv (og hans kone) er target, hvorimod Adam og Noah udtrykker sig negativt om etnisk danske mænd.

Om Thomas Hartmanns joke om mænd fra Amager vurderede vi, at der er tale om en aggressiv humorstil, hvor mænd fra Amager er target. Hartmann udtrykker sig gennem et narrativ om billige kvinder, og fremsætter værdiantagelsen, at det at være billig, for kvinders vedkommende, er negativt, ligesom det fremstod, at det at være en mand, som kan lide billige kvinder, også er negativt. Hartman har det til fælles med Adam og Noah, at han generaliserer meget, anvender en aggressiv humorstil, og har andre end ham selv som target (med mindre han selv er fra Amager). På dette punkt adskiller Hartmann og Mogensen sig også fra hinanden.

Vi mener også at observere i empirien at emnerne køn og seksualitet er tæt forbundet. Disse omtales af Dan Andersen, Christian Fuhlendorff og Carsten Bang.

I Dan Andersens bit om filmen 50 Shades of Grey kom vi frem til, at det er svært at vurdere hvem der er target – det kan både være ham selv, filmen/dem der har lavet den, og/eller dem der kan lide filmen. Dan fremhæver konkrete individer (karaktererne fra filmen), og generaliserer dermed ikke. Til disse individer tilknyttedes prædikater, som kan siges at være stereotypiske for henholdsvis mænd og kvinder, når det kommer til seksuel adfærd. De fremstår ret forskellige, når det kommer til deres forhold til sex, hvilket dog ikke nødvendigvis skyldes deres køn.

Når Christian Fuhlendorff joker om, at kvinder kunne redde mandeliv, ved at opføre sig upassende tilsvarende til nogle mænds opførsel, og "rage" dem på testiklerne. På den måde fremkaldes nogle stereotyper, og det italesættes indirekte, at mænd og kvinder er forskellige når det kommer til sex; mænd er hyperseksuelle og kvinder er kræsne. Dette stemmer overens med den måde, Dan Andersen fremkalder de to karakterer fra filmen, han snakker om. Fuhlendorff adskiller sig dog fra Andersen ved at harmonisere henholdsvis mænd og kvinder, frem for at tale om få og konkrete personer.

Carsten Bang taler om det af få "hår på pikken". Han taler ikke eksplicit om køn, hvilket ligeledes gør sig gældende hos eksempelvis Dan Andersen, men ikke hos eksempelvis Adam og Noah, og Fuhlendorff. Dog kan man argumentere for, at Bangs eget køn er betydningsfuldt, selvom den oplevelse han fortæller om også kan være relaterbar for kvinder, som kan have prøvet noget der minder om det. Bang udtrykker sig selvironisk, og adskiller sig derfor fra flere af de andre komikere, som har targets (som ikke er dem selv). Dette har han tilfælles med Jonas Mogensen.

En vigtig pointe er, at Bangs joke kan tænkes primært at være sjov grundet ordspillet, hvilket dog er svært at fastslå.

Carsten Bangs joke adskiller sig fra ovenstående jokes af henholdsvis Dan Andersen og Christian Fuhlendorff, idet de to sidstnævnte lader til at drage på nogle kontraster mellem mænd og kvinders forhold til sex, hvorimod Bang blot er en selvironisk beretning om at være teenage-dreng og opdage sin seksualitet.

Afslutningsvist i analysen gennemgik vi nogle komikere, hvori vi er i tvivl om, hvor vigtigt køn er. Formålet var at demonstrere, at det kan være svært at lave denne afgørelse, og at vise vores læser, hvad vi mener er "på grænsen" til at være relevant som genstand for analyse.

I analysen konstaterede vi også, at mænd og kvinder ofte bruges som statister i jokes, hvorfor vores evne til at vurdere, hvad der var relevant at inkludere i analysen, har vist sig essentiel.

Diskussion

Vi vil i dette afsnit diskutere resultaterne af analysen, og hvilken betydning disse potentielt kan have i et samfundsmæssigt perspektiv. Som socialkonstruktivister nærer vi en tro på, at sproget former folks virkelighedsopfattelse, og dermed også at stand-up kan påvirke eller opretholde folks verdenssyn, hvorfor vi har fundet det interessant og relevant at undersøge. Denne antagelse giver dog ikke nødvendigvis sig selv, og vi vil derfor nu problematisere og diskutere den med udgangspunkt i forskellige akademiske syn og standpunkter i litteraturen.

Nogle debattører og teoretikere, heriblandt antropologen Leon Rappoport, hævder at brugen af stereotyper både har potentialet til at gøre skade, og til at gøre gavn. I sin bog "Punchlines: The Case for Racial, Ethnic and Gender" (Rappoport, 2005) benævner han dette sværd og skjold-metaforen. Til at eksemplificere denne nævner han blandt andet joken: "Why are Jews not concerned with the abortion controversy? Because they don't consider a fetus viable until after it graduates from medical or dental school." En sådan joke kan ifølge Rappoport både opfattes som offensiv og defensiv, alt efter afsender, publikum og kontekst. Er den fortalt af en ikke-jøde, til et ikke-jødisk publikum, må den betragtes som et udtryk for en diskriminerende stereotyp. Er den derimod ytret af en jøde, til et jødisk publikum, betragtes den som et humoristisk udtryk for jødisk stolthed og store krav til sig selv og hinanden.

Andre er af den opfattelse at humor er harmløst. Måske kan diskrimination udtrykkes gennem humor, men det kan ikke i sig selv skabe diskrimination, da det ikke kan rykke på folks eksisterende holdninger. Humor er, udfra denne betragtning, harmløst.

Dette er hvad der, i et studie fra 2003, betegnes som "Cavalier Humor Beliefs"; en non-chalant attitude overfor humor, der lægger vægt dets positive værdi og nedtoner eller afviser dets potentielle negative effekter. I dette studie fandt man en sammenhæng mellem netop denne holdning til humor, samt en personlig overbevisning om hierarkiske forskelle mellem grupper, og en hældning imod at opretholde disse (hvad der kaldes "Social Dominance Orientation", et mål for bestemte dominerende personlighedstræk indenfor hvad der kaldes "social dominance theory"), og tendensen til at grine af hvad de betegner som "low-status out-groups", det vil sige grupper der betragtes som separat fra den man selv tilhører. Dette svarede typisk til, at man grinede af jokes, der kunne betegnes som racistiske og sexistiske (Hodson, Rush & MacInnis, 2003). Dette er som sådan ikke bevis for nogen holdningsprægende effekt, men peger snarere på at folk griner af det, der i forvejen stemmer overens med deres holdninger.

Et studie fra 1987 peger på det samme. Mænd og kvinder fik målt deres tilslutning til udsagn som "Kvinder burde bekymre sig mindre om deres rettigheder, og mere om at blive en god hustru og mor", hvorefter de blev eksponeret for avisstriber, der portrætterede kvinder negativt. Dem der viste høj tilslutning til førnævnte kvindesyn fandt disse jokes sjovere, end dem der ikke gjorde (Moore, Griffiths & Payne, 1987).

Begge disse studier viser dog tilsyneladende blot, at folks smag i humor stemmer overens med deres holdninger. Således fremstår humor som værende repræsentativ for folks holdninger, men hverken medskabende eller påvirkende på nogen måde. Det er dog her værd at nævne, at studiet fra 2003 om "Cavalier Humor Beliefs" også fandt en sammenhæng mellem Social Dominance Orientation, Cavalier Humor Beliefs, favorable reaktioner på nedladende jokes over for lav-status outgroups (i dette tilfælde mexicanere), og så efterfølgende diskriminerende holdninger overfor disse, i forhold til disse holdninger målt før deltagerne var blevet eksponeret for de nedladende jokes. Det er dog utydeligt hvordan disse holdninger konkret er målt, hvilket besværliggør en kritisk evaluering af metoden.

Et andet studie der peger i retning af, at jokes kan ændre ikke blot holdninger, men også adfærd er et canadisk studie fra 2007. Her identificerede de mænd med sexistiske holdninger, hvorefter de eksponerede nogen for sexistiske jokes, nogen for uhumoristiske sexistiske udsagn og nogen for neutrale jokes. Dem der blev eksponeret for sexistiske jokes donerede efterfølgende færre penge til kvindeorganisationer, end dem der var blevet eksponeret for "almindelige" sexistiske udsagn eller neutrale jokes. I et andet forsøg i samme studie skar den gruppe, der var eksponeret for sexistiske jokes også flere penge fra kvindeorganisationer end andre i en budgetteringsøvelse, end de andre grupper (Ford, Boxer, Armstrong & Edel, 2007). Dette viser at humor kan have en direkte effekt på adfærd.

Disse studier tyder altså på at humor KAN have en effekt. Men spørgsmålet er om humor decideret kan rykke holdninger, eller blot forstærke eksisterende holdninger.

I et italiensk studie fra 2007 blev en gruppe mennesker eksponeret for negative/nedladende betegnelser for homoseksuelle (såsom det engelske slang "fag" eller "faggot"), mens andre blev eksponeret for neutrale kategori-betegnelser (såsom "gay" eller "homosexual"). Dette foregik ubevidst, uden deltagernes bevidste viden om at de var blevet eksponeret for disse, og hvad forsøget drejede sig om. Forskerne ville undersøge genkendelsen af positive og negative karaktertræk, og hvorvidt disse stereotype, gik imod stereotypen eller var irrelevante/uafhængige i forhold til kategorien "homoseksuel". De fandt frem til, at begge betegnelser fremkaldte stereotyper. Men vigtigere endnu fandt de frem til, at folk var mere negativt stemte overfor homoseksuelle efter at være blevet eksponeret for negative gruppetermer som "fag", end når de var blevet eksponeret for neutrale som "gay" (Carnaghi & Maas, 2007). Når komikere som Adam og Noah således benytter termer som "betonlebbe", kan dette tænkes at fremme diskriminerende holdninger hos publikum overfor den gruppe, det refererer til.

Dette studie har selvfølgelig sine begrænsninger i forhold til at belyse den potentielle effekt af humor. For det første er der modsat de andre studier, ikke taget højde for deltagernes individuelle holdning til homoseksuelle begyndelsesvis. Dette gør det svært at vurdere hvilken betydning det har; hvorvidt sådant sprogbrug primært forstærker eksisterende holdninger, eller om det påvirker alle nogenlunde ligeligt, uanset udgangspunkt. Derudover omhandler det ikke humor, og det er svært at vide i hvor høj grad resultaterne er overførbare til negativt ladet sprogbrug i en humoristisk kontekst. Det canadiske studie fra 2007 kunne dog tyde på, at effekten faktisk er større, når diskriminerende holdninger udtrykkes via humor. Trods de nævnte begrænsninger er disse studier dog endnu et tegn på, at sproget og brugen af stereotyper kan have (i hvert fald umiddelbare) effekter på folks holdninger og adfærd. Om dette primært er hos folk, der allerede til en vis grad nærer sådanne holdninger forbliver dog uvist.

Et populært modargument overfor kritik af stand-up er, at det jo bare er for sjov. Det ytre skal således ikke tages seriøst, og det kan folk godt gennemskue, hævdes det. Tager man det populære amerikanske ordsprog "It's funny because it's true" for gode varer, må man dog hævde, at der teoretisk set kunne være et problem ift. at vurdere hvad der er sjovt fordi det er sandt, og hvad der er sjovt fordi det er sagt "for sjov".

Men lad os for god ordens skyld diskutere det en smule, og antage at folk virkelig kan kende forskel på, hvad der er sagt for sjov, og hvad der skal tages alvorligt. Tillad os i så fald at nuancere diskussionen ved at stille spørgsmålet: hvad definerer, hvad der "er sagt for sjov"? Hvad indebærer det, og hvilken del af det sagte refereres der til? Den præcise ytring der (er tiltænkt at) udløse(r) latter hos folk (typisk kaldet "punchline")? Eller også alt hvad der siges med henblik på at skabe forudsætningerne for at ytringen kan betragtes som komisk til at begynde med (typisk kaldet "setup")? For det kan givetvis være ganske essentielt at skelne mellem de to.

Jason Rutter (1997; 2001) argumenter for at stand-up er en interaktion, en forhandling mellem komiker og publikum, og at komikeren bruger visse retoriske strategier, såsom intonation, til at klargøre hvor "punchlinen" er, og hvornår publikum må/kan/foretrækkes at grine. Publikum forstår og reagerer intuitivt på disse strategier, hævdes det. Således har stand-up en naturlig rytme (hvilket indebærer et setup efterfulgt af en punchline) som folk er bekendt med.

I et amerikansk studie fra 1974 viste man universitetsstuderende stand-up-optrædere, som blev stoppet undervejs, hvorefter de studerende blev bedt om at gætte på, hvad punchlinen ville være, med henblik på at vurdere jokens forudsigelighed. Dette blev sammenholdt med hver enkelt jokes underholdningsværdi, vurderet af en separat gruppe studerende. Studiet fandt en positiv sammenhæng mellem jokens forudsigelighed og vurderede underholdningsværdi (Pollio & Mers, 1974), en konklusion der går stik imod den konventionelle opfattelse at overraskelse er en nøgleingrediens i forhold til humor.

Man kan på denne baggrund argumentere for, at folks mentale energi er orienteret imod punchlinen; de er primed til altid at afvente og grine af punchlinen, og danner sig på forhånd en forventning om hvad denne måtte være, og dermed om hvor setuppet bærer henad. Således virker det ikke usandsynligt at hævde, at publikum, mens en komiker snakker, gætter med på hvad punchlinen kunne være (enten aktivt eller passivt), og at de dermed er mentalt orienteret mod punchlinen. For at dette skal kunne lade sig gøre, må de antagelser der kommer til udtryk i setuppet, betragtes som minimum hypotetisk sande, da punchlinens underholdningsværdi beror på de antagelser, der er gået forud for den. Derfor må en accept af disse (i hvert fald midlertidigt) betragtes som en forudsætning for at punchlinen betragtes som sjov.

Gennem analysen er vi stødt på flere eksempler på, at der i setuppet af jokes fremsættes en masse eksistentielle og propositionelle antagelser om, hvordan verden hænger sammen. Disse fremsættes til tider modaliseret, til tider hypotetisk (således at en joke fremstår som et tankeeksperiment, en legen med tanken; "Hvad nu hvis..."). Men lige så ofte fremsættes de kategorisk uden nogen form for (eksplicit) modalisering eller subjektivering, så de fremstår som objektive sandheder. Baseret på de førnævnte undersøgelser har vi en tese om, at publikum som oftest passivt godkender disse antagelser der præsenteres, uden kritisk at evaluere dem først, og at disse dermed på sigt kan bidrage til at forme eller forstærke dennes holdninger og verdenssyn, heriblandt syn på bestemte grupper.

Til at understøtte denne tese kan nævnes den britiske psykolog Michael J. Apters (1982) reversal theory. Udfra denne hævdes det, at mennesker jævnligt pendler mellem modsatrettede psykologiske tilstande, der er styrende for, om de oplever selvsamme stimuli positivt eller negativt, for eksempel om lyden af en grædende baby fremkalder sympati eller irritation. En af disse modsætningspar er, hvad Apter kalder henholdsvis den "teliske" og den "parateliske" tilstand, hvilket mere hverdagsprogligt kan oversættes med den seriøse og den legende/useriøse tilstand. Kort forklaret er den teliske tilstand udtryk for, at man er målrettet og fokuseret, motiveret af målet snarere end processen. Den parateliske tilstand er modsat, idet den er udtryk for en mindre målrettet, mere umiddelbar nydelse af processen og øjeblikket. Ifølge Mitchell Earleywine (2010) kan dettes overføres på nydelsen af humor; man er mere tilbøjelig til at grine og finde jokes underholdende, hvis man er i en afslappet tilstand og kontekst, end i et øjeblik hvor man er travl og i en fokuseret/målrettet tilstand. Hvis dette er sandt, må det logisk følge deraf, at folk som oftest er i den parateliske tilstand, når de ser stand-up, da de ellers ikke ville være i stand til at grine og finde det morsomt.

I sin bog "Thinking Fast and Slow" drager psykologen Daniel Kahneman en skelnen mellem to former for tankevirksomhed, hvad han kalder System 1 og System 2. System 1 kører altid på et underbevidst niveau. Det er vores intuitive logik, og står for alt fra at læse simple sætninger til at danne os et førstehåndsindtryk

af personer, baseret på meget lidt information, og uden vi nødvendigvis selv er klar over det, og tænker synderligt meget over det. System 2 er aktiv kritisk tænkning. Denne kommer i spil, når vi for eksempel skal foretage komplekse udregninger eller vurderinger, og evaluere og opveje fordele og ulemper ved forskellige valg. Men også aktive tænkeopgaver som at tælle eller holde øje med eller udkig efter noget bestemt ligger indenfor dette system. Kort fortalt kan System 1 beskrives som passiv intuitiv tænkning, mens System 2 kan beskrives som aktiv kritisk tænkning.

Ifølge Kahneman er det hårdt og mentalt krævende at benytte System 2-tænkning, og derfor er det den naturlige tilbøjelighed hos de fleste, kun at aktivere denne i sammenhænge hvor det vurderes særligt nødvendigt, såsom i arbejdssammenhæng. Det er denne tilbøjelighed, der ifølge Kahneman står for hovedparten af alle fejlslutninger, vi som mennesker drager på daglig basis, da vores mentale biases ifølge ham hovedsageligt kan spores tilbage til intuition og System 1.

Vi mener at den teliske og den parateliske tilstand løst kan forbindes med henholdsvis System 2 og System 1. Da vi allerede har etableret, at konteksten for stand-up lægger op til den parateliske tilstand, kan det hermed antages, at folk ikke kritisk evaluerer de antagelser, der kommer til udtryk i en optræden. Som allerede etableret er den mentale energi, der endelig investeres i at bearbejde den information der præsenteres under en stand-up-optræden rettet mod punchlinen for en given joke, både før og imens denne finder sted. Vi mener hermed, der er grundlag for at antage, at de antagelser der kommer til udtryk i forbindelse med en optræden - om verden, om samfundet og om forskellige grupper heri - som oftest passivt godkendes af modtageren, da en aktiv forkastelse af disse ville kræve en kritisk evaluering af dem, og dermed at System 2 engageres. Dette forekommer som regel ikke af sig selv, og vil i en stand-up-kontekst højst sandsynlig kun forekomme, hvis en antagelse i høj grad afviger fra modtagerens nuværende holdninger og verdenssyn.

Ud fra et behavioristisk synspunkt giver det også mening at acceptere de opstillede præmisser, bevidst eller ubevidst, hvis dette er forudsætningen for at kunne finde punchlinen sjov. Man behøver næsten ikke andet end at pege på populariteten af stand-up og andre underholdningsformer som bevisførelse for, at det at grine og finde noget morsomt er behageligt og forbundet med positive følelser, til et punkt hvor mange higer efter det. Hjernescanningsstudier har også påvist denne sammenhæng i hjernen. I et studie fra 2003 fandt man en positiv sammenhæng mellem hvor sjove folk vurderede avisstriber til at være, og så den aktivering og blodtilførsel der fandt sted i den del af hjernen kaldet nucleus accumbens – et belønningscenter der blandt andet også aktiveres ved monetære gevinster og visse vanedannende rusmidler, såsom kokain (Reiss, 2003). Måske er det således ikke noget under, at nogle reagerer så defensivt på kritik af stand-up. De vil jo bare have deres fix i fred.

Da det at grine er forbundet med en belønning i hjernen, virker det derfor ikke urimeligt at antage at hjerne er mere motiveret for at godtage, snarere end at stille spørgsmålstejn ved, de antagelser og præmisser der danner forudsætningen for at punchlinen betragtes som sjov. Sagt på en anden måde: Hvis man vil have præmien (i form af at grine), må man også acceptere præmissen.

Vi finder det ikke usandsynligt, at dette kan påvirke, eller være med til at fastholde, visse holdninger på sigt. Påstanden om at folk godt kan skelne mellem, hvad der er seriøst, og hvad der er sagt i spøg, betragter vi således som en sandhed med modifikationer; folk vil muligvis typisk kunne gennemskue, når en punchline er så grotesk eller absurd, at den umuligt kan være udtryk for komikerens reelle holdning, endsiges en holdning der skulle være ønskværdig at have. Men de mere subtile antagelser om verden og dens sammenhænge der kommer til udtryk i setups incentiveres passivt godkendt af dem, der ønsker at grine; dem der stiller spørgsmålstejn ved disse, bliver betragtet som lyseslukkere.

Overordnet mener vi der er stærke indicier for at humor og stand-up kan have en holdningsprægende effekt. Derfor mener vi også det er relevant at forske i, hvad der siges, og hvad der jokes om, og dermed hvad disse potentielle effekter i så fald måtte være. Vores analyse tyder på, at stereotyper er et udbredt virkemiddel blandt danske stand-up-komikere. Samtidig kan man argumentere, at den stereotype afbildning af kønnene er meget mindre omfattende, end den kunne være, og at nogle komikere, bevidst eller ubevidst, bryder med disse stereotyper, eller afviger fra at benytte. Der kræves dog mere forskning, både i dansk stand-up specifikt, og humors potentielle effekt generelt, for at kunne give et mere repræsentativt og definitivt billede af begge. En ting er dog sikkert: Vi er som samfund nødt til at forholde os kritisk til stand-up, og at begynde at tage humor seriøst, hvor paradoksalt det end måtte lyde. Alt andet ville være useriøst.

Litteraturliste

- Adam & Noah. (u.d.). Fundet 23. maj 2017 på Wikipedia: https://da.wikipedia.org/wiki/Adam_%26_Noah
- Apter, M. J. (1982). *The experience of motivation: the theory of psychological reversals*. Academic Press
- Attardo, S. (1994). *Linguistic Theories of Humor*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Baker, H., & Ellece, S. (2011). *Key Terms in Discourse*. London: Continuum.
- Buijzen, M., & Valkenburg, P. M. (May 2004). Developing a Typology of Humor in Audiovisual Media. *Media Psychology*, 6(2), s. 147-167.
- Carnaghi, A. & Maass, A. (2007). *In-Group and Out-Group Perspectives in the Use of Derogatory Group Labels: Gay Versus Fag*.
- Collin, F. (2003). Socialkonstruktivisme i humaniora. I F. Collin, & S. Køppe, *Humanistisk Videnskabsteori*. DR Multimedie.
- Comedy Aid. (u.d.). Fundet 23. maj 2017 på Wikipedia: https://da.wikipedia.org/wiki/Comedy_Aid
- Dean, G. (u.d.). *Glossary of Stand Up Comedy Terms*. Fundet 23. maj 2017 på Greg Dean's Stand Up Comedy Workshops: <http://stand-upcomedy.com/glossary-of-stand-up-comedy-terms/>
- Diverse artister, (2016). *Comedy Aid 2016*. Fundet den 22. maj på Mediestream: <http://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/search/comedy%20aid%202016>
- Double, O. (2014). *Getting the Joke: The inner Workings of stand-up comedy*. Bloomsbury Publishing Plc
- Earleywine, M. (2010). *Humor 101*. New York: Springer.
- Enhedslisten. (u.d.). Fundet 23. maj 2017 på Wikipedia: <https://da.wikipedia.org/wiki/Enhedslisten>
- Fairclough, N. (1989). *Language and Power*. Essex: Longman.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Fraiberg, A. (1994). Between the Laughter: Bridging Feminist Studies through Women's Stand-Up Comedy. In G. Finney, *Look Who's Laughing – Gender and Comedy* (pp. 315-334). London: Taylor & Francis.
- Free the Nipple (campaign). (u.d.). Fundet 23. maj 2017 på Wikipedia: [https://en.wikipedia.org/wiki/Free_the_Nipple_\(campaign\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Free_the_Nipple_(campaign))
- Ford, T. E., Boxer, C. F., Armstrong, J. & Edel, J. R. (2007). *More Than "Just a Joke": The Prejudice-Releasing Function of Sexist Humor*.
- Gerring, J. (2008). Case Selection for Case-Study Analysis: Qualitative and Quantitative Techniques. I *The Oxford Handbook of Political Methodology*. New York: Oxford University Press Inc.

- Gilbert, J. R. (1997, October). *Performing marginality: Comedy, identity, and cultural critique*. *Text and Performance Quarterly*(17), pp. 317-330.
- Greenbaum, A. (1999). *Stand-up comedy as rhetorical argument: An investigation of comic culture*. *Humor - International Journal of Humor Research*, 12(1), pp. 33-46.
- Hodson, G., Rush, J., & MacInnis, C. C. (2010, October). *A joke is just a joke (except when it isn't): cavalier humor beliefs facilitate the expression of group dominance motives*. *Journal of personality and social psychology*, 99(4), pp. 660-682.
- Horsbøl, A. (2016). Kritisk diskursanalyse. In A. Horsbøl, & P. Raudaskoski, *Diskurs og praksis: Teori, metode og analyse* (pp. 59-88). Samfundslitteratur.
- Kahneman, D. (2011). *Thinking, Fast and Slow*. Farrar, Straus and Giroux.
- Martin, R. A., Puhlik-Doris, P., Larsen, G., Grey, J., & Weir, K. (2003). *Individual differences in uses of humor and their relation to psychological well-being: Development of the Humor Styles Questionnaire*. *Journal of Research in Personality*, 37(1), pp. 48-75.
- McGraw, A. P., & Warren, C. (2010). Benign Violations: Making Immoral Behavior Funny. *Psychological Science*, 21(8), s. 1141-1149.
- Mobbs, D., Greicius, M. D., Abdel-Azim, E., Menon, V. & Reiss, A. L. (2003). *Humor modulates the mesolimbic reward centers*.
- Moore, T. E., Griffiths, K. & Payne, B. (1987). *Gender, attitudes towards women, and the appreciation of sexist humor*.
- Pollio H. R. & Mers, R. W. (1974). *Predictability and the appreciation of comedy*.
- Rappaport, L. (2005). *Punchlines: The Case for Racial, Ethnic, and Gender Humor*. Westport: Praeger Publishers.
- Rudman, L. A., & Glick, P. (2008). *The Social Psychology of Gender*. New York: The Guilford Press.
- Rutter, J. (1997). *Stand-up as interaction: performance and audience in comedy venues*.
- Rutter, J. (2001). *Rhetoric in Stand-up Comedy: Exploring Performer-Audience Interaction*.
- Stebbins, R. A. (1990). *The Laugh-Makers: Stand-up Comedy as art, Business and Life-Style*. McGill-Queen's Press
- Stig Tøfting. (u.d.). Fundet 23. maj 2017 på Wikipedia: https://da.wikipedia.org/wiki/Stig_T%C3%B8fting
- Stokoe, E. (2012, Juni 12). *Moving forward with membership categorization analysis: Methods for systematic analysis*. *Discourse Studies*, 14(3), pp. 277-303.
- Thompson, J. B. (1990). *Ideology and Modern Culture: Critical Social Theory in the Era of Mass Communication*. Cambridge: Polity Press.

Yus, F. (2002). *Stand-up comedy and cultural spread: The case of sex roles*. Babel AFIAL, pp. 245-292.